

(Ne)ozbiljnost

Proteklog su vikenda, kao i prethodnih, u mnogim mjestima, selima i gradovima u Vojvodini održavana prela i sijela, maskenbali i karnevali.

Maškare (i mačkare) su se ove godine pokazale ne samo na maskenbalima, nego su se i prošetale ulicama Golubinaca, Plavne, Vajske. U Subotici je održan Hrckov maskenbal i obilježen »Debo četvrtak« uz 1500 fanaka. Maskenbal je bio i u Rumi i Slankamenu, a u Somboru je održano 74. po redu veliko prelo. Niti iseljeni bački Hrvati ne odriču se svoje tradicije pa je Društvo vojvođanskih i podunavskih Hrvata, krovna udruga iseljenih bačkih Hrvata u Republici Hrvatskoj, organiziralo Veliko prelo u Zagrebu.

Možda vojvođanske maškare (još) nisu tako poznate kao Riječki karneval i Samoborski fašnik u Hrvatskoj ili Buše u mađarskom gradiću Mohaču, ali i ovdje, kao i u svim drugim mjestima, fašnik ili karneval predstavljaju isto – narodno slavlje kojim se obilježava skori kraj zime i početak proljetnih dana. Sva-ke je godine sve više sudionika, oživljeni stari pokladni običaji razveseljavaju sve generacije, pa će možda jednog dana i ove manifestacije postati dijelom turističke ponude Vojvodine.

Ali, vrijeme zabava, balova i poklada je za nama. Vrijeme je da se uozbiljimo. Crkva na Čistu srijedu ili Pepelnicu ulazi u korizmu ili četrdesetnicu, vrijeme koje se računa do Velikog petka i vrijeme je priprave za najveći crkveni blagdan Uskrs. Smisao korizme Crkva označuje svojom liturgijom, unutarnjom obnovom svakog pojedinog kršćanina i cijele kršćanske zajednice kroz molitvu, post, odricanje, proživljavanje istinskih kršćanskih vrijednosti te skrb za siromašne. A siromašnih je u ovoj zemlji i previše i što je još gore – ne vidi se izlaz iz sadašnje situacije.

Svaki dan započinju ili se najavljuju novi štrajkovi, oni zaposleni, ali koji zarade ne primaju mjesecima, prijete prosvjedima i blokadama cesta, a oni nezaposleni – ne mogu niti to. Prema pisanju Dnevnika 300.000 ljudi u Srbiji prima minimalac od oko 15 tisuća dinara, a još toliko ih uopće ne prima zaradu redovito. Hoće li proljeće donijeti nove izlaske na ulice, ovoga puta ne veselih maškara već radnika koji ne primaju plaće mjesecima, kojima se ne uplaćuje radni staž niti zdravstveno i mirovinsko osiguranje, čini se ne zabrinjava baš mnogo političare. Njihove su brige druge vrste.

J. D.

Inflacija, tečaj dinara, pad DBP-a, rast nezaposlenosti, zamrzavanje plaća
**SIVA SLIKA DOLAZEĆEG
PROLJEĆA.....10-11**

INTERVJU

Petar Kuntić, predsjednik DSHV-a
**U PRIČI SMO ONOLIKO,
KOLIKO SMO POLITIČKI
SVJESTAN NAROD.....12-14**

DOPISNICI

U Somboru održano 74. po redu
Veliko bunjevačko-šokačko prelo

**OPLEMENJIVANJE
TRADICIJE.....27**

Maškare u Golubincima
**PIRATI S KARIBA OVOGODIŠNJI
POBJEDNICI.....28**

KULTURA

Projekt ZKVH-a i HNV-a
**ZAPOČELO ISTRAŽIVANJE
O NASTAVI NA HRVATSKOM
JEZIKU.....33**

SPORT

Na velikom međunarodnom stolno-teniskom turniru u Dugom Selu
NASLOV ZA MARKA GABRIĆA..45

SADRŽAJ

AKTUALNO

Predstavници hrvatske zajednice u Novom Sadu razgovarali s vodstvom Radiodifuzne ustanove Vojvodine

**U OŽUJKU POČINJE
SVAKODNEVNI PROGRAM NA
HRVATSKOM JEZIKU.....6**

Novi natječaji Pokrajinskog fonda za razvoj poljoprivrede

**U OPCIJU PET KREDITNIH
LINIJA.....7**

Ministar Jandroković s predstavnicima Hrvata iz Srbije

**HRVATSKA ĆE INZISTIRATI NA
PUNOJ PRIMJENI UGOVORA...8**

TEMA

Bojan Pajtić o dosadašnjem tijeku upisivanja u posebne biračke popise nacionalnih manjina

SITUACIJA JE ALARMANTNA.....9

U SRBIJI OBILJEŽENI DAN DRŽAVNOSTI I DAN VOJSKE

Čestitke Obame i Sarkozyja

Obilježavajući Dan državnosti Republike Srbije, 15. veljače, predsjednik *Boris Tadić* položio je vijenac na spomenik Neznamom junaku na Avali. U poruci u spomen-knjizi Tadić je zapisao: »Za Srbiju koja je velika u svojim djelima i u njenim ljudima«. Povodom proslave Dana državnosti i Dana Vojske Srbije, koji se obilježava istog dana, Tadić je donio i odluku o postavljenju na nove dužnosti i promicanju više vojnih časnika.

Predsjedniku Tadiću Dan državnosti čestitali su predsjednici SAD i Francuske *Barack Obama* i *Nikola Sarkozy*. »Pridružujemo se narodu Srbije u isticanju zajedničkih, suštinskih vrijednosti tolerancije, slobode i demokracije«, napisao je u svojoj poruci Obama. Sarkozy je u pismo podsjetio kako je Francuska podržavala i da će nastaviti podržavati napore Srbije na putu europskih integracija. »Vaša zemlja je, zahvaljujući svojoj upornosti, prešla tijekom protekle godine suštinske etape na putu prema EU«, dodao je Sarkozy.

Na središnjoj svečanosti kod spomenika Prvog srpskog ustanka u Marićevici jaruzi kod Orašca ministar vjera *Bogoljub Šijaković* izjavio je da Srbija treba biti uvažena a ne prokažena među europskim državama, a građani Srbije jedinstveni u posvećenosti državi, čija je dužnost da jamči mir, slobodu i pravdu.

Proslavi Dana državnosti nazočili su i princ *Aleksandar Karađorđević*, predstavnici Vojske Srbije, svećenstvo i građani.

PREDSTAVNICI HRVATSKE ZAJEDNICE U NOVOM SADU RAZGOVARALI S VODSTVOM RADIODIFUZNE USTANOVE VOJVODINE

U ožujku počinje svakodnevni TV program na hrvatskom jeziku

Od 1. ožujka na Televiziji Vojvodine trebao bi početi svakodnevni informativni program na hrvatskom jeziku u trajanju od 10 minuta. Takvo proširenje programa, uz postojeću tjednu polusatnu emisiju »Prizma«, dogovoreno je, među ostalim, na sastanku predstavnika hrvatske zajednice i vodstva Radiodifuzne ustanove Vojvodine (RUV), održanom prošloga tjedna u Novom Sadu.

Po riječima predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća *Branka Horvata*, na sastanku je dogovoreno da se televizijsko uredništvo na hrvatskom jeziku formira do 1. srpnja, a da do kraja godine bude napravljen plan za dnevni televizijski program u 2011. godini, čije bi trajanje bilo pola ili jedan sat. Također, u planu je i da se najmanje dva puta mjesečno emitira polusatna emisija iz studija u kojoj bi se razgovaralo o najznačajnijim pitanjima iz života hrvatske manjinske zajednice.

Osim proširenja programa, tema sastanka bila je i rješavanje kadrovskih pitanja. »Za početak će u redakciji biti troje ljudi: *Josip Stantić*, *Dragan Jurakić* i *Ivan Benašić*, te jedna suradnica koja će čitati vijesti«, objašnjava Branko Horvat.

Ovom su prigodom započeti i razgovori o pokretanju hrvatskog programa na Radio Novom Sadu. Direktor NIU »Hrvatska riječ« *Ivan Karan*, koji je nazočio sastanku u Novom Sadu budući da je angažiran na projektu formiranja hrvatske redakcije na pokrajinskom servisu, kaže kako je plan da radijski program emitiranje počne najkasnije do sredine godine. »Za početak bi se krenulo s jednosatnom tjednom emisijom, a do kraja godine planira se jednosatni dnevni program. Mi smo inzistirali da emisija bude realizirana u produkciji Radio Novog Sada, a ne u produkciji neke druge kuće. Također i da emisija bude emitirana u pristojnim terminima, te da se ne poklapa s terminima televizijskih emisija na hrvatskom jeziku«, kaže Ivan Karan.

On ističe kako bi uposleni u televizijskoj redakciji s početka pokrivali i radijski dio medijskog prostora. »S obzirom na najavljene promjene u sistematizaciji radnih mjesta u RUV-u, razmatrano je da televizijska i radijska redakcija budu zajedno, što bi i organizacijski i financijski olakšalo posao«, objašnjava on.

Glede ovih pitanja, dogovoreno je da vodstvo Radio Novog Sada do kraja mjeseca dostavi HNV-u svoje viđenje o realizaciji programa na hrvatskom jeziku, na temelju čega će slijediti daljnji dogovori.

Uime Radiodifuzne ustanove Vojvodine sastanku su bili nazočni: generalni direktor *Blažo Popović*, glavni i odgovorni urednik RTV-a *Ljubiša Nikolin*, direktor Radio Novog Sada *Pavle Milivojević* i glavni i odgovorni urednik radija *Radovan Balač*.

D. B. P.

DR. ANDRIJA KOPILOVIĆ IZABRAN U PROGRAMSKI ODBOR RTS-A

Znak da je razmišljanje drugačije nego prije deset godina

Predsjedajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« dr. *Andrija Kopilović* izabran je za jednog od 19 članova Programskog odbora Radio televizije Srbije. U ovo tijelo izabran je na prijedlog Republičke radiodifuzne agencije kao predstavnik vjerskih zajednica u Srbiji.

Zastupanje vjerskih zajednica u kreiranju programa srbijanskog javnog servisa, ali i zastupanje interesa nacionalnih manjina pa tako i hrvatske, glavna mu je zadaća, istaknuo je dr. Kopilović za hrvatski program Radio Subotice. No, da bi to bilo izvodljivo, nacionalne manjine trebaju imati predstavnika u Programskom odboru.

»Morat ću biti veoma jak i hrabar u pokušaju zastupanja interesa manjina, posebice Hrvata, ako ne bude manjinskog predstavnika u Programskom odboru. Moja uloga u tom odboru nije velika da bih o nečemu mogao odlučiti. No, kako sastav ljudi ima pozitivan pristup, vjerujem da ćemo se razumjeti, pogotovu kada se bude radilo o čisto vjerskim sadržajima te o mišljenju jesu li neki programi previše ili premalo vjerski.«

Državne institucije sve su više otvorene prema pripadnicima manjinskih zajednica, a imenovanje katoličkog svećenika Hrvata u Programski odbor RTS-a samo je potvrda tomu, kaže dr. Kopilović.

»Vjerujem da raspoloženje više nije zastrašujuće i da nikoga ne straši to što je u Programskom odboru katolički svećenik, koji još uz to govori i hrvatski. To je korak naprijed i znak da je razmišljanje drugačije nego prije deset godina. Vjerujem u postupnost ovoga procesa«, navodi Kopilović.

Novi Programski odbor je formiran krajem siječnja, predsjednik je *Dragoljub Mićunović*, od 19 članova 12 je neovisnih koje je predložila Republička radiodifuzna agencija, a 7 je iz Narodne skupštine Republike Srbije. Mandat članova Programskog odbora traje tri godine i ne mogu biti ponovno imenovani.

DZH završila preregistraciju

Demokratska zajednica Hrvata uspješno je završila postupak usklađivanja i preregistracije stranke u predviđenom zakonskom roku, obavještavaju iz te stranke. DZH je tako u Registar političkih stranaka upisan s rednim brojem 37, kao politička stranka nacionalne manjine.

Bio sam prva dionica na putu promjena

Dva dana uoči svečane inauguracije novog predsjednika Ive Josipovića, Mesić je, među ostalim, javnosti poručio da Hrvatskoj nedostaje »cjeloviti, dugoročni koncept razvoja zemlje i razrađeni gospodarski model koji bi odgovarao našim potrebama i mogućnostima«

Odlazeći predsjednik Republike Hrvatske *Stjepan Mesić* posljednji se put u toj funkciji javnosti obratio u utorak, 16. veljače, dva dana prije svečane inauguracije novog hrvatskog predsjednika *Ive Josipovića*. Mesić je u obraćanju putem televizije zahvalio hrvatskim građanima na potpori i povjerenju u proteklih deset godina i poručio kako odlazi zadovoljan, jer zna da je u svome mandatu, koji je »bio prva dionica na putu nezaobilaznih promjena«, pokrenuo važne procese.

»Možda će mi netko zamjeriti što previše često upotrebljavam riječ:

ja. Ali, večeras, na isteku mandata, mogu i moram reći da sam neke stvari doista radio sam, naravno s mojim suradnicima, ali bez podrške vlade, pa i protiv volje vlade koja nije imala ili dovoljno hrabrosti, ili političke vizije da me slijedi. Pred mojim je očima, međutim, uvijek bio samo i jedino dugoročni interes Hrvatske«, naglasio je.

Podsjetivši kako je Hrvatska prilikom preuzimanja dužnosti bila »praktično u međunarodnoj izolaciji«, dok je danas članica Atlantskog saveza i pred vratima EU, Mesić je istaknuo kako je u svom mandatu nametnuo »novi način gledanja« na događaje.

»Nametnuo sam, uz ne male otpore, novi način gledanja ne samo na suradnju s Haškim sudom, nego i na našu nedavnu prošlost i sve što se u tome vremenu događalo. Nametnuo sam, i to moram naglasiti, doista nametnuo, koncept individualiziranja krivnje za počinjene ratne zločine i time otklonio opasnost da se cijeli hrvatski narod

stigmatizira zbog nedjela pojedinaca, koji su se skrivali iza hrvatskoga imena«, kazao je.

Osvrnuo se i na problem recesije i gospodarske krize uz ocjenu da se zemlja za nju mogla bolje pripremiti. »Zvonio sam na uzbunu, upozoravao, ali oni koji su me trebali čuti, pravili su se gluhi. Čak smo i danas još u situaciji da se svako novo zaduživanje države smatra uspjehom. A ja se pitam – tko će i kako

otplaćivati te dugove?«, rekao je Mesić koji drži da Hrvatskoj nedostaje »cjeloviti, dugoročni koncept razvoja zemlje i razrađeni gospodarski model koji bi odgovarao našim potrebama i mogućnostima«.

Nezadovoljstvo je izrazio i sadašnjim stanjem u regiji iako je, kako je naglasio, »bio prvi koji je regionalnu suradnju u hrvatskome političkom rječniku iz tabua pretvorio u nešto normalno i svakidašnje«.

Inauguracija Ive Josipovića

Čitav tjedan za nama u Zagrebu je protekao u pripremama za svečanu inauguraciju novoizabranog predsjednika Ive Josipovića. Nekoliko dana prije 18. veljače, dana određenog za inauguraciju, potvrđeno je kako će svečanosti nazočiti devet šefova država iz regije i srednje Europe, dva predsjednika parlamenata, tri ministra vanjskih poslova i povjerenik EU za proširenje.

NOVI NATJEČAJI POKRAJINSKOG FONDA ZA RAZVOJ POLJOPRIVREDE

U opciji pet kreditnih linija

Od 14. veljače do 7. ožujka ove godine Pokrajinski fond za razvoj poljoprivrede objavit će natječaj za dodjelu pet kreditnih linija, najavio je na konferenciji za novinare u Vladi AP Vojvodine direktor Fonda za razvoj poljoprivrede *Jozsef Szabo*.

»Riječ je o kreditima za nabavu novih sustava i opreme za navodnjavanje, za nabavu novih zaštićenih vrtova (plastenici, staklenici) i opreme u njima, za podizanje višegodišnjih zasada vinove loze, za voćarstvo, kao i za nabavu pčelinjih rojeva, košnica i opreme za pčelarstvo«, naveo je József Szabó.

Po riječima direktora Szaboa, ove godine Fond će u kreditne linije uložiti preko dva milijuna eura, s tim što su u odnosu na prošlu godinu kamatne stope za sve kreditne linije smanjene. »S obzirom na to da je Fond za razvoj poljoprivrede do sada odobrio puno kreditnih linija, gdje dominiraju one koje su namijenjene sustavima za navodnjavanje i razvoju voćarstva, moramo naglasiti«, istaknuo je Jozsef Szabo, »da naši aplikanti usprkos ekonomskoj krizi, uredno vraćaju zaduženja. Nadamo se da će se ova praksa nastaviti, kako bi se osigurala sredstva za nove korisnike«.

Viši savjetnik u Fondu *Stojan Marinković* precizirao je da će se tijekom svibnja ove godine otvoriti nova kreditna linija namijenjena za kupovinu »sitne« poljoprivredne mehanizacije, a sredinom godine bit će otvorene već poznate kreditne linije namijenjene voćarstvu, ovčarstvu, kozarstvu, odnosno za ukupno 14 kreditnih linija otvorenih do sada.

Za one koji žele aplicirati na neke od spomenutih kreditnih linija, prijave se mogu preuzeti u Pokrajinskom fondu za razvoj poljoprivrede, lokalnim općinskim kancelarijama Fonda za razvoj AP Vojvodine, kao i na internetskoj stranici: www.fonpolj.vojvodina.gov.rs. Prijave s traženom dokumentacijom treba dostaviti isključivo poštom.

VELEPOSŁANIK SRBIJE U ZAGREBU STANIMIR VUKIĆEVIĆ U NASTUPNOM POSJETU HRVATSKOME SABORU

Odnosi među dvjema državama važni za stabilnost regije

Predsjednik Hrvatskoga sabora *Luka Bebić* primio je prošlog tjedna u nastupni posjet veleposlanika Republike Srbije u Republici Hrvatskoj *Stanimira Vukićevića*. Nakon sastanka službeno je priopćeno kako je u razgovoru dvojice dužnosnika izražena obostrana želja za tješnjom suradnjom koja će pridonijeti, prije svega, poboljšanju života građana kako Hrvatske tako i Srbije. Značajan doprinos, rečeno je, u intenziviranju suradnje i rješavanju svih pitanja od zajedničkog interesa može imati parlamentarna suradnja. Predsjednik Sabora i srbijanski veleposlanik su izrazili zadovoljstvo time što 22. i 23. veljače u posjet Hrvatskoj dolazi Međuparlamentarna skupina prijateljstva Narodne skupštine Srbije.

Istaknuta je i važnost odnosa Hrvatske i Srbije na ukupnu stabilnost regije. Predsjednik Sabora je srbijanskom veleposlaniku kazao kako Hrvatska podržava sve susjedne države na putu prema EU te je iznio spremnost Hrvatske da Srbiji pomogne prijenosom vlastitih iskustava i konkretnim oblicima pomoći.

Na kraju razgovora predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić i srbijanski veleposlanik Stanimir Vukićević su zaključili da su i Hrvatska i Srbija okrenute europskoj budućnosti, kao i da sva otvorena pitanja žele i dalje rješavati dijalogom na razini stručnjaka.

Sredinom tjedna veleposlanika Vukićevića primio je i potpredsjednik Hrvatskoga sabora i predsjednik Odbora za europske integracije Hrvatskoga sabora *Neven Mimica*.

MINISTAR JANDROKOVIĆ S PREDSTAVNICIMA HRVATA IZ SRBIJE

Hrvatska će inzistirati na punoj primjeni ugovora

Hrvatski ministar vanjskih poslova i europskih integracija **Gordan Jandroković** sastao se u srijedu u Zagrebu s predsjednikom Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji **Brankom Horvatom** i predsjednikom Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini **Petrom Kuntićem** s kojima je razgovarao o Zakonu o nacionalnim vijećima Republike Srbije.

Hrvatska će se i nadalje zalagati za zaštitu prava i interesa hrvatske nacionalne manjine te promicati suradnju sa Srbijom, rekao je nakon sastanka Jandroković. »Mi imamo ugovor koji smo potpisali sa Srbijom o zaštiti nacionalnih manjina i puna primjena toga zakona je u stvari najbolje jamstvo da će zaštita interesa i prava i Hrvata u Srbiji biti u punoj mjeri ostvarena i hrvatska strana će na tome inzistirati. Ne mogu reći još uvijek da se

sve primjenjuje, ali smo na dobrom putu i želimo da se to u budućnosti ostvaruje u punoj mjeri«, rekao je ministar.

Horvat i Kuntić upoznali su Jandrokovića s aktivnostima koje provode s ciljem prikupljanja što većeg broja potpisa pripadnika hrvatske manjine za posebne biračke popise. Horvat je rekao novinarima nakon susreta da je stvaranje

posebnog biračkog popisa za izbor u HNV iznimno važan događaj, dodajući da se na popis mora upisati 28.000 Hrvata, za sada ih je 14.000, a rok uskoro istječe.

Ako ne uspijemo a nadamo se da hoćemo, nastavio je Horvat, postoji i drugi način izbora nacionalnog vijeća, a to je putem elektora. »U svakom slučaju, nacionalno vijeće kao institucija Hrvata u Vojvodini

je vrlo važna institucija u kojoj ne smijemo podbaciti«, istaknuo je. Na pitanje novinara je li razjedinjenost Hrvata u Srbiji jedan od uzroka zašto se do sada nije uspjelo skupiti tih 28 tisuća, Horvat je rekao da je razjedinjenosti sve manje.

Kuntić, koji je također i narodni zastupnik u Narodnoj skupštini Republike Srbije, rekao je novinarima da je jedna od osnovnih smjernica i programa njegove političke stranke dobiti slično rješenje kakvo imaju predstavnici srpske zajednice u RH, »a to je da imamo direktne predstavnike u Narodnoj skupštini Republike Srbije. Za sada te mogućnosti ne postoje i izborni zakon u Srbiji je drukčiji od onog u Hrvatskoj, a jedan od prvih uvjeta da bi uopće mogli razgovarati o tome je da imamo poseban birački spisak hrvatske manjine na kojemu upravo radimo«.

Hina

Petar Kuntić, Branko Horvat i Gordan Jandroković

SJEDNICA SKUPŠTINE VOJVODINE PROTEKLA U ZNAKU SURADNJE DS-A I SVM-A

Lokalni razlaz bez pokrajinskog nastavka

Raskol između DS-a i SVM-a u Subotici, po svemu sudeći, nije se preslikao i na pokrajinsku koaliciju, piše novosadski list Dnevnik. Da u Banovini sve funkcioniра, usprkos lomovima koji se dešavaju i u još nekoliko vojvođanskih općina, potvrdilo je i prošlotjedno glasovanje u pokrajinskom parlamentu o svim točkama dnev-

nog reda, među kojim je bila i Strategija razvoja turizma u APV, koju je u ime Vlade Vojvodine obrazlagao njen potpredsjednik i pokrajinski tajnik za gospodarstvo **István Pásztor**, lider SVM-a. Suglasnost unutar koalicije bila je evidentna i kod promjena u odluci o formiranju vojvođanskog Fonda Europski poslovi, kojima je predviđeno da čelnu poziciju u

njegovu Upravnom odboru dobije predsjednik parlamenta po funkciji, odnosno **Sándor Egeresi**, koji je i dužnosnik SVM-a.

»Strategijom razvoja turizma Srbije do 2015. Vojvodina je definirana kao jedan od četiri klastera za razvoj turizma Republike. Zbog toga se Vlada Vojvodine opredijelila izraditi strateški dokument koji proizlazi iz spomenu-

te strategije«, kazao je Pásztor. Skupština Vojvodine je na sjednici donijela i prve odluke kojima Pokrajina, u skladu s novim Zakonom o nadležnostima APV, preuzima osnivačka prava nad upravljanjem Nacionalnim parkom »Fruška gora«, osnivanjem JP »Fruška gora«, te Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode.

U NOVOM SADU ODRŽANA SJEDNICA POKRAJINSKOG SAVJETA NACIONALNIH ZAJEDNICA

Ponovljen apel za upis u posebne biračke popise

Veoma je važno da se na početku 2010. godine naprave planovi, postignu dogovori o radu nacionalnih vijeća nacionalnih zajednica i razgovara o najvažnijim aktivnostima na polju ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina koji žive u Vojvodini, rekao je predsjednik Vlade AP Vojvodine dr. **Bojan Pajić** na prvom ovogodišnjem sastanku Pokrajinskog savjeta nacionalnih zajednica.

Pokrajinski savjet nacionalnih zajednica je radno tijelo Vlade Vojvodine koje je obrazovano u cilju očuvanja, unapređenja i zaštite nacionalnih, etničkih, vjerskih,

jezičnih i kulturnih posebnosti pripadnika nacionalnih manjina na teritoriju Vojvodine, a čine ga predsjednici nacionalnih zajednica u Vojvodini i članovi Vlade Vojvodine zaduženi za ostvarivanje prava nacionalnih zajednica u područjima obrazovanja, informiranja, kulture, službene uporabe jezika i pisama.

Sjednica je održana 10. veljače, a na njoj je bilo riječi o provođenju novog Zakona o nacionalnim vijećima i trenutačno najaktualnijoj i najzahtjevnijoj aktivnosti koja se odnosi na izbore za nacionalna vijeća. Uočeno je kako najveće probleme pri upisu u posebne biračke

popise imaju one nacionalne zajednice čiji pripadnici ne žive koncentrirani na pojedinim područjima. Teškoće s upisom birača veće su u gradovima nego u manjim naseljima, a poseban problem ima romska nacionalna zajednica, s obzirom na to da mnogi Romi nemaju osobna dokumenta.

Ponovljen je apel pripadnicima nacionalnih zajednica koje žive u Vojvodini da se upišu u biračke popise, kako bi neposredno mogli koristiti svoje biračko pravo da biraju predstavnike u svoja nacionalna vijeća. Također je upućen prijedlog Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, kao mjerodavnom

državnom tijelu, da osigura dodatna sredstva za svaku nacionalnu zajednicu za financiranje troškova prilikom sastavljanja biračkih popisa. Istovremeno, Savjet je predložio i pokrajinskoj Vladi da osigura dodatna sredstva za ove aktivnosti.

Bilo je riječi i o sredstvima iz proračuna Vojvodine koja se ove godine planiraju za rad nacionalnih vijeća. U proračunu AP Vojvodine za 2010. godinu, koji je restriktivan i zasniva se na prošlogodišnjem, za dotacije nacionalnim vijećima planirano je 29,6 milijuna dinara, što je skoro tri puta više nego u prošlogodini.

BOJAN PAJTIĆ O DOSADAŠNJEM TIJEKU UPISIVANJA U POSEBNE BIRAČKE POPISE NACIONALNIH MANJINA

Situacija je alarmantna

Potrebno je angažiranje i državnih institucija da bi ovaj proces bio završen, a trenutačno očigledno nedostaje entuzijazma unutar nacionalnih zajednica, rekao je među ostalim pokrajinski premijer na konferenciji za novinare

»Proces upisivanja pripadnika nacionalnih zajednica u biračke popise teče od 9. studenoga 2009. godine i završava se 9. ožujka ove godine. Rok istječe za svega tri i pol tjedna i situacija je alarmantna«, kazao je predsjednik pokrajinske Vlade dr. *Bojan Pajtić* na konferenciji za novinare povodom upisa u biračke popise nacionalnih manjina, održanoj u Novom Sadu. Na toj je konferenciji za novinare pokrajinski premijer uputio i javni poziv pripadnicima nacionalnih zajednica da se upišu u posebne biračke popise, kako bi mogli na neposrednim izborima birati svoja nacionalna vijeća.

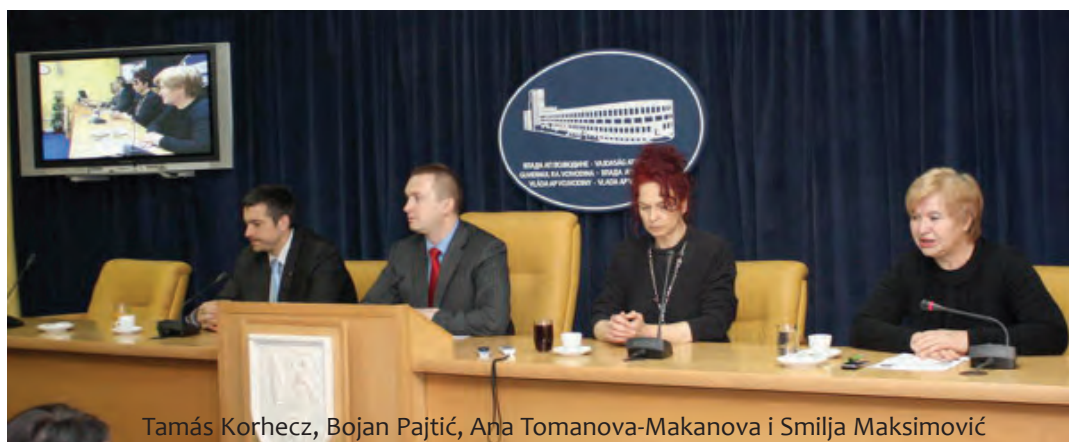
»Upis u birački popis jest preduvjet za glasovanje na izborima za nacionalna vijeća, a i preduvjet za ostvarivanje pasivnog prava da netko bude biran na tim izborima«, rekao je Pajtić. »Ovi izbori su preduvjet demokratizacije rada nacionalnih vijeća, oni su istodobno proces koji pridonosi demokratizaciji cijelog društva. Ovi izbori nose sa sobom mogućnost da nacionalne zajednice preuzmu u svoje ruke politiku u području kulture, obrazovanja, informiranja i njegovanja službenog jezika i pisma unutar svoje zajednice. Ovi izbori su značajni i stoga što će nacionalna vijeća učiniti legitimnim. Do sada su bili legalni, ali ne i legitimni, zbog toga što nisu proizlazili iz volje većine pripadnika nacionalnih zajednica, već su članovi vijeća birani na posredan način.«

Predsjednik Pajtić je naglasio kako sadašnja situacija zahtijeva angažiranje i državnih institucija da bi ovaj proces bio završen, dodavši kako trenutačno očigledno nedostaje entuzijazma, unutar nacionalnih zajednica, da se ovaj proces završi. Predsjednik vojvođanske Vlade istaknuo je kako nema razloga za suzdržavanje ili strah od upisa u biračke popise, da je zajamčeno svima da će sudjelovanjem u ovim izborima pridonijeti ostvarivanju njihovih neposrednih demokratskih prava, koja su Ustavom zajamčena. Dr.

Pajtić je pojasnio, s obzirom na dosadašnje nedoumice, da glasovanje na ovim izborima i upis u poseban birački popis ne znači brisanje iz općeg biračkog popisa, odnosno ne znači ograničavanje mogućnosti sudjelovanja predstavnika nacionalnih zajednica na drugim izborima. Također, predočio je kako je ovo jedno dodatno, dopunsko pravo koje

kih zajednica, a s druge strane će aktivno voditi manjinsku politiku u području kulture, obrazovanja, informiranja i njegovanja službenog jezika i pisma. Dakle, sve s jednim ciljem – a to je da se sačuva jezični i kulturni identitet etničkih zajednica koje žive u Srbiji.« Pokrajinski tajnik za propise, upravu i nacionalne manjine dr. *Tamás Korhecz* istaknuo je kako

vaju nacionalnim zajednicama.« Ukazujući na neke od razloga zašto ovaj proces zaostaje, Korhecz je istaknuo kako je prema biračkih popisa već mjesecima u tijeku, dok je kampanja nadležnog ministarstva krenula nešto kasnije. Također, i aktivnosti samih nacionalnih zajednica, nevladinih organizacija na terenu i postojećih nacionalnih vijeća

Tamás Korhecz, Bojan Pajtić, Ana Tomanova-Makanova i Smilja Maksimović

omogućava nacionalnim zajednicama da vode onu vrstu politike unutar svoje zajednice, koja osigurava očuvanje njihova identiteta. Potpredsjednica Vlade Vojvodine *Ana Tomanova-Makanova* istaknula je kako je riječ o provođenju novog Zakona o nacionalnim vijećima i trenutačno najaktualnijoj i najzahtjevnijoj aktivnosti koja se odnosi na izbore za nacionalna vijeća, koji mogu biti neposredni ili putem elektorske skupštine.

»Ovim zakonom dobili smo još jednu pravnu sigurnost, odnosno zakon kojim se ozbiljno gradi institucija nacionalnih vijeća kao predstavničkog i zastupničkog tijela, kao institucija kulturne autonomije nacionalnih manjina, čiji će rad pridonijeti poboljšanju cjelokupnog položaja etničkih zajednica u Srbiji«, rekla je potpredsjednica pokrajinske Vlade. »Značajno je da glas svakog pripadnika etničkih zajednica bude stvarno glas osobnog slobodnog opredjeljenja da biramo članove nacionalnih vijeća, koji će s jedne strane štiti stečena prava pripadnika etničkih

proces sastavljanja posebnih biračkih popisa i izbora nacionalnih vijeća predstavlja svojevrsan test ili ispit zrelosti nacionalnih manjina i nacionalnih zajednica u Vojvodini i cijeloj Srbiji. »Ispit zrelosti u smislu da je država Srbija donošenjem zako-

nije do sada bila dovoljna, što je možda dovelo do ovakve situacije. Stoga će iz proračunskih sredstava Vlade Vojvodine biti osigurana skromna dopunska sredstva, u okviru dopuštenih mogućnosti, koja trebaju poboljšati rad aktivista nacionalnih vijeća i udruga

Samo Mađari obavili posao

U ovom trenutku u većini nacionalnih zajednica prikupljena je svega polovica potrebnih potpisa, ili manje. Jedino mađarska nacionalna zajednica ima potreban broj potpisa za organiziranje neposrednih izbora za izbor novog nacionalnog vijeća.

na, nakon tri godine od usvajanja novog Ustava, stvorila zakonske mogućnosti za ostvarivanje kolektivnog prava nacionalnih manjina na samoupravu«, rekao je Korhecz. »U ovom procesu nacionalne zajednice trebaju dokazati da im je stalo do tih kolektivnih prava, očuvanja nacionalnog identiteta i da žele iskoristiti one zakonske mogućnosti koje zakoni Republike Srbije osigura-

nacionalnih zajednica na terenu. Pripadnici nacionalnih zajednica koji nisu bili u kontaktu s aktivistima zaduženim za upis u biračke popise, mogu i sami popuniti formulare koji su im dostupni na internetu na web stranici Ministarstva za ljudska i manjinska prava, ili ih dobiti u svojoj lokalnoj samoupravi.

H. R.

GOSPODARSTVO U APATINSKOJ OPĆINI NA NISKIM GRANAMA

Ljudi bez nade

Iako Apatince prati glas bogatih građana, veliki broj ovih ljudi živi na rubu egzistencije * Uz katastrofalnu nezaposlenost, u okolnim selima je stanje još gore

Piše: Ivan Andrašić

Iako žitelje gradića Apatina, zahvaljujući prodaji dionica Pivovare prije nekoliko godina, prati glas bogataša, mnogi, osobito žitelji sela ove nevelike općine Zapadnobackoga okruga, u velikim su brigama za vlastitu egzistenciju. Čelništvo Općine svjesno je ove situacije.

»Tranzicija je dovela do uništavanja našega gospodarstva i do zatvaranja velikoga broja poduzeća u našoj općini«, kaže zamjenik predsjednika Općine Apatin *Miodrag Bakić*. »U proteklih pet godina podupirali smo povezivanje radnoga staža i u skladu s mogućnostima poduzimali mjere kojima smo bar done-

kle pokušali ublažiti posljedice krize. Rješenje problema nezaposlenosti vidimo u otvaranju novih poduzeća, a za to je potreban veći ulazak inozemnoga kapitala na područje naše općine, što opet najviše ovisi o globalnoj situaciji u Srbiji.«

UPITNE POTICAJNE MJERE

Nacionalna služba za zapošljavanje za proljeće priprema nove poticajne mjere, no upitno je s kolikim efektima. Mnogi su do sada uzimali sredstva namijenjena samoupošljavanju, dvije godine jedva krpili kraj s krajem, a potom zatvorili gospodarska poduzeća

Jedna od zgrada Sontaprometa koja ide na aukciju

koja su se u većini pokazali nerenabilnima. O ovoj nemiloj temi ne žele razgovarati niti vlasnici poduzeća, niti dužnosnici mjero-davnih institucija. U cijeloj priči o nezaposlenosti stječe se dojam kako su najugroženije generacije starijih od 50, pa čak i od 40 godina. Donekle je i razumljiva njihova potreba za uposlenicima

mlađe dobi, jer su upravo pedesetogodišnjaci svoje najbolje godine »pokopali« u luđilu devedesetih. Danas često posjećuju liječnike, a u krutim pravilima kapitalizma poslodavcu je potreban zdrav radnik. Kako je mirovina jako daleko, pripadnici ove dobne kategorije polako postaju ljudi bez nade.

INFLACIJA, TEČAJ DINARA, PAD DBP-A, RAST NEZAPOSLENOSTI, ZAMRZAVANJE PLAĆA

Okvir za sivu sliku dolazećeg proljeća

Izlazak iz ekonomske recesije još se uvijek ne nazire, a predviđanja da će 2010. biti godina početka oporavka domaćeg gospodarstva padaju u vodu pod pritiskom prvih ovogodišnjih pokazatelja. Godina je počela inflacijom, i to 0,8 posto u siječnju u odnosu na prosinac prošle godine, a cijene na malo u siječnju ove godine veće su za 8 posto nego u istom mjesecu 2009. Društveni bruto proizvod i dalje je u padu, investicija nema, zaduženje raste i prema vani i unutar gospodarskog kruga, nezaposlenost pritišće, plaće u državnom sektoru su zamrznute, cijene komunalnih usluga rastu, a bezolovni benzin opet je preko 110 dinara po litri.

Uz sve to, ovogodišnji pad vrijednosti domaće valute i gotovo dodirivanje psihološke granice od 100 dinara za 1 euro samo uokviruje sivu sliku kroz koju promatramo dolazak proljeća.

Analitičari međunarodne bankarske grupacije UniCredit procjenjuju da će domaći bruto proizvod Srbije u 2010. i dalje imati pad, i to od 0,5 posto, da će inflacija i ove godine biti na razini očekivane (od 6 do 8 posto), ali i da će na kraju 2010. godine tečaj biti oko 100 dinara za euro. To ujedno znači i da se može očekivati rebalans državnog proračuna, jer je on rađen prema očekivanjima rasta domaćeg bruto proizvoda od 1,5 posto.

Kako pod teretom ovih brojki sastaviti kraj s krajem, e to pitanje analitičari i političari još nisu do kraja raspravili. Očigledno računaju na neiscrpu inventivnost građana.

Z. P.

IVAN TADIĆ, STUDENT IZ LEMEŠA

Živimo s inflacijom i krizom otkako znam za sebe

Plašim se inflacije i ne bih volio da do nje dođe. Osobito ne bih volio da se vratimo u vremena kada se čekalo u redovima za određene namirnice, niti da se vratimo u vre-

mena hiperinflacije početkom devedesetih godina. Živimo s inflacijom i krizom otkako znam za sebe. Službena vrijednost eura sada je 100 dinara, a kažu da je realno 150 dinara. Ni sada nije dobro, no ne bih želio da bude još gore.

DRAGANA ČOKIĆ, PROFESORICA IZ NOVOG SADA

Ako nas ovo vodi u Europu, onda se nimalo ne radujem

Mislim da je inflacija već uveliko krenula i naravno da je se plašim, jer sve oko nas poskupljuje, a moja plaća je ista godinama. Doista se pitam kuda će nas to odvesti, a ako nas to vodi u Europu - ni malo se ne radujem.

ŽELJKA KARNAŠ, FIZIOTERAPEUTKINJA IZ NOVOG SADA

Nemir i nervoza

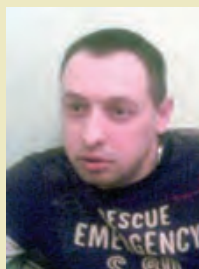
Moj suprug i ja radimo i imamo normalna primanja, ali tim primanjima ne možemo poplačati sve dažbine. Sva ova poskupljenja koja najavljuju i ona koja su već počela, veoma nam unose nervozu. Vrijednost eura raste, a mislim da je životni standard sve niži i da je potrošačka košara sve praznija. Takva situacija će se odraziti na sve segmente života i doista ne mislim da to vodi nečemu dobrom.

SINIŠA MANDIĆ, TRGOVAC IZ NOVOG SADA

Umjetno izazvana inflacija

Ne plašim se inflacije jer je ona bila za očekivati. Živio sam i radio u 90-im godinama i dobro se sjećam one rekordne inflacije. Smatram da je ova

SONTA

U jednom od sela apatinske općine, Sonti, stanje gospodarstva je katastrofalno. Nekada jaki subjekti – PPK »Sonta«, PK »Mladi Borac«, Kudjeljara, »Trgovina Sonta«, »Novitet« – hranili su i odijevali veliki broj sončanskih obitelji, a puno uposlenika putovalo je svakodnevno na rad u svoja poduzeća u okolne gradove, poglavito u Apatin i Sombor. Dodatni prihod većina sončanskih kućanstava ostvarivala je obradom svojih posjeda od nekoliko jutara oranice i tovom stoke na malo. Većina poduzeća danas ne radi, poljoprivreda je u teškom stanju. Otkupne cijene variraju od slučaja do slučaja, a ni u jednom slučaju ne pokrivaju uloženo, bilo da je riječ o ratarskoj ili stočarskoj proizvodnji. U poduzećima koja su u funkciji, plaće pa i prava radnika daleko su ispod statističkoga prosjeka.

U Sonti danas »normalno« radi jedino tekstilno poduzeće sa zvučnim nazivom »Apo fashion system«, odnosno negdašnji »Novitet«. Ovo poduzeće u vla-

sništvu Francuza *Siniše Božanića* upošljava osamdesetak djelatnika. Radi se po potrebi, često i po 10, 11, ili 12 sati na dan, a sustavom normiranja poslova izbjegava se plaćanje prekovremenoga rada. Plaće su daleko ispod statističkoga prosjeka, ne dostižu vrijednost niti 150 eura. U plaću je uračunata i nadoknada za topli obrok u iznosu od dvadeset sedam dinara po danu. Radnice su prinuđene na ovakav najamnički odnos, jer nažalost, mnogima obiteljima ova plaća je jedini prihod u kućnom proračunu.

ODLAZAK NA PROLJEĆE

Mnogi Sončani, mladi i perspektivni, većina sa završenom srednjom naobrazbom, jedan broj i s višom i visokom, željni posla i dokazivanja, bliže se isteku treće životne dekade bez ijednoga dana radnoga staža. Mnogi od njih bili su uposleni, ali ne i prijavljeni i opet ulazimo u situaciju o kojoj ne žele govoriti ni poslodavci ni djelatnici, a u inspeksijskim tijelima rad na crno je tabu-tema. Svi koji imaju uvjete (čitaj putovnice) za rad u susjednim, pa i uda-

ljenijim zemljama, željno čekaju proljeće i odlazak na brojne destinacije sezonskih poslova. U Njemačkoj i u Italiji za manje od dva mjeseca zaradi se godišnja plaća djelatnice »Apo fashion systema«. Istina, radi se teško, nema staža, nema zdravstvenog osiguranja, posrednicima se plaća

debeli provizija, a i nadnice su za navedene države sramotno niske. Ni o tome nitko ne želi govoriti. Radi se i šuti, egzistencija se mora osigurati. Poreznici ne čekaju, Elektrovojvodina ne čeka, svatko traži svoje. A platiti se mora. Ako ne danas, s kamatama će se platiti sutra.

Između čekića i nakovnja

Suradnik za gospodarstvo i razvoj Općine Apatin Jovo Bokan ima najbolji pregled gospodarske situacije.

»U ovoj gospodarskoj situaciji mi iz lokalne uprave se nalazimo između čekića i nakovnja«, kaže Jovo Bokan. »Željeli bismo zaštititi maloga čovjeka, no zakonske odredbe nisu u funkciji lokalne samouprave. Mi pokušavamo postići nekakav balans suradnjom s Agencijom za privatizaciju, Inspekcijom za rad i radne odnose i sindikatom, međutim, efekti su jako slabi. Nažalost, svjedoci smo velikoga nezadovoljstva radnika, pa čak i obustava rada, prouzročenih neprovođenjem obveza preuzetih kupovinom pojedinoga subjekta gospodarstva. Plaće se ne isplaćuju ili se isplaćuju neredovito, prekovremeni rad se ne plaća, radnici se otpuštaju, itd. Mislim da će se ovim pitanjima država morati pozabaviti, jer ovo nisu problemi prisutni samo u našoj općini nego u cijeloj Srbiji. Nadam se da će se ova nemila situacija na najbrži mogući način prevladati, kako ne bismo ušli u još veće dubioze.«

sadašnja situacija umjetno izazvana i nije ništa u odnosu na onu koju smo već preživjeli. Svakako, nije dobro ovo što se dešava s gospodarstvom i društvom i doista se plašim za daljnju budućnost.

DRAŽEN ŠTIMAC, STUDENT IZ VOGNJA

Kad smo preživjeli ono, i ovo ćemo

Mislim da je najgore iza nas. Ne vjerujem da nam se mogu ponoviti dešavanja iz devedesetih, a kad smo to preživjeli - pregurat ćemo i ovu krizu.

IVAN ŠKROBOT, STUDENT IZ RUME

Ništa što se dešava nije novo

Ne razmišljam puno o tome, prije svega sam fokusiran na svoj studij, tako da ne pratim pretjerano ekonomska dešavanja u zemlji. Ekonomska kriza je kod nas otkad znam za sebe, tako da mi sve ovo što se događa u zemlji nije ništa novo.

SREĆKO BOŠNJAK, STUDENT IZ RUME

Nadam se da će biti bolje

Iskreno, nije mi svejedno. Taman smo malo počeli stajati na nogama, kad eto, pogodi nas, pokraj svih naših, i ova svjetska ekonomska kriza. Nadam se da će se u ovoj godini situacija normalizirati i da ćemo opet krenuti naprijed.

ANA I DAMIR KUJUNDŽIJA, ZAPOSLENI U PRIVATNOM SEKTORU, IZ SRIJEMSKE MITROVICE

Rate za kredit sve su nam veće

Zbog utjecaja inflacije primanja su nam na početku i na kraju godine realno niža. Suprug i ja radimo u privatnim tvrtkama gdje nam plaća nije povećana u posljednje dvije godine. Otplaćujemo kredit za auto, rata je fiksna u eurima, ali plaćamo u dinarskoj protuvrijednosti pa je svaki mjesec sve veća. Kretanje tečaja neminovno utječe na cijene uvoznih proizvoda, pa je i kupovna moć sve niža.

MARKO ŽAGAR, ZAPOSLENIK U DRŽAVNOJ TVRTKI, IZ SRIJEMSKE MITROVICE

Svjetska kriza Srbiju pogađa više nego druge zemlje

Smatram da ekonomska kriza koja je pogodila svijet posebice utječe na stanje u Srbiji, gdje su primanja i inače mala. Radim u državnoj tvrtki gdje su plaće zamrznute do daljnjeg. Prošle sam godine morao iz određenih razloga podići kredit, čija je otplata vezana za euro. Inflacija me plaši zato što bi podigla cijene proizvoda potrebnih za život, kao što bi podigla i vrijednost eura u odnosu na dinar, što bi sve dovelo do daljnjeg pogoršanja i ovako teške ekonomske situacije i dodatnog pada životnog standarda.

Anketu proveli: Zlatko Gorjanac, Ankica Jukić-Mandić, Nikola Jurca i Dario Španović

PETAR KUNTIĆ, PREDSEDNIK DSHV-A, O RASPADU KOALICIJE U SUBOTICI I POLOŽAJU HRVATA U SRBIJI

U priči smo onoliko, koliko smo politički svjestan narod

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

Kako će i koliko raspad vladajuće koalicije u Subotici utjecati na ostvarenje potreba hrvatske zajednice u gradu, je li na djelu demađarizacija, može li biti suradnje među hrvatskim strankama, te što Hrvati dobivaju koalicijom s Demokratskom strankom u općinama, pokrajini i republici, za HR komentira predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini Petar Kuntić.

HR: U subotičkoj skupštini raskinuta je dosadašnja koalicija. Dopredsjednik stranke Martin Bačić nedavno je na skupštini subotičke podružnice, čiji je predsjednik, iznio kako je DSHV nezadovoljan raspodjelom dužnosti na razini lokalne samouprave i smatra da ste vi oštećeni, kao i da je lokalna infrastruktura u gotovo svim mjestima gdje žive Hrvati najnerazvijenija. O čemu se tu radi?

Dopredsjednik Bačić je mislio na dosadašnje stanje i na mjesne zajednice Tavankut i Ljutovo, koje su u vrijeme nekih prethodnih vlasti ostale jedine mjesne zajednice s potpuno neizgrađenom infrastrukturom i jedine mjesne zajednice koje nemaju vodu, nemaju riješen niti jedan drugi infrastrukturni

problem, a i zdanje Doma kulture im propada, mada smo godinama uporno tražili da se to obnovi.

HR: A što se tiče kadrova?

To je bio nagovještaj pred eventualni rasplet sadašnjeg problema. Mi smo nagovijestili koalicijskom partneru kako ne želimo promjene u smislu da svi direktori mađarske nacionalnosti odu sa svojih pozicija. Zapravo mislimo da to nije dobro, ali ako slučajno dođe do toga da Savez vojvodanskih Mađara povuče sve svoje direktore s pozicija onda ćemo svakako tražiti svoj postotak iz koalicije i mislim da tu neće biti problema.

HR: DSHV je svojedobno bio protiv stranačke podjele javnih poduzeća, međutim realnost je da je to tako. Kako vi na to gledate danas? Odnos snaga na srpskoj političkoj sceni je takav da je bukvalno 50 posto građana, ili 50 posto političkih stranaka, za europske integracije, dok je druga polovica uvjetno za europske integracije ili su protiv toga. I kada se stvarala Koalicija za europsku Srbiju na razini države, od onih 50 posto za europske integracije morala su se prihvatiti sva pravila samo da se ostanu na europskom kursu. Jedan od zahtjeva jedne od članica koalicije je bio da svatko ima svoj resor i da

može kontrolirati svoj resor i svoje ministarstvo. To se prenijelo do razine lokalnih samouprava i po toj je shemi bila napravljena i lokalna samouprava ovdje u Subotici. Znači da svatko ima svoj resor gdje će moći preko svojih ljudi bukvalno kontrolirati i odgovarati za program za koji su građani glasovali.

HR: Što ima DSHV u toj raspodjeli?

Po raspodjeli po onim postotcima, mi smo dobili 50 posto JKP »Suboticaaplin«, JKP »Pogrebno« i načelničko mjesto u Referadi za poljoprivredu, zatim dobili smo Referadu za turizam i energetiku na razini Grada. I naravno, u prvoj raspodjeli mogli smo dobiti dva od deset mjesta u izvršnoj vlasti Grada, ali smo se odrekli oba da bismo dobili mjesto dogradonačelnika.

HR: Jeste li zadovoljni kako funkcionira samouprava s takvom raspodjelom?

Za sada na ovoj razini i s ovako kompliciranom političkom situacijom mi smo zadovoljni. Ne želimo pridonositi niti smo pridonijeli ovome problemu koji je sad nastao na razini grada, ne želimo produbljivati taj problem, niti želimo ijednim svojim potezom, ni mi ni ostali dio koalicije, dovesti do sada tog novog pojma demađarizacije Subotice. Onoga momenta kada ja kao predstavnik stranke ili bilo tko od mojih suradnika na bilo kojem sastanku u okviru vladajuće koalicije spoznamo namjeru da je zapravo demađarizacija cilj čitave ove akcije, mi ćemo istupiti iz te i takve koalicije, jer zapravo smatramo da nije posrijedi to, već je posrijedi zapravo nešto sasvim drugo. Jesu li potezi koje sad u posljednje vrijeme vuče SVM ispravni, jesu li u cilju da se homogenizira njihovo biračko tijelo koje je pretrpjelo neuspjeh na posljednjim izborima da bi kroz jedan ovako oštiri kurs povratio svoje biračko tijelo, ili se sprema možda suradnja s jednim drugim koalicijskim partnerom koji je iste jačine kao i DS, pokazat će vrijeme.

Osnovno mjerilo rada svake

stranke su izbori i može svatko govoriti kako ima najbolji program i podršku matične države, ali to ništa ne vrijedi ako nema glasove. Na posljednjim izborima je Mađarska koalicija imala puno manje glasova nego koalicija ZES i taj preokret koji se sada događa nije se dogodio u to vrijeme zbog toga što bez četiri mađarska zastupnika nije mogla biti formirana većina u parlamentu. Sada je došlo do određenih nesporazuma na tim razinama i faktički se pokazalo kako se skupštinska većina može formirati i bez ta četiri zastupnika i bukvalno je ovo implementacija onoga što su građani rekli na izborima. Mi smo kao DSHV već bili u takvoj poziciji, naime 1996. godine smo na žalost izgubili izbore i naš tadašnji koalicijski partner jednostavno nam je rekao – što hoćete, izgubili ste izbore i bukvalno su nas izbacili iz izvršne vlasti, tako da smo prividno bili u koaliciji, a koalicijski partner je sa SPS-om pravio vlast na razini grada. Znači, po mom mišljenju, nema tu mađarizacije ili demađarizacije već svugdje postoje samo interesi jedne i druge opcije. Tko će kontrolirati investicije, tko će kontrolirati proračun na razini grada i tko će kontrolirati neke druge segmente javnog života.

HR: A gdje su tu Hrvati?

Za sve manjine u državi mjesto za pregovore su Novi Sad i Beograd. Hrvati u Srbiji su sada u poziciji da mogu izravno komunicirati s Novim Sadom i Beogradom isto onako kao što Srbi u Hrvatskoj pregovaraju sa Zagrebom. Zakonodavstvo u okviru Srbije je bilo puno manje naklonjeno manjinama i samim tim i hrvatskoj manjini u odnosu na hrvatsko zakonodavstvo koje je dalo puno toga pripadnicima srpske zajednice. I upravo zahvaljujući tom zakonodavstvu pripadnici srpske zajednice u Hrvatskoj su, sa svoja tri mandata u Hrvatskom saboru koja su, pokazalo se na posljednjim izborima, odlučujuća u formiranju većine, izborili to što su izborili. Na posljednjem sastanku

Nas u Vojvodini sad više nema 124.000, nas sad ima 56.000. Od toga jedan dio je u Srijemu koji je politički potpuno neaktivan i doista Subotica, Sombor i Podunavlje ne mogu iznijeti tu političku težinu kako se očekuje * U javnosti će se čuti za Hrvate kada ti isti koji kritiziraju izađu iz svoje tople sobe i uključe se u politički život * Sve više imam osjećaj da su elektorski izbori na vidiku

Međuvladinog mješovitog odbora za manjine srbijanski je predstavnik rekao kako Srbija manjinama ne može dati zajamčene mandate. Čim nema te mogućnosti za izravnu prisutnost u skupštinama države, pokrajine i općina, ti si primoran ići na razinu koalicija i na nečije liste samo da bi ostvario cilj, a to je da budeš prisutan u političkom životu. A ovdje se sve mjeri time koliko si jak i koliko si organiziran. Ne znam koliko je poznato da i Slovaci, i Rusini, i Rumunji imaju svoje političke stranke, ali apsolutno nitko ne zna za njih zato što se jednostavno nisu održali u ovome vremenu. Mi smo zahvaljujući nekim svojim potezima uspjeli očuvati biračko tijelo i tu postojeću snagu malo ojačati, ali bez udjela u političkom životu kompletnog Srijema, Novog Sada i Beograda svaka pomisao na samostalni izlazak na izbore na bilo kojoj razini stvar je nečije želje, a realnost je sasvim druga. I to je odgovor upravo na ono pitanje gdje smo mi u čitavoj toj priči. Mi smo u toj priči toliko koliko smo politički svjestan narod. Kada budemo politički jači i svjesniji više ćemo i participirati u izvršnim tijelima na razini općina, pokrajine i republike.

HR: Jedna od kritika je da je DSHV upravo s ovom koalicijom postao nevidljiv. Da se utopio. Da se ne čuje glas Hrvata čak niti u gradskoj skupštini u Subotici.

To je sada nečija vizija. Dobri odnosi unutar vladajuće koalicije apsolutno ne dovode u pitanje da netko može reći što želi, samo je problem da se koalicija dogovara oko nekih poteza, a DSHV momentalno na razini općina, pokrajine i republike kroz ovu koaliciju ima oko 30 uposlenika na visoko pozicioniranim dužnostima i doista se više ne može kockati da se oprobamo samostalno. Ne možete privući intelektualce i obećati im sve, a onda kazati – pa znate eto izgubili smo izbore, svi ćete sada sići s pozicija. Kada udeš u ozbiljniji politički život moraš voditi računa da se održiš, jer lako je strankama koje nemaju u izvršnoj vlasti nikoga. Oni se mogu kockati, mogu ići sami, nije im niti bitno hoće li preći cenzus ili ne, a za nas je jako bitno hoćemo li biti prisutni.

Dok nisam otišao u parlament, na srpskoj političkoj sceni nitko nije znao, ili vrlo rijetko tko, da postoji DSHV. Na temelju svog iskustva mogu reći kako nisu znali za DSHV, a sada barem cijela Srbija zna da Hrvati imaju političku stranku. Ne znam bi li mi se pružila prilika razgovarati s

Doris Pack, Jelkom Kacinom, biti gost prigodom dolaska američkog dopredsjednika Josepha Bidena u američkom veleposlanstvu, razgovarati s veleposlanikom Velike Britanije, da nismo na ovoj razini u koaliciji.

HR: To je u okvirima političke elite Beograda, ali malo se čuje o Hrvatima u javnosti i njihovim problemima - to je kritika koja se vama najčešće upućuje.

U javnosti će se o Hrvatima više čuti kada ti isti koji kritiziraju izađu iz svoje tople sobe i uključe se u politički život. S ovakvom razinom organiziranja, kada zajednica ne može prikupiti neophodnih 28.000 potpisa, a ima nas 70.000 i ima nekoliko desetina tisuća građana s hrvatskim državljanstvom, vrlo je čudno da uglavnom pitanja postavljaju upravo ti koji apsolutno ne pomažu zajednici niti kroz institu-

cije hrvatske zajednice, niti kroz Crkvu, niti kroz političku stranku.

HR: Ali često te kritike upućuju oni koji su bili vaši članovi, oni koji su aktivni ili su bili aktivni?

Da, ali ti koji su bili članovi trebaju se sami zapitati zašto više nisu.

HR: Koliko ste općenito zadovoljni funkcioniranjem koalicije i ostvarivanjem koalicijskog ugovora?

Ovih dana završavamo treći, posljednji dio iz koalicijskog ugovora, a to je da ćemo dobiti zamjenika pokrajinskog tajnika. Pokraj postojećeg zamjenika pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine, dobit ćemo i mjesto zamjenika pokrajinske tajnice za socijalnu politiku i demografiju Novke Mojić i to će biti Stipe Kolak, diplomirani ekonomist iz Subotice. Time će koalicijski ugovor koji smo potpisali Bojan Pajić i ja, kao predsjednik DSHV-a, biti i završen.

HR: Koalicijskim je ugovorom

dogovoreno i financiranje dvaju projekata značajnih za hrvatsku zajednicu. Kako stoje stvari s tim projektima?

Dva projekta, u koalicijskom ugovoru dogovorena da će biti financirana iz Nacionalnog investicijskog plana, odobrena su na Upravnom odboru. Više nije u pitanju hoće li biti ili neće. Međutim, postoje velika dugovanja Fonda prema izvođačima iz ranijeg razdoblja i zaključak je Odbora za financije da se prvo ispoštuje isplata dugovanja, i s onim što preostane da se krene u nove investicije. Naši su projekti među prvim, s obzirom da naše investicije sveukupno nisu velike. Nešto preko 20 milijuna dinara su obje investicije – izgradnja Hrvatskog doma u Golubincima i potpuna rekonstrukcija rikomokoličkog župnog ureda u crkvi sv.

nacionalnih manjina već duže vrijeme »nije pod kontrolom« zbog toga što se samo donošenje izbornog zakona za novo nacionalno vijeće proizvelo na pune tri godine i da nije bilo, po mom mišljenju, jednog od najboljih ministara kojeg smo mi, manjine, mogli imati, Svetozara Čipčića, pitanje je bi li i sada bili raspisani izbori. Sada zapravo treba pričekati da sve ovo prođe. Kad smo čekali tri godine treba pričekati još ova tri mjeseca i novo nacionalno vijeće će biti izabrano. Hoće li biti izabrano neposrednim ili elektorskim putem - to je za sada velika nepoznanica i veliko pitanje. Naše veliko razočaranje je to da se do ovoga momenta, osim DSHV-a, ostale hrvatske institucije vrlo neadekvatno pripremile i odgovorile na te izazove. Mi imamo samo DSHV kao instituciju koja je uradila nešto na tom planu, sve ostale institucije čekaju ili su predale vrlo mali, neadekvatan broj potpisa, što nije rezultat stanja na terenu već nedovoljne angažiranosti članova. Očito je bila pogreška što se nije računalo na to da u dragovoljnim udrugama ne postoji, kao u stranci, stranačka stega i ne može se nikome narediti da ide raditi na teren. Možda je od početka trebalo pronaći sredstva da se ljudima na terenu plati, kao što je to uradila mađarska zajednica. Sada je Hrvatsko nacionalno vijeće, mjesec dana prije kraja akcije za upis, donijelo odluku da se plati i već je krenulo bolje. Hoće li to biti dovoljno da se u veoma kratkom vremenu prikupi dodatnih 20.000 potpisa, to ćemo vidjeti, ali sve više imam osjećaj da su elektorski izbori na vidiku.

HR: S obzirom da HNV ima plaćene dužnosnike i plaćene ljude koji su u Izvršnom odboru, a i sam predsjednik je još prije nekoliko mjeseci rekao kako je popis najvažnija zadaća, ne bi li možda kritiku trebalo usmjeriti na HNV, a ne na udruge?

Mislim da je razina funkcioniranja sadašnjeg HNV-a za ove prilike, kada bukvalno nema uvjeta da se sastane nacionalno vijeće, jer je svaki put upitan kvorum zbog zamora vijećnika itd, na zadovoljavajućoj razini. Gora varijanta bi bila da nema ni toga. Jer, mi smo bili pred vratima upravo tog koraka da nemamo ni predsjednika, ni predsjednika Izvršnog odbora, a onda je situacija još gora nego što je sada. Prema tome, sada treba ovakvo stanje, koje je u posljednjih pola godine, da kažem, neko »latentno stanje«, istrpjeti i treba pričekati da produkljedeća tri mjeseca i polovicom godine će zasigurno biti novi

saziv nacionalnog vijeća. Po nekim sadašnjim pokazateljima i po inertičnosti jednog dijela zajednice prema prikupljanju ovih potpisa, a možemo pretpostaviti da će tako biti i na elektorskim izborima, budući da će biti potrebne ovjere potpisa, može se dogoditi da novi saziv bude sasvim drugim ljudima u odnosu na sadašnji saziv.

HR: U kom smislu?

U smislu da će pozicije nekih udruga u okviru hrvatske zajednice oslabiti zahvaljujući tome što se nisu dovoljno angažirali tijekom ove akcije.

HR: Stječe se dojam kako se u hrvatskoj zajednici stalno nešto čeka i važni projekti se ne ostvaruju. Što je, primjerice, s Hrvatskim školskim centrom, čije je osnivanje bilo najavljivano?

Ovo je pitanje u ingerenciji HNV-a, a budući da sam upoznat s čitavom problematikom mislim da bez jasnog dogovora unutar zajednice, što zapravo želimo, ne možemo krenuti naprijed. Sadašnja slika nije jasna. Jedan dio prosvjetnih djelatnika iz naše zajednice smatra kako treba oformiti jedan jak školski centar sa sjedištem u Subotici i prijedlog je da to bude u zgradi u Ulici Matije Gupca 8-10, s obzirom da su te prostorije prazne. Drugi dio smatra kako je to samo dio rješenja i da treba zadržati nastavu u svim seoskim i prigradskim naseljima i tu bismo u budućnosti morali zapravo imati jedinstveni stav, kako bismo onda tako jedinstveni konkurirali za sredstva i tražili političku podršku i od matične i od domicilne države, da se ustraje na toj realizaciji.

Stalno govorim na raznim skupovima da je proces demokratizacije naše hrvatske manjinske zajednice još na početku, da mi još nismo dovoljno demokratski zreli zajednica i da moramo proći možda još jedan ili dva ciklusa izbora na raznim razinama, u svim institucijama unutar zajednice, kako bi onda ljudi koji uživaju povjerenje u narodu došli u poziciju da mogu odlučivati o samoj zajednici.

HR: I stranku kojoj ste predsjednik često optužuju da nije demokratska. Jeste li vi osobno spremni, recimo s predsjednikom konkurentske hrvatske stranke, surađivati na nekom projektu?

Mi smo kroz našu povijest surađivali sa strankama koje su nastale kao izbor volje birača hrvatske zajednice i to smo dokazali s Hrvatskim narodnim savezom. Stranke koje su se odcijepile od matične stranke, DSHV-a, ne uživaju potporu DSHV-a i mi s njima nećemo surađivati jer bi to dovelo do problema unutar same stranke. To bi bio putokaz da svatko nezadovoljan u stranci, koja sada ima nekoliko tisuća članova i aktivista, može formirati svoju stranku i onda ostvariti ono što je možda priželjkivao unutar matične stranke. Za to sada unutar stranke ne postoji

niti politička želja niti interes, niti bi tako nešto donijelo boljitak. Jer, možda bi u početku, kada bi došlo do ujedinjenja ili suradnje, netko dobio neke poene, netko bi dobio tapšanje po ramenu, da smo uspjeli to uraditi, a u stvari bismo unijeli klicu razdora koja je i dovela do razlaza. Jer zašto bi uopće surađivali ako smo već bili skupa?

HR: Govoreći o položaju mađarske nacionalne zajednice u AP Vojvodini, predsjednik Skupštine AP Vojvodine Sándor Egeresi je nedavno istaknuo kako je tijekom 2009. godine iz različitih fondova AP Vojvodine realizirano ili započeto više od 300 razvojnih programa koji stvaraju uvjete za poboljšanje života mađarskog stanovništva u lokalnim zajednicama u kojima žive. Ima li DSHV razvojne projekte za Hrvate i koristi li u dovoljnoj mjeri raspoložive fondove?

Kroz čitavu suradnju u proteklom razdoblju sa Savezom vojvodanskih Mađara, iako smo znali kako kroz određene političke dogovore imaju znatna sredstva iz pokrajinskog proračuna, nikada nam nisu rekli, pa niti se našalili i pitali – što želite vi? Prvi put smo to sada imali s pokrajinskim odborom DS-a, kada su nam ponudili godišnje dva projekta za našu zajednicu. Da smo to imali u prethodnom razdoblju od 16 godina, mi bismo sada imali 30 institucija obnovljenih i izgrađenih. Međutim, mi to nismo imali. S druge strane, vrlo je pogrešno uspoređivati Hrvate i Mađare na razini implementacije onoga što nudi izvršna vlast. Mađara je 6 puta više nego nas u Vojvodini, a

Hrvati – njih 10.000 u Beogradu i 4000 u središnjoj Srbiji potpuno su neprepoznatljivi. Treće, Mađari imaju nekoliko desetina sela s apsolutno većinskim mađarskim stanovništvom, imaju status nacionalne manjine preko 50 godina, razvijene sve institucije i razinu političke svijesti koja je daleko ispred razine hrvatske nacionalne svijesti. I na koncu, nisu prolazili kroz te kalvarije kroz koje je hrvatski narod prolazio na ovim prostorima svakih dvadeset godina – prvo pedesetih godina, pa sedamdesetih i na koncu devedesetih. Nismo u istim uvjetima i ne možemo se uspoređivati. Mi se možemo uspoređivati sa Slovacima i Rumunjima, koji su slični po brojnosti. Moj je stav da svima onima koji misle da može bolje treba dati šansu, neka se uključe u zajednicu, ali sam apsolutni protivnik onih koji u svojoj toploj sobi pametuju kako zajednica treba raditi, a sami ne žele ništa pomoći toj samoj zajednici.

HR: I predstavnici srpske manjine u Hrvatskoj sve se više okreću razvojnim projektima i poboljšanju kvalitete života na selu i u nerazvijenim krajevima. Znamo i da hrvatsko stanovništvo na selu, pa i u gradu, živi u teškim uvjetima. Radi li se na projektima gospodarskog jačanja hrvatske zajednice?

Predstavnici srpske zajednice su u sasvim nekoj drugoj poziciji. Sve ono što participiraju je zahvaljujući političkoj poziciji koju imaju u odnosu na sadašnji odnos snaga između vladajućeg HDZ-a i SDP-a, gdje su oni u koaliciji s HDZ-om i zahvaljujući tome HDZ ima vlast.

Naravno, kad imaš takvu poziciju onda je moguće neke stvari uraditi. Mi sigurno nismo narod koji ne bi znao iskoristiti takvu poziciju, ali na žalost nemamo takvu poziciju. Ovo je momentalno maksimum u jednoj borbi koja je vrlo teška s velikim stranakama (DS, LSV, LDP, G 17) na srpskoj političkoj sceni, koje su usmjerene na isto biračko tijelo. U poziciji kada ne možeš adekvatno odgovoriti svim prohtjevima unutar same stranke pravo je čudo da imamo povećanje broja članova. Početak i kraj ovog razgovora je da se sve u ovoj državi mjeri time koliko si politički jak i moćan. Ako budemo slabi, ako izgubimo naše standardno biračko tijelo, više nećemo biti interesantni ni za DS. S druge strane, ako budemo jačali, ako budemo razvijali našu infrastrukturu unutar stranke, bit ćemo interesantniji i za njih i za neke druge političke opcije. Imamo dobre odnose s G 17 plus, s LSV-om i s LDP-om. Međutim, interesantan si dok imaš neku snagu, a ako to izgubiš – nisi više interesantan i nitko neće s tobom.

HR: Vi, dakle, na temelju rasta broja članova smatrate da se vaše glasačko tijelo nije osulo, s obzirom na to da na izborima niste provjerili vašu snagu, jer niste izašli samostalno?

To se vidi unutar prikupljanja potpisa tko je koliko imao podršku. A posebno će se vidjeti, nadam se, kroz nove izbore za novo nacionalno vijeće na izborima unutar manjinske zajednice. To je sveukupno malo u odnosu na ono što bi očekivao naš puk, ali taj koji očekuje i koji gleda sa strane i uspoređuje nas sa strane s Mađarima ili Bošnjacima iz Sandžaka mora se i sam angažirati. Nas u Vojvodini sad više nema 124.000, nas sad ima 56.000. Od toga jedan dio je u Srijemu koji je politički potpuno neaktivan i doista Subotica, Sombor i Podunavlje ne mogu iznijeti tu političku težinu kako se očekuje. Ovo je momentalno maksimum. Da smo povukli bilo koji drugi potez mi bismo doveli sebe u situaciju da svedemo aktivnost stranke na razinu kakva je bila kada smo je preuzeli – da ima nekoliko mjesnih organizacija, da se sva aktivnost obavlja s uvijek istim osobama i da nema novih ljudi. Sada, bilo kada da odete u stranku, tamo je kao u košnici. Mladež je aktivna i u stranci se organiziraju stalno neke akcije. I to sve je rezultat dobivanja povjerenja. Nadam se da ćemo za pet godina, za 25. obljetnicu, postati jedna stabilna, respektabilna politička stranka čak na razini Srbije, a ove godine slavimo 20. obljetnicu i potvrđeno nam je da će na proslavi 13. srpnja prisustvovati predsjednik Srbije Boris Tadić i predsjednik Hrvatske Ivo Josipović, bez obzira na zahtjevanje odnosa između dviju država.

U DUHU LIJEPE TRADICIJE

Debo četvrtak DSHV-u

*Uz ukusne fanke i prigodno osvježanje sjedište
stranke je posljednjeg četvrtka pred korizmu
bilo ispunjeno simpatizerima i prijateljima
najveće stranke voždovanskih Hrvata*

Petar Kuntić, predsjednik DSHV-a i Saša Vučinić, gradonačelnik Subotice

Ove godine kalendarski nešto ranije tradicionalni Debo četvrtak u Domu DSHV-a u Subotici organiziran je 11. veljače, okupivši brojne članove, simpatizere i prijatelje najveće stranke voždovanskih Hrvata. Posljednjeg četvrtka pred početak korizme, prema običajima ovdašnjeg hrvatskog življa trebalo bi jesti devet puta i popuniti stas, što je prema starovremenskim mjerilima bilo znak dobrog zdravlja.

U duhu »pojačane prehrane« domaćini ove lijepe tradicijske manifestacije i ove su godine pripremili »tisuću i više« ukusnih, domaćih fanaka za brojne goste, pa je svatko po volji mogao uživati u jednoj od delikacija s našeg podneblja. Uz bogat izbor napitaka i dobru zabavnu glazbu, koja je u pozadini davala tihi štimung ugodnom ozračju, Debo četvrtak je još jednom uspio u potpunosti ispuniti svoju svrhu i tradicijsku namjenu.

»Nastavljamo tradiciju organiziranja Debelog četvrtka u prostorijama središnjeg ureda naše stran-

ke i ovoga puta smo ugostili više stotina naših članova, simpatizera i prijatelja, da bismo se družili i, obilježavajući ovaj običaj bačkih bunjevačkih Hrvata, podigli naše odnose i suradnju na još veću razinu. Naravno, ne mogu se uspoređivati nekadašnja vremena iz kojih je potekao ovaj običaj s ovim današnjim u kojima živimo, ali sve ono što je lijepo i na diku našega roda treba njegovati kao svojevrsni

putokaz budućim generacijama da u eri masovne kompjutorizacije ne bismo zaboravili svoje korijene i vrijeme u kojima je nastajala hrvatska manjinska zajednica na ovim prostorima«, rekao je predsjednik DSHV-a *Petar Kuntić*, koji je sve goste dočekao na ulazu u sjedište stranke. Predsjednik subotičke podružnice DSHV-a i idejni tvorac ovog lijepog druženja *Martin Bačić* kratko je prokomentirao kako

se ova lijepa tradicija nastavlja iz godine u godinu u nastojanju da zbliži sve Subotičane i sa željom da lijep narodni običaj ne bude zaboravljen, dok je *Lozika Jaramazović*, vijećnica DSHV-a u gradskom parlamentu i šefica organizacije prigodnog domjenka, uz fanke otkrila kako je pripremljeno 50 kg brašna za predviđenih oko 1500 fanaka, i da se svake godine nastoji pripremiti sve više i više ovih ukusnih delikacija, jer je i gostiju sve više.

Subotički gradonačelnik *Saša Vučinić* je na otvorenju ovog druženja održao prigodan govor, a za naš tjednik je dao i kraću izjavu:

»Običaji su nešto što je izniklo iz kulture, jezika ili vjere i sve to ih čini sastavnim dijelom pojedinog naroda. Namjera DSHV-a da na ovako lijep način njeguje običaj Debelog četvrtka predstavlja priliku za druženje i okupljanje svih osoba dobre volje, uz nadasve odlične fanke«, rekao je gradonačelnik.

D. P.

U sjedištu DSHV-a: više stotina članova, simpatizera i prijatelja

ČETRNAESTI BAL GRADONAČELNIKA

Ideja humanosti

Prošle subote u »Maloj gostionici« na Paliću održan je XIV. po redu »Bal gradonačelnika« koji je, kao i uvijek, imao humanitarni karakter, a sredstva prikupljena od 220 prodanih ulaznica po cijeni od 9.900 dinara bit će upotrebljena za izgradnju prilaza za invalide ispred zgrade subotičke filijale Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje. Po drugi puta, otkada obnaša dužnost prvog čovjeka grada, domaćin bala bio je gradonačelnik *Saša Vučinić*, koji je ovu lijepu humanitarnu manifestaciju otvorio prigodnim pozdravnim govorom u kojemu se zahvalio svim ljudima dobre volje koji su svojim sudjelovanjem još jednom pokazali kako u Subotici postoji jak osjećaj želje za pomoć drugima. Pokraj kvalitetne ugostiteljske ponude, kojom se svaki bal tradicionalno uvijek može podičiti, goste je u muzičkom dijelu programa zabavljao kvartet *Gabora Bunforda* i, kao specijalna gošća, pop pjevačica *Jelena Tomašević*. Umjetničkom dijelu programa doprinio je ulomak iz dramske predstave »Marlen« u izvedbi subotičkog Narodnog kazališta. Kao i svake godine održana je i tombola za sve sudionike bala, a dobitnik 100 litara benzina *Milan Jerinkić* svoju je nagradu donirao Gerontološkom centru u Subotici. Na koncu je gradonačelnik Vučinić razrezao svečanu tortu, koja je ovoga puta simbolizirala grb grada Subotice, a vesela zabava je potrajala dugo u noć.

Dogradonačelnik Pere Horvacki sa suprugom

Ljerka Alajbeg i Slavko Parać

Gradonačelnik Saša Vučinić sa suprugom

Jelena Tomašević

Knjiga je godinama zapostavljena

Gradska uprava je za nabavu novih knjiga predvidjela 300 tisuća dinara na godišnjoj razini, što je jedan od najmanjih iznosa koji su gradovi u Srbiji odvojili za kupovinu novih naslova * Prošle je godine kupljeno svega 39 novih naslova na hrvatskom jeziku

Gradska knjižnica u Subotici ove godine obilježava 120 godina postojanja. Listopada 1890. u Subotici je osnovano Društvo za javnu knjižnicu, čiji je jedan od inicijatora bio povjesničar *István Iványi*. Tijekom 120 godina postojanja knjižnica je prošla prilično buran razvojni put. Danas ima oko 300 tisuća knjiga, 12 ogranaka i 52 uposlenika.

Problemi Gradske knjižnice u Subotici ne razlikuju se od problema drugih knjižnica širom Srbije, kaže *Dragan Rokvić*, onedavno novi upravnik Gradske knjižnice, i ti su problemi uglavnom rezultat određenih procesa koji se u financiranju kulture i u odnosu prema knjizi već godinama primjećuju u Srbiji kroz permanentno zapostavljanje knjižničke mreže, rada i smisla knjižnice.

knjižnicu, financira Gradska uprava. Gradska uprava je u ovom privremenom financijskom planu za nabavu knjiga predvidjela 300 tisuća dinara na godišnjoj razini. Ovo je značajan podatak zato što je to jedan od najmanjih iznosa koji su gradovi u Srbiji inače odvojili za kupovinu knjiga. Taj iznos ne pokriva niti osnovne standarde prema kojima je minimalan broj 7,5 tisuća knjiga, koje bismo svake godine morali kupiti.

On iznosi podatak prema kojemu je Tajništvo za kulturu Grada Beograda tijekom prošle godine za financiranje 20-ak knjižnica na svom teritoriju izdvojilo 74,5 milijuna dinara, što znači da prosječna knjižnica, koja nema status matične knjižnice, dobiva puno veći iznos za kupovinu knjiga nego matična knjižnica Subotice. Zanimljiv je primjer i susjednog Kiskunhalasa, čija mala knjižnica za nabavu novih knjiga raspolaže proračunom od 28 tisuća eura.

»Kada se svi ovi parametri uzmu u obzir dolazimo do zaključka da je financiranje Gradske knjižnice veoma problematično, da je svedeno na najmanju moguću mjeru te da mi stoga nemamo nikakvu mogućnost pratiti nove naslove. Prilike se donekle usložnjavaju činjenicom da smo multinacionalna sredina te da je svakako u broju kupljenih naslova potrebno uvažiti i broj naslova na mađarskom, hrvatskom i drugim jezicima. Primjerice, tijekom prošle godine kupili

smo 39 naslova na hrvatskom jeziku. Sve to govori u prilog tomu da imamo veliki problem u okviru novčanih sredstava i u okviru sustavnog načina rješavanja otkupa knjiga, odnosno knjige koje nam stižu od mađarskih ili hrvatskih nakladnika dva ili tri puta su skuplje nego knjige domaćih nakladnika. Stoga je jedna od naših inicijativa prema Ministarstvu kulture da se taj program otkupa i dopreme kvalitetnih naslova iz Mađarske i Hrvatske već jedanput, poslije toliko godina i desetljeća, sustavno uredi«, kaže *Dragan Rokvić*.

Dragan Rokvić

POVEĆATI BROJ ČITATELJA

Osim ovoga, u Gradskoj knjižnici se ove godine planira završiti umrežavanje u sustav COBIS, virtualnu knjižnicu zahvaljujući kojoj će se ostvariti informatičko povezivanje s ostalim knjižnicama u Srbiji i u susjednim državama. Ovaj se posao priprema već niz godina, mnoge su ga knjižnice uradile, a u subotičkoj knjižnici planiraju tijekom srpnja i kolovoza zatvoriti vrata čitatelji-

ma i odraditi ga do kraja. Za oko mjesec dana trebala bi biti završena i revizija znanstvenog odjela, a istodobno se radi digitalizacija pojedinih knjiga iz zavičajnog odjela. Te se knjige skeniraju i obrađuju u elektroničkoj formi kako bi bile dostupne čitateljima i putem sajta. Sajt Gradske knjižnice također se renovira i rekonstruira te će biti prilagođen standardima sličnih sajtova poput knjižnice Szécsenyi, Matice srpske, Narodne biblioteke.

»Sljedeći posao koji sam sebi uzeo za obvezu jest povećanje broja čitatelja. Trenutačno knjižnica ima oko 2900 čitatelja, odnosno onih koji imaju člansku iskaznicu. Taj je broj iznimno mali, primjerice knjižnica Grada Beograda ima 123 tisuće osoba s članskom iskaznicom. Započet ćemo opsežnu kampanju po školama s namjerom da svaki učenik postane članom knjižnice. Također, nastojat ćemo povećati broj kupljenih naslova aplicirajući kod Pokrajine i Ministarstva kulture, te drugih fondova u Mađarskoj, Hrvatskoj i Europskoj Uniji«, kaže *Dragan Rokvić*.

S. Mamužić

FINANCIRANJE PROBLEMATIČNO

»S jedne strane Gradska knjižnica troši ogromna proračunska sredstva, s 52 uposlenika naš proračun na godišnjoj razini iznosi više od 47 milijuna dinara, a od toga oko 95 posto odlazi na plaće i materijalne troškove«, kaže *Rokvić*. »Pritužbe da je to velik broj izvršitelja jesu opravdane, međutim velik je i teritorij i broj ogranaka koje imamo. S druge strane, po Zakonu o knjižničkoj djelatnosti našu osnovnu djelatnost, dakle nabavu knjiga za

Temeljem čl. 48 Zakona o radu, čl. 69/b Zakona o socijalnoj zaštiti i socijalnoj sigurnosti građana čl. 24. Statuta Centra, Upravni odbor Centra za socijalni rad općine Subotice raspisuje

NATJEČAJ

za izbor i imenovanje direktora

Kandidat, pokraj općih uvjeta propisanih zakonom, treba ispunjavati i sljedeće posebne uvjete:

- da ima visoko obrazovanje - VII/1 struke: socijalni djelatnik, pravnik, psiholog, pedagog, specijalni pedagog, defektolog, andragog, ekonomist, politolog i sociolog
- da ima najmanje 5 godina radnog iskustva u struci
- da nije osuđivan za kaznena djela koja ga čine nedostojnim za obnašanje dužnosti.

Propisana natječajna dokumentacija je sljedeća:

- životopis
- ovjeren prijem diplomu o završenoj školi
- uvjerenje o državljanstvu
- potvrda o radnom iskustvu s podacima o poslovima i zadacima koje je obavljao
- uvjerenje da nije pod istragom, tj. nije podignuta optužnica za kazneno djelo.

Uz propisanu natječajnu dokumentaciju kandidat podnosi i program rada za mandatno razdoblje.

Direktor se imenuje na mandatno razdoblje od 4 godine.

Prijave se podnose skupa s dokazima o ispunjavanju općih i posebnih uvjeta u roku od 15 dana od dana objavljivanja natječaja, na adresu: Centar za socijalni rad općine Subotica, Šantićeva br. 27, s naznakom »Natječaj za direktora«.

Nepravodobne i nepotpune prijave neće se uzeti u razmatranje.

Poticaji za nova radna mjesta

Prilike na tržištu rada najvećim dijelom će se stabilizirati u onom trenutku kada budu realizirani kapitalni projekti.

Do sada, u postojećim okolnostima i s postojećom razinom gospodarskog razvoja i ekonomskih dešavanja u gradu i Sjevernobačkom okrugu jedini izlaz predstavljaju mjere koje upravo mi realiziramo, kaže Zlatko Panić, direktor subotičke filijale Nacionalne službe za zapošljavanje

Prema završnom izvješću subotičke Službe za zapošljavanje prošle je godine broj uposlenika u Subotici bio manji za 4000 u odnosu na prethodnu godinu, odnosno broj ponuđenih radnih mjesta bio je manji za više od 30 posto. Stoga su programi zapošljavanja, kroz koje je prošle godine posao našlo oko 1700 osoba, ipak dijelom uspjeli stabilizirati prilike na tržištu rada, ocjenjuje direktor subotičke filijale Nacionalne službe za zapošljavanje Zlatko Panić.

»Vrlo smo dobro svjesni postojećih gospodarskih okolnosti, kretanja u gospodarstvu Sjevernobačkog okruga, pa i Subotice, koja su daleko od povoljnih«, kaže Panić. »Prošle godine na teritoriju Subotice nije bilo doslovce niti jedne investicije. Dakako, prilike će se najvećim dijelom stabilizirati u onom trenutku kada se budu realizirali kapitalni projekti – Master plan i izgradnja Banje Palić, razvoj industrijskih parkova, izgradnja koridora 10 i obilaznice oko Subotice, koji će otvoriti prostor za neke druge, nadam se i industrijske sadržaje. Do sada, u postojećim okolnostima i s postojećom razinom gospodarskog razvoja i ekonomskih dešavanja u gradu i Sjevernobačkom okrugu jedini izlaz predstavljaju mjere koje upravo mi realiziramo.«

FINANCIRANJE VOLONTER-SKE PRAKSE I PRIPRAVNIČ-KOG STAŽA

Ove je godine program pripravnika, za koji je natječaj otvoren do 31. ožujka, nešto drugačiji i temelji se na iskustvima iz 2008. i nastojanju da osobe koje prvi put zasnjuju radni odnos i steknu novo iskustvo kao pripravnici, ostanu u dužem radnom odnosu. Tako će, prema uvjetima natječaja koje je raspisalo Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, pripravnici prva tri mjeseca volontirati, nakon toga ih poslodavci angažiraju kao pripravnike u trajanju od 12 mjeseci i u obvezi su ih zadržati u radnom odnosu još 12 mjeseci. Nacionalna služba financirat će volontersku praksu i pripravnički staž.

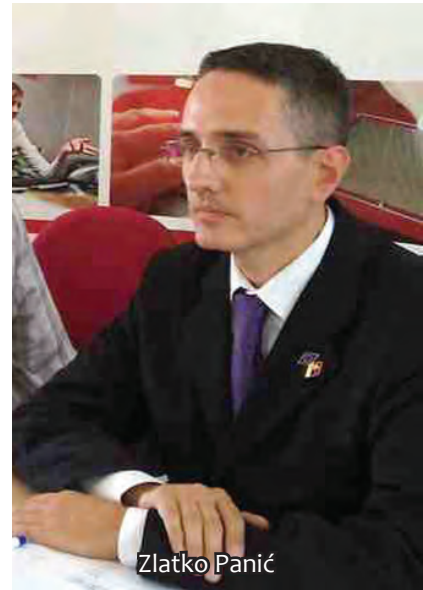
Prošle srijede objavljeno je još nekoliko natječaja – za javne radove, program otvaranja novih radnih mjesta, programe samozapošljavanja, te programe novog i samozapošljavanja osoba romske nacionalnosti. Kada je riječ o javnim radovima uvjeti natječaja su gotovo isti kao i prošle godine, međutim, kod programa novog zapošljavanja ima izmjena. Novac ove godine ovisi o teritorijalnoj razvijenosti i kreće se od 80 tisuća do 160 tisuća dinara po novootvorenom radnom mjestu.

»Poslodavci koji otvore novo radno mjesto na teritoriju Subotice

i Bačke Topole dobit će 80 tisuća dinara, a za teritorij Malog Idoša subvencija iznosi 130 tisuća dinara, jer ova općina spada u red nerazvijenih. Također, postoje i ograničenja, pa tako poslodavci koji obavljaju djelatnosti: trgovine, financijskog posredovanja, mjenjačkih usluga, igara na sreću i taksi prijevoza ne mogu dobiti subvenciju na ovoj osnovi«, objašnjava Panić.

PROGRAMI POKRETANJA VLASTITOG BIZNISA

Kod programa samozapošljavanja financijski poticaji za one koji se opredijele za pokretanje vlastitog biznisa, a na evidenciji su Službe, iznose 160 tisuća dinara. Pri tomu, kao i kod programa novog zapošljavanja, subvencije se ne mogu ostvariti za trgovinu, igre na sreću, mjenjačke usluge i financijsko posredovanje. Korisnik ove vrste subvencije u obvezi je voditi djelatnost najmanje 12 mjeseci, a ne 24 mjeseca – kako je to bilo prošle godine. Otvorena su i dva programa zapošljavanja osoba romske nacionalnosti od kojih je jedan namijenjen poslodavcima koji zapošljavaju nezaposlene Rome prijavljene na evidenciji Službe za zapošljavanje i time ostvaruju pravo na jednokratnu stimulaciju od 160 tisuća po osobi. Program samozapošljavanja namijenjen je

Zlatko Panić

osobama romske nacionalnosti koje će otvoriti vlastiti biznis, a poticajna sredstva također iznose 160 tisuća dinara. U oba ova programa poticajna sredstva se mogu ostvariti u području trgovinske djelatnosti, ali ne za mjenjačnice, igre na sreću i taksi prijevoz.

Kroz navedene programe očekuje se zapošljavanje oko 250 pripravnika, subvencije za samozapošljavanje, odnosno pokretanje vlastitog biznisa predviđene su za 45 osoba, a za otvaranje novih radnih mjesta na raspolaganju je 50 milijuna dinara.

S. Mamužić

OD NJIVE DO TRPEZE.

JKП Суботичке пијаце
Szabadkai Piacok KK
JKP Subotičke pijace

POSILIJE SUBOTICE, RASKID KOALICIJE DS-SVM I U SENTI

Na lokalnu po domino efektu

Jenő Maglai: Demokratska stranka želi zbrisati s političke scene SVM, jer na taj način želi ostvariti kontrolu nad Mađarskim nacionalnim vijećem * Bojan Pajtić: Raskid koalicije u Subotici i Senti nije primjer za ukupne odnose između dviju stranaka, SVM je bio, jest i bit će strateški partner DS-a

Nakon raskida koalicije između Demokratske stranke i Saveza vojvođanskih Mađara u Subotici, raskidanje koalicije najavljeno je i u Senti. Naime, u toj je općini zakazana sjednica Skupštine za 17. veljače s jedinom točkom dnevnog reda

korak u smislu tih tenzija koje su se pojavile krajem prosinca. Očekujemo da će se pojaviti slične tenzije u Bečeju i Čoki, u Kanjiži nije uspjela smjena vlasti, a ovdje u Subotici je to odrađeno kao jedan korak u okviru čitavog tog projekta. Demokratska stranka, po mišljenju

Skupština Grada

Kao da su 20 godina oporba

Koalicija između DS-a i SVM-a više ne postoji. SVM je u oporbi u Subotici i tako će ostati do sljedećih izbora, izjavio je Jenő Maglai poslije skupštinskog usvajanja njegove ostavke na mjesto predsjednika Skupštine Grada na sjednici održanoj 11. veljače. Ovo je prvi put od osnivanja SVM-a, prije 20 godina, da je ova stranka u oporbi u Subotici. Njihovi vijećnici će ostati u skupštinskim klupama i ponašati će se konstruktivno, rekao je Maglai te dodao, kako je to »možda i jedan mali dar za Suboticu«, jer će oporba biti mnogo jača i stranke na vlasti će morati više paziti što i kako rade. On također smatra da će SVM iz ove situacije izaći jači i snažniji nego u trenutku kada je ušao u koaliciju.

Da gradska Skupština ima ozbiljnu oporbu u SVM-u vidjelo se već odmah na spomenutoj sjednici, te je i gradonačelnik Saša Vučinić za govornicom primijetio kako se SVM ponaša kao da je 20 godina oporba a ne tek dva sata. Na dnevnom redu sjednice bilo je 39 točaka, međutim od 9 do 18 sati usvojeno je 8 odluka, a prijedlog o naknadi za zaštitu životnog okoliša skinut je s dnevnog reda. Među usvojenim odlukama su prestanak mandata članovima Gradskog vijeća Evi Kun Szabó i Gyuli Ladockom, te imenovanje novih članica Marije Biacsi i Erike Kudlik. Razriješen je dužnosti direktora Direkcije za izgradnju grada József Jurca, a za novog direktora je imenovan Josip Kovač Striko. Također je donesena odluka o prestanku rada Fondacije Fokus i o osnivanju Gradskog kulturnog centra »Danilo Kiš«.

Slavko Parać i Jenő Maglai

za razrješenje predsjednika Općine Zoltána Peka (SVM). Predstavnici DS-a, Građanskog saveza Mađara i Lige socijaldemokrata Vojvodine povrdili su da je u Senti postignut dogovor o novoj većinskoj koaliciji te da je neminovan odlazak SVM-a u oporbu.

»Senta je samo nastavak koraka koji se vuku ovih dana i u ovih posljednjih mjesec i pol dana. Mi smo svjesni činjenice da Subotica nije bila jedan otok ili jedan jedini

Predsjedništva SVM-a, želi zbrisati s političke scene SVM, jer na taj način želi ostvariti kontrolu nad Mađarskim nacionalnim vijećem i to je faktički slijed koraka koji se povlače. Cilj ovih koraka jest preuzimanje Mađarskog nacionalnog vijeća, jer sve dok SVM postoji ovako organiziran i snažan to se neće moći uraditi«, komentirao je donedavni predsjednik Skupštine Grada Subotice Jenő Maglai.

DS i SVM dijele vlast u Čoki,

Bačkoj Topoli, Novom Kneževcu, Kikindi, Kuli, Srbobranu, Temerinu, Žitištu, te na pokrajinskoj i republičkoj razini, a međusobni odnosi zaoštreni su krajem prošle godine jer zastupnici SVM-a nisu glasovali za republički i pokrajinski proračun.

»U Senti se sada odmotava priča koja je vrlo slična ovome što se desilo u Subotici, s tim da tamo DS uzima za partnera, po svemu sudeći, jednu revizionističku, po mom ukusu krajnje desno orijentiranu stranku, što mislim da generalno nije dobro. Mi nemamo nikakvih ambicija destabiliziranja, ali ne isključujem da iza Sente bude još mjesta na kojima će se pokušati istisnuti SVM, jer očito se ne radi o činjenju ili stvaranju učinkovitijih prilika za rad u Subotici, nego se radi o jednoj vrsti političke odmazde koja se provodi najprije

u Subotici, onda u Senti, pa ćemo vidjeti gdje će se završiti«, kaže predsjednik SVM-a István Pástor.

Iz DS-a negiraju da iza svega stoji osveta što zastupnici vojvođanskih Mađara nisu glasovali za republički proračun, a predsjednik Vlade Vojvodine i potpredsjednik DS-a Bojan Pajtić izjavio je kako koalicije u Vojvodini i u republičkom parlamentu nisu ugrožene. On je u izjavi za Dnevnik rekao kako raskid koalicije u Subotici i Senti nije primjer za ukupne odnose između dviju stranaka, te da je SVM bio, jest i bit će strateški partner DS-a. Istaknuo je kako će DS uvijek oko sebe okupljati proeuropski opredijeljene stranke, a osobito stranke manjinskih nacionalnih zajednica, jer je Vojvodina izrazito etnički mješovita.

S. M.

Koridor 10

Na tender za izgradnju 110 kilometara sjevernog kraka Koridora 10, od Novog Sada do Horgoša i od Subotice do Kelebije, ponude su dostavile slovenska kompanija Primorje, konzorcij srpskih tvrtki čiji je nositelj Poduzeće za ceste Beograd (PZB) i hrvatska tvrtka Hidroelektra niskogradnja u konzorciju s tvrtkom Voiput iz Subotice. Kako je objavljeno u Ministarstvu za infrastrukturu, najnižu cijenu ponudio je konzorcij domaćih tvrtki - 9,97 milijardi dinara. Hrvatska tvrtka ponudila je izgradnju te dionice za 11,55 milijardi dinara, a slovenska za 13,47 milijardi dinara. Predstavnici hrvatskog i slovenskog preduzeća najavili su kako će podnijeti žalbu povjerenstvu za natječaj, na temelju toga što ponuda PZP Beograd tek treba biti usklađena s rastom cijena na malo, a kako su istaknuli, uvjeti natječaja propisuju da ponuđač mora dati fiksnu cijenu. Povjerenstvo je dužno u roku od dva tjedna odabrati najpovoljnijeg ponuđača.

ANALIZA ZEMLJIŠTA POKAZALA KAKO JE U POVRŠINSKOM SLOJU KOLIČINA DUŠIKA MANJA OD POTREBNE

Prihranu obaviti blagovremeno

Prihrana strnina treba osigurati biljci dovoljnu količinu dušika za proljetni rast i upravo o ovoj mjeri umnogome ovise kvaliteta i prinos, kaže direktor Poljoprivredne stručne službe Subotica AD Damir Varga

Poljoprivredna stručna služba Subotica AD početkom veljače uradila je analizu zemljišta i na uzorcima ispitala sadržaj N-NO₃ u sloju do dubine od 90 centimetara. Prema rezultatima analize zaključeno je da je sadržaj dušika u površinskom sloju zemljišta manji od potrebnog za proljetni porast (18-30 kg) te je preporuka poljoprivrednicima da blagovremeno obave prihranu.

»Prioriteti za prihranu su ranije zasijani usjevi i kasno zasijani usjevi, zatim parcele koje jesenas nisu dobile gnojenje NPK gnojivima, kao i parcele u kojima je predusjev suncokret«, kaže direktor Poljoprivredne stručne službe Subotica AD Damir Varga. »Hoće li se raditi jedna ili dvije prihrane ovisi o količini dušika koju treba primijeniti. Za količinu do 40 kilograma dušika po hektaru potrebna je jedna prihrana koncem veljače ili početkom ožujka, od 40 do 60 kg N/ha jedna prihrana polovicom veljače, 60-80 kg N/ha dvije prihrane 60 plus 40 posto dušika, a preko 80 kg dvije prihrane 80 plus 20 posto dušika.«

Prihrana je, inače, sljedeći posao koji u fazama proizvodnje očekuje poljoprivrednike. Prihrana strnina treba osigurati biljci dovoljnu količinu dušika za proljetni rast i upravo o ovoj mjeri umnogome ovise kvaliteta i prinos. U početku proljetnog kretanja vegetacije neophodna je visoka koncentracija nitrata u zemljištu (18 do 30 kg N-NO₃ po hektaru u sloju do dubine od 30 cm), što se održava isključivo prihranama dušičnim gnojivima. Količine pristupačnog dušika koje se nalaze u dubljem sloju zemljišta (od 60 do 90 cm) biljke koriste poslije klasanja.

U Poljoprivrednoj stručnoj službi Subotica AD kažu kako je radi određivanja potrebnih količina dušika za proljetnu prihranu razvijena N-min metoda, koja polazi od poznavanja potreba biljaka za dušikom za postizanje odgovarajućeg prinosa i njegova sadržaja u zemljištu.

Damir Varga

»Za određivanje potrebnih količina dušika za prihranu strnina u proljeće ovom metodom uzorke zemljišta treba uzimati što ranije, tijekom siječnja i veljače«, objašnjava Varga. »Također je važno uzorke uzimati najmanje sedam

dana prije planirane prihrane u trima dubinama – do 30 cm, od 30-60 cm i od 60-90 cm. Ako znamo da pšenica za formiranje prinosa od jedne tone po hektaru zrna, s odgovarajućom masom slame, iz zemljišta usvoji 20,6 do 20,9 kg/ha dušika, na temelju planiranog prinosa i poznavanja sadržaja dušika u zemljištu prije prihrane, moguće je prilično precizno odrediti potrebnu količinu dušičnih gnojiva za prihranu.«

Ovih dana završena analiza u subotičkom ataru obavljena je na 64 uzorka i to aparatom Nitraček 404, nabavljenim uz pomoć Pokrajinskog tajništva za poljoprivredu, vodno gospodarstvo i šumarstvo. Uzorci su, prema riječima Damira Varge, uzeti kod odabranih gazdinstava i većih robnih proizvođača besplatno, a akciju je financirao Grad Subotica.

Z. Perušić

Globalna preporuka

Na temelju sadržaja NO₃ u zemljištu, osnovnog i predusjetvenog gnojenja, te rasporeda dušika po profilu, Poljoprivredna stručna služba Subotica AD sačinila je globalnu preporuku gnojenja.

Za količinu do 40 kilograma dušika po hektaru potrebna je jedna prihrana koncem veljače ili početkom ožujka, od 40 do 60 kg N/ha jedna prihrana polovicom veljače, 60-80 kg N/ha dvije prihrane 60 plus 40 posto dušika, a preko 80 kg dvije prihrane 80 plus 20 posto dušika.«

TABELA S POTREBNOM PRIHRANOM OZIME PŠENICE IZGLEDA OVAKO:

Broj ispitanih parcela	ha	predusjev	NO ₃ u 0-30	u kg po 30-60	slojevima 60-90	ukupno NO ₃	preporuka N kg/ha	I.prihrana Urea kg/ha	I. prihrana AN kg/ha
3	15-26-00	B. slačica	15,1	11,9	12,5	39,5	118	180	107
34	277-42-28	Kukuruz	12,1	14,5	29,1	55,6	110	168	100
16	106-95-83	Pšenica	10,7	11,1	19,7	41,5	118	179	107
2	2-87-75	Lucerna	17,5	25,8	66,7	110,0	82	124	74
4	27-00-00	Uljana repica	16,2	14,6	50,1	80,9	103	156	93
4	26-23-29	Suncokret	15,0	14,1	16,7	45,8	113	173	103

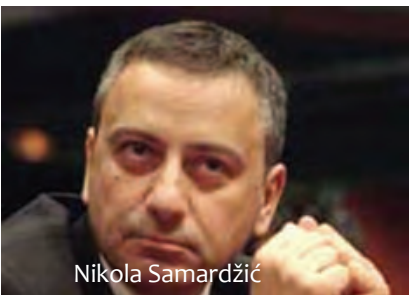

U SUBOTICI ODRŽANA KONFERENCIJA: »SRBIJA S JAKIM SAVEZNICIMA ILI NEUTRALNA?«

NATO je jedina racionalna opcija

Zoran Dragišić: Bilo bi bolje da oni koji sada pokreću antiNATO kampanje budu do kraja iskreni i kažu da se zalažu protiv ulaska Srbije u EU * **Nikola Samardžić:** Za Srbiju je od posebne važnosti njen odnos s Rusijom koji sve očitije isplivava na površinu, a to je potreba jednog dijela srpske politike da neposredno služi interesima politike i ekonomije jedne strane zemlje

Građani Srbije jako malo znaju o tome što je NATO i reakcije u javnosti su uglavnom emotivne, a antieuropske snage u Srbiji koje sada vode antiNATO kampanju uglavnom pokušavaju cijeli diskurs svesti na razinu emocija. NATO i Europska Unija temelje se na istom sustavu vrijednosti, to su dva kompatibilna procesa. Umjesto emocija i bacanja prašine u oči bilo bi mnogo bolje da oni koji sada pokreću antiNATO kampanje budu do kraja iskreni i kažu kako se zalažu protiv ulaska Srbije u EU. Ovoga trenutka je mnogo lakše govoriti protiv NATO-a, jer u narodu postoje predrasude da je to nekakva militaristička ubilačka organizacija koja ide po u svijetu i ubija koga stigne, a da je EU zemlja dembelija u koju uđete i ne morate ništa raditi, s neba vam pada hrana, svi živimo dobro i vozimo dobre automobile. Niti jedno, niti drugo nije točno i mislim da politička elita u Srbiji građane mora pravodobno i potpuno informirati i o jednom i o drugom, kaže prof. dr. Zoran Dragišić, programski direktor Međunarodnog instituta za sigurnost.

Nikola Samardžić

Ovaj Institut je u suradnji s NATO Odjelom za javnu diplomaciju i Savezom vojvodanskih Mađara u Subotici prošloga petka organizirao konferenciju pod nazivom »Srbija s jakim saveznicima ili neutralna«. Na istu su temu do sada održane dvije konferencije, u Novom Sadu sa Srpskim pokretom obnove i u Zrenjaninu s Ligom socijaldemokrata Vojvodine, a planirano je ukupno osam konferencija u Vojvodini sa završnom u Beogradu. Njihov cilj je građanima približiti euro-atlantske vrijednosti, te uključiti javnost u raspravu o sigurnosnoj budućnosti Srbije.

NEMA DRUGIH ALTERNATIVA

Dragišić ističe kako Srbija nije vojno neutralna zemlja, te da bi se

njezin status mogao definirati eventualno kao neopredijeljenost i neodlučnost.

»Vojna neutralnost podrazumijeva strogo deklariranu formu koja mora biti priznata međunarodnim ugovorima. Srbija nema deklaraciju o neutralnosti, ima deklaraciju o Kosovu i Metohiji u kojoj se u jednoj točki govori o vojnoj neutralnosti. Trenutačno je geopolitička situacija u ovom dijelu Europe takva da se članstvo u NATO-u nameće kao jedina racionalna opcija i, ako hoćete, kao jedina opcija koja u ovom trenutku stoji na stolu. Predsjednik Medvedev je spomenuo nekakvu rusku inicijativu koje još uvijek nema i ako je Rusija ikada bude pokrenula to će biti pokrenuto u Bruxellesu, Washingtonu i Peking, nikako u Beogradu. Tako da mi u ovom trenutku nemamo drugih alternativa, osim da idemo prema NATO-u ili da budemo protiv«, kaže Dragišić.

Povjesničar prof. dr. Nikola Samardžić ističe kako je održavanje konferencija zapravo otvaranje procesa koji zahtijeva ozbiljnu javnu raspravu i odgovoran odnos i prema prošlosti i prema budućnosti na način na koji naša javnost još uvijek ne razumije nedavnu prošlost u kojoj je NATO igrao aktivnu ulogu, te na isti način ne razumije ulogu NATO-a u onim institucijama koje su danas srpskom društvu tako potrebne. S tim u vezi on ocjenjuje kako bi Vojvodina trebala odigrati lidersku ulogu, kao najemancipiranija i najrazvijenija zajednica u Srbiji, koja još uvijek ima ozbiljne rezerve prema ovom procesu.

»Za Srbiju je od posebne važnosti njen odnos s Rusijom koji sve očitije isplivava na površinu, a to je potreba jednog dijela srpske politike da neposredno služi interesima politike i ekonomije jedne strane zemlje. Upravo zato bi se integracije, europske i euroatlantske, mogle smjestiti na drugu stranu te vječite srpske političke klackalice kao alternativa u zajedničkim institucijama u kojima možete pronaći svoje istinsko mjesto. Demokratski suverenitet je danas nezamisliv bez zajednice demokratskih suvereniteta onih zemlja i kultura kojima bi Srbija trebala pripasti u što skorijoj budućnosti. Vi danas imate situaciju u kojoj se srpska vanjska politika zapravo na taj način vezala kroz ekonomske interese da se budući status Kosova iz ruske perspektive uvjetuje svakim daljnjim vanjsko-političkim potezom Srbije. Zapravo

Zoran Dragišić

se mi u tom smislu vraćamo u '66. godinu kada je Jugoslavija aktivno sudjelovala u gušenju Mađarske revolucije prešavši u tom trenutku na stranu Varšavskog pakta. I u našoj nedavnoj prošlosti smo imali tendenciju Srbije da postane članica Varšavskog pakta deset godina nakon što se taj pakt raspao«, kaže Samardžić.

MORALNO ŠKRIPANJE

Komentirajući rezultate istraživanja koji pokazuju kako je 60 posto građana Srbije za ulazak države u EU i isto toliko protiv ulaska u NATO, prof. dr. Zoran Dragišić kaže kako građani zaboravljaju da su NATO i EU sačinjeni od više-manje istih zemlja, jer je NATO europski sigurnosni projekt na kojemu članice temelje svoju sigurnost, dok je EU politički i ekonomski savez. On ističe kako bi ulaskom u NATO Srbija ušla u savezništvo s najjačim zemljama svijeta, u kojemu su, ili će vrlo skoro biti, i sve zemlje u okruženju Srbije. Osim vojne i sigurnosne prirode, NATO je jedan od instrumenata u kojemu se postižu i drugi različiti aranžmani, značajno se unapređuje kreditni rejting zemlje, te postaje dokaz stabilnosti države u kojoj su snažne institucije, i u kojoj se dijele vrijednosti s najvječim i najmoćnijim zemljama svijeta. Primjerice, iskustva svih bivših komunističkih zemlja koje su ušle u NATO pokazala su vrlo velike ekonomske koristi - u Rumunjskoj je nakon pristupanja za 166 posto skočila razina investicija, u Bugarskoj više od 60 posto, a jednako tako veliku ekonomsku korist imale su Češka, Poljska, Mađarska.

»Prošlo je 11 godina od kako je rat završen i mislim da on više ne bi trebao biti nikakva prepreka

za uspostavljanje novih savezništava, osobito ako imamo u vidu da upravo s članicama NATO-a imamo najznačajniju ekonomsku suradnju, da upravo s članicama NATO-a želimo ući u EU. Dakle, nije mi jasno kako su, oni kojima je to problem, za učlanjenje zemlje u EU, jer to su te iste zemlje koje su nas bombardirale '99. godine. Kako to da nam je Njemačka neprihvatljiva da budemo s njom u jednom sigurnosnom savezu, ali od tih istih Nijemaca, prema kojima imamo jako negativne emocije, nismo gadljivi uzimati novac. Dakle, tu nešto ozbiljno moralno škripi. Mislim da mi to sada više emotivne priče primjerene guslarској večeri, nego nekoj ozbiljnoj priči. NATO je ozbiljan savez i pitanje učlanjenja ili neučlanjenja u NATO je ozbiljno političko i strateško pitanje o kojemu će ovisiti budućnost Srbije u barem nekoliko sljedećih desetljeća, tako da se ta pitanja moraju razmotriti hladne glave«, kaže Dragišić.

István Pásztor

Predsjednik Saveza vojvodanskih Mađara István Pásztor smatra kako je »gradnja neke lažne nade u to da se može kretati nekakvim vlastitim putem u europskim integracijama dosta problematična«, te da je riječ o značajnom pitanju koje će odrediti perspektivu Srbije.

»SVM ima odavno jasnu opredjeljenost o tom pitanju, kada govorimo o integraciji govorimo o euroatlantskim integracijama, što znači da za nas integracija u NATO i u EU nisu razdvojeve, nisu tabu teme bez obzira na to kakva iskustva imamo. Dosadašnji europski put svih zemlja iz srednje i istočne Europe bio je članstvo u NATO i poslije toga članstvo u EU. Drugu alternativu do sada nismo vidjeli«, smatra Pásztor.

S. Mamužić

POVIJEST HRVATA (DIO X.)

Oslobođenje od turske vlasti

Piše: Dario Španović

Nakon velike kršćanske pobjede kod Sv. Gottharda 1664. godine, potpisan je 20-godišnji Vašvarski mir, nazvan još i sramotni mir, jer su Turci, iako teško poraženi, odlukama ovog mira izašli kao pobjednici zadržavši sve do tada osvojene teritorije. Potpisnik Vašvarskog mira habsburški car *Leopold I.* želio je produženje ovog mira nakon njegova isteka 1684. godine, ali je turski sultan *Mehmed IV.* pred kraj mira navijestio rat Habsburškoj Monarhiji u želji za osvajanjem novih teritorija i samog Beča.

Veliki vezir *Kara-Mustafa* 1683. godine s velikom vojskom od 250.000 vojnika krenuo je u pohod prema Beču te je 14. srpnja započeo njegovu opsadu. Shvaćajući važnost Beča kao središta Habsburške Monarhije, te da bi njegov pad ugrozio cijelu kršćansku Europu, u pomoć su stigli poljski kralj *Jan Sobjeski* i francuski vojvoda *Karlo Lotarinški*, te su 12. rujna pobijedili tursku vojsku.

ŠESNAESTOGODIŠNJI RAT

Ovom je pobjedom započeo 16-godišnji rat za oslobođenje središnje Europe od Turaka. Nakon što je sklopio savez s Poljskom, Leopold je sklopio savez i s Mletačkom Republikom te pokrenuo na trima velikim bojištima rat, koji je trajao od 1683. do 1699. godine. Na bojištu u Ugarskoj borila se habsburška vojska, u Hrvatskoj su ratovali hrvatski vojnici pod zapovjedništvom hrvatskog bana *Nikole Erdedija*, dok se u južnim hrvatskim krajevima i Dalmaciji borila hrvatska vojska koja je bila pod zapovjedništvom Mletačke Republike.

Veliki uspjesi u ratu protiv Turaka doveli su do toga da je do 1688. godine oslobođena cijela Ugarska i veliki dio Hrvatske, te habsburška vojska prelazi Dunav, oslobađa Beograd i nastavlja borbe protiv Turaka. U borbu protiv Turaka uključuje se i srpsko stanovništvo, ali nakon početnih uspjeha, kada je habsburška vojska došla do juž-

ne Srbije, Francuska napada Habsburšku Monarhiju na području Rajne. Ovaj napad prouzročio je povlačenje habsburške vojske iz Srbije 1690. godine. S vojskom se povukao i veliki dio srpskog stanovništva pod vodstvom patrijarha *Arsenija III. Čarnojevića*, te se naselio na području Srijema i Bačke. Ohrabren povlačenjem habsburške vojske turski sultan *Sulejman II.* ponovno pokreće osvajanja. Osvaja Srbiju i Beograd te prelazi Savu i kreće u pohod kroz Srijem.

sultana *Mustafe II.* kreće u novi pohod prema Ugarskoj, odlučuje osvojiti Segedin te je preko Banata krenula u osvajanje. Habsburšku je vojsku predvodio *Eugen Savojski*. Eugena Savojskog smatraju jednim od najvećih vojskovođa u povijesti Europe, a svakako je najveći vojskovođa svoga doba. Zahvaljujući njegovoj strategiji Habsburška je Monarhija dobila mnoge velike bitke koje su bile ključne za carstvo. Turska vojska od 80.000 vojnika 11. rujna 1697. godine kod Sente prešla je rije-

koji je potpisan 26. siječnja u Srijemskim Karlovcima predstavljao je do tada najveći uspjeh kršćanskih zemalja u borbi protiv Turaka. Oslobođene su cijela Ugarska i gotovo cijela Hrvatska. Turci su zadržali vlast u Banatu i jugoistočnom Srijemu sa Srijemskom Mitrovićom i Zemunom.

Prekršivši mir Turci 1716. godine ponovno kreću u osvajanja pokušavajući osvojiti Petrovaradinu tvrđavu, ali je Eugen Savojski 5. kolovoza 1716. godine pokraj Petrovaradina porazio tursku

Bitka kod Slankamena

Velika bitka kršćanske i turske vojske odigrala se kod Slankamena 19. kolovoza 1691. godine. Kršćanska vojska, koju je činilo oko 30.000 vojnika pod zapovjedništvom *Ludviga Vilhelma Badenškog*, u potpunosti je porazila tursku vojsku od 50.000 vojnika pod zapovjedništvom *Mustafe paše Čuprilića*. U bitci kod Slankamena poginuo je i posljednji Zrinski – *Adam Zrinski*, sin *Nikole Zrinskog*. Poginuo je kao zapovjednik hrvatskih konjanika oklopnika.

BITKA KOD SENTE

Turska vojska, koja je kod Slankamena doživjela veliki poraz, nije dugo mirovala. Za vrijeme

ku Tisu ne znajući za kršćansku vojsku od 50.000 vojnika, koja ih je vještih manevrima opkolila u poluluku. Silovitom paljbom iz topova kršćanska je vojska u potpunosti iznenadila tursku vojsku koja se panično počela povlačiti preko mosta. Nakon dugotrajnog topničkog napada uslijedio je napad konjicom i pješastvom koji je potpuno razbio tursku vojsku. Na bojištu je poginulo 20.000 turskih vojnika, dok ih se još 10.000 utojilo u Tisi.

Bitka kod Sente, gdje su Turci izgubili 30.000 vojnika dok je s kršćanske strane bilo samo 500 poginulih, primorala je Osmanlijsko Carstvo na potpisivanje Karlovačkog mira 1699. godine. Mir

vojsku, a 21. srpnja 1717. godine osvaja i Beograd. Ovi porazi prisilili su Osmanlijsko Carstvo na potpisivanje Požarevačkog mira 21. srpnja 1718. godine. Potpisivanjem Požarevačkog mira Turci su izgubili Banat, jugoistočni Srijem i sjevernu Srbiju (koju su povratili 1739. godine). Njihova je vlast u potpunosti uklonjena s panonskih prostora. Nakon Karlovačkog i Požarevačkog mira Hrvatska je oslobođena od turske vlasti. Vlast hrvatskog bana i sabora proširila se na sve oslobođene dijelove Hrvatske, osim na one koji su pripadali Vojnoj krajini i dijelove Dalmacije koji su bili pod mletačkom vlašću.

VI. REDOVITA SKUPŠTINA DSHV-A PODRUŽNICE SOMBOR

Odlazak onih kojima narod ne vjeruje najveća je potpora stranci

Prošloga je petka, 12. veljače, u velikoj dvorani Gradske kuće u Somboru održana VI. redovita Skupština DSHV-a Podružnice Sombor, na kojoj su se okupili predstavnici mjesnih organizacija, članovi stranke i njeni simpatizeri. Izvješće o radu somborske podružnice DSHV-a u protekle dvije godine iznio je predsjednik *Mata Matarić*. Između ostalog, rekao je kako je ova podružnica u proteklom razdoblju imala veoma dinamičan i sadržajan rad, prije svega na jačanju pozicija DSHV-a u Podunavlju. Podsjetio je na rezultate koje je ova podružnica postigla, a posebno na napor i uspjeh zbog kojeg se u Somboru u zgradi Županije već više od godinu dana svakog prvog

petka održava Konzularni dan gdje je do sada obrađeno više od tisuću predmeta. Mata Matarić je

uputio apel svim Hrvatima da se ugledaju na već upisane u poseban birački popis hrvatske nacionalne

manjine, te da ne ostanu, »sada svojom neodlučnošću ili voljom neupisani, na margini događaja koji nas kao manjinsku zajednicu očekuju.« Naglasio je i kako treba uspostaviti daleko veću suradnju s Glasom ravnice.

Nazočnima se obratio i potpredsjednik stranke *Martin Bačić*, dok je predsjednik stranke *Petar Kuntić* istaknuo kako je najveća potpora stranci odlazak aktivista kojima narod ne vjeruje. On je pozvao da se podrži mladež koji su okosnica rada stranke u budućnosti, posebno je pohvalio rad Foruma žena podružnice Sombor i predsjednice *Vesne Čuvardić*, a na koncu je zaključio kako se samo skupa i kroz dijalog mogu rješavati problemi. Predsjednici mjesnih odbora su iznijeli kratka izvješća o radu u proteklom razdoblju, a nakon Skupštine upriličen je običaj Debelog četvrtka.

Z.G.

Dinamičan i sadržajan rad podružnice: Mata Matarić

ODRŽANA GODIŠNA SKUPŠTINA HKUD-A »VLADIMIR NAZOR« IZ STANIŠIĆA

Radno i u ovoj godini

Godišnja skupština HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Stanišića održana je 4. veljače u prostorijama Doma kulture u Stanišiću. Na skupštini su usvojene sve izmjene statuta u skladu s novim Zakonom o udruženjima građana, te su time stvoreni uvjeti za preregistraciju društva.

Rad u protekloj godini ocijenjen je uspješnim i usvojeno je izvješće o radu. U protekloj godini bilo je nekoliko aktivnosti: književna večer *Vojislava Sekelja* u suradnji s NIU »Hrvatska riječ«, potom književna večer posvećena 133. obljetnici rođenja *Vladimira Nazora* u suradnji s HKUD-om »Vladimir Nazor« iz Sombora, te slikarska kolonija »Ivan Gundić Čiso«.

U 2010. ova je udruga preuzela produciranje tjedne jednosatne emisije »Glas Hrvata«, koja se emitira na valovima Radio Sombora, i pristupilo se izradi internetske prezentacije društva koja bi trebala biti završena do kraja veljače.

Planira se održati književna večer posvećena Vladimiru Nazoru, likovna kolonija i okrugli stol s temom »Koloniziranje Hrvata iz Dalmacije u Vojvodinu«.

Gradu Somboru upućen je zahtjev da se društvu dodijeli na korištenje prostorija bivšeg doma »Vladimir Nazor« u Stanišiću.

S. Tadić

U RUMI ODRŽANO PREDAVANJE S TEMAMA IZ POLJOPRIVREDE

Hibridi, gnojiva i zaštita bilja

U organizaciji tvrtki »Dipkom« iz Novog Sada i »Agrimatco group« iz Rume, u prostorijama HKPD-a »Matija Gubec« u utorak, 9. veljače, održano je predavanje iz područja poljoprivrede. Prezentaciju su održali stručnjaci *Jovan Živić* i *Branislav Sudarević*, a teme su bile: Hibridi sjemenskog kukuruza, Zaštita bilja i Vodotopiva gnojiva.

N. J.

SAVJET MZ SONTA

Novi mjesni samodoprinos prioritet

Dnevnim redom VII. sjednice Savjeta MZ Sonta, održane u utorak, 16. veljače, dominirale su točke vezane uz izvješća o radu i financijama u 2009. i planove za 2010. godinu. Uz konstataciju kako tekući samodoprinosi po stopama od 1 posto i 3 posto ističu koncem lipnja i koncem srpnja, donijeta je odluka o pokretanju inicijative za uvođenje samodoprinosu po stopi 1 posto na deset, odnosno po stopi od 3 postotka na pet godina. Prvim bi se pokrili troškovi dijela opreme za prvorodeno i drugorodeno dijete, troškovi održavanja kapele, opremanja kapele hladnjakom i potrebnim namještajem i izravni troškovi pokopa. Drugim bi se osigurala sredstva za vodoopskrbu, komunalnu infrastrukturu, sufinanciranje izgradnje trafo-stanica, potpora radu

sportskih društava i institucija kulture, inicijalna sredstva za početak gradnje mreže fekalne kanalizacije, sredstva za uređenje središta naselja, te za neplanirane dotacije i humanitarnu potporu. Za razliku od ranijih, referendum za izglasavanje samodoprinosu sada se, po odredbama Zakona o lokalnoj samoupravi, provodi osobnim i tajnim izjašnjavanjem na za to predviđenom mjestu. Na koncu sjednice članovi Savjeta donijeli su odluku o uplati 20.000 dinara za pomoć teško oboljeloj Sončanki *Vanji Pilipović*.

I. Andrašić

PRELO NA ĐURĐINU

Tamara Orčić najljepša prelja

Po treći put zaredom Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Đurđin« organiziralo je manifestaciju Prelo na Đurđinu. Zabava je održana u restoranu »Nova brazda« 12. veljače, a gosti su uživali uz tamburaše pod vodstvom *Vojislava Temunovića*.

Članovi društva pripremili su prigodan program u kome su sudjelovali folklorci, recitatori, te

gosti: *Marko Križanović* je odsvirao »Kad zasniva tamburica jasna«, djevojke iz ženskog tamburaškog sastava »Korona« su pratile folklorce i odsvirale dva bloka pjesama, a *Jelena Borković* je čitala svoje pesme. Na kraju programa, kao šlag na tortu, slijedio je izbor za najljepšu prelju. Titulu je ponijela *Tamara Orčić* iz Đurđina, dok su joj pratilje bile *Maja Poljaković*

Najljepše prelje

iz Starog Žednika i *Mirela Grubešić* iz Đurđina.

Zabava je trajala do nešto iza ponoći, a organizatori se nadaju da će tijekom godine imati dovoljno novca za organizaciju i ostalih predviđenih kulturnih događaja u koje će biti uključeni mještani i

članovi ovog društva.

Ovom prigodom članci HKPD-a »Đurđin« pozivaju sve zainteresirane da se priključe slamarskoj sekciji i sekciji vezova, koje se održavaju svakog ponedjeljka u knjižnici osnovne škole u 17 sati.

V. K.

U ZAGREBU ODRŽANA IZBORNA SKUPŠTINA DRUŠTVA VOJVOĐANSKIH I PODUNAVSKIH HRVATA, A NAKON NJE I TRADICIONALNO VELIKO PRELO

Običaji i tradicija, nedjeljivi dio nas

Društvo vojvođanskih i podunavskih Hrvata, krovna udruga iseljenih bačkih Hrvata u Republici Hrvatskoj, svake godine organizira niz manifestacija koje kroz brojna kulturna događanja čuvaju duhovni, nacionalni i kulturnološki identitet bačkih Hrvata. Jedna od tih tradicionalnih manifestacija svakako je i Veliko prelo, održano 13. veljače u Zagrebu.

Iseljene bunjevačke Hrvate u glavnom gradu Hrvatske niti sibirski anticikloni, koja je tih dana okovala »bijeli Zagreb grad«, nije spriječila u obilježavanju svoje tradicije.

»Naši običaji i tradicija nedjeljivi su dio nas, svjedoci naše istine, našeg identiteta, a odrekne li ih se, odričemo se i nas samih«, rekao je u uvodnom govoru *Zvonimir Cvijin*, predsjednik Društva vojvođanskih i podunavskih Hrvata te dodao kako je svako okupljanje Bunjevaca uvijek poseban doživljaj, jer se susreću dragi prijatelji i poznanici s jednakom radošću kao prije.

»Ti susreti bude u nama uspomene na događanja slijedom nekoliko desetljeća, ali su i nepresušni izvor duhovnih vrijednosti i traganja za ljepotom života koje su naši preci stoljećima gradili i brižno održavali, a mi od njih baštinili s odgovornošću da ih sačuvamo za

generacije koje dolaze«, zaključio je *Zvonimir Cvijin*, dok se dr. *Luka Štilinović* ukratko prisjetio povijesti prela.

U prvom dijelu ovog najvećeg skupa Hrvata sa sjevera Bačke u Hrvatskoj održana je izborna skupština Društva vojvođanskih

i podunavskih Hrvata na kojoj je predsjednik *Cvijin* podnio godišnje izvješće o radu, dok je financijsko izvješće podnijela *Jasna Balažević*.

Nakon usvajanja plana rada u sljedećem dvogodišnjem razdoblju skupština je jednoglasno izabrala *Jasnu Balažević*, *Mariju Zaić-Kubatović*, *Nevenku Fabijan*, *Gabrijelu Cvijin*, *Blaženku Orčić* i *Zvonimira Cvijina* u novi saziv Predsjedništva Društva vojvođanskih i podunavskih Hrvata, a *Veru Brčić Kostić* i *Antuna Vujića* u Nadzorni odbor. Nova dopredsjednica je *Nevenka Fabijan*, blagajnica *Jasna Balažević*, dok je za predsjednika ponovno izabran *Zvonimir Cvijin*.

Ostatak poslijepodneva i večeri protekao je u druženju i zajedništvu bačkih Hrvata, sjećanju na rodni kraj i ponosan život ljudi bačkih ravnica, koji su se oduvijek znali nositi s olujama vremena te ostati snažni i odlučni u čuvanju svog hrvatskog identiteta.

Zlatko Žužić

Na prelima se uz »pismu i divan« uvijek prelo i tkalo bunjevačko zajedništvo

PO TREĆI PUT ZAREDOM U PLAVNI ODRŽANA MANIFESTACIJA POKLADNIH OBIČAJA

Tute prilagođene suvremenom dobu

Ove je godine HKUPD »Matoš« iz Plavne po treći put zaredom osmislio, organizirao i suvremenim uvjetima prilagodio tri posljednja pokladna dana, što je u ovo zimsko doba bio pravi događaj za sve mještane.

POKLADNA NEDJELJA: Iako su se folkloristi pripremali doći na nedjeljnu misu obučeni u narodnu nošnju, a potom prošetati kroz središte sela i tako predstaviti »ipe tute«, zbog velike zime, snijega i hladnoće to nisu uspjeli u potpunosti ostvariti. Na svetoj misi pojavila su se samo dva dječaka obučena u narodno ruho, ali su ipak ovim činom podsjetili župljane na našu prošlost.

POKLADNI PONEDJELJAK: Nekada davno ovo je bio dan posjećivanja, a po ovakvom snijegu ljudi bi upregli saonice i njima se vozili po selu uz šale, smijeh i pjesmu. Od toga je danas ostalo samo još malo

šale i smijeha, a i pjevanja je sve manje. Ipak, u poslijepodnevним satima krenula je organizirana dječja povorka maškara – tuta, u šetnju kroz selo. Bio je to veseli prizor, koji je privukao pozornost radoznalih stanovnika sela. U nekim kućama domaćini su ih počastili slatkišima, sokovima i krafnama. Poneki su promatrači bili zbunjeni, ali uglavnom ugodno iznenađeni, a oni malo iskusniji znali su kako je to tek uvod u sutrašnji dan, kada će selom proći »gadne tute«, a ludiranje dostići vrhunac.

POKLADNI UTORAK: U pokladni utorak, 16. veljače, iz Vatrogasnog doma je krenula oveća skupina gadnih tuta, kojoj su prilazili brojni promatrači i djeca. Dobro maskirani i našminkani, s metlama u ruci i s promijenjenim glasovima bili su teško prepoznatljivi. Matoševi su tamburaši uz svirku i pjesmu jedva nadjačavali zvuke zvona, ba-

karuša, klepetala i drugih predmeta, koji su se mogli čuti u povorci. U obilasku sela tute su svračale u pojedine kuće, gdje su ih domaćini častili, a mnogi promatrači umazani su raznim bojama, snijegom i poljupcima sudionika povorke.

Navečer je u Vatrogasnom domu

priredena večera i zabava za članove udruge i goste. Prvi dio večeri posvećen je najmlađima. Oni su se natjecali u jedenju šlaga, bušenju balona, a njima su se kasnije pridružili i stariji s drugim igrama. Nazočne su svirkom i pjesmom zabavljali »Matoševi« tamburaši pojačani tamburašima iz »Mostonge«.

Oko 23 sata burna i vesela zabava počela se smirivati, pojedeno je sve što je bilo na stolu i popijena su posljednja pića. Potom su počišćeni stolovi, a za begu (bas) je postavljen odar, gdje su ga žene oplakivale kao pokojnika. Zatim su ga muškarci odnijeli u jedan kut sale i pokrili stolnjakom. Time je simbolički završeno pokladno vrijeme, a nakon toga nastupa smirivanje i povratak duhovnim vrijednostima.

Zvonimir Pelajić

PREDSTAVNICA HKUPD-A »MOSTONGA« I OVE GODINE NA ŠOKAČKOM SIJELU U ŽUPANJI

Prezentacija narodnog ruha i kulture

U okviru 43. šokačkog sijela, koje je ove godine održano od 5. do 16. veljače u Županji, 12. je veljače upriličen izbor za najljepši »Šokački cvit«. Skupa s još 17 djevojaka iz svih krajeva Slavonije i Baranje, velikom binom kazališne dvorane u Županji prošetala se i *Mateja Džanić*, članica HKUPD-a »Mostonga« iz Bača. Iako joj ovaj put nije pripalo nikakvo priznanje, Mateja se kući vratila zadovoljna i puna dojmova.

»Bilo je divno! Bila sam jedina sudionica iz druge države i svi su me lijepo prihvatili. Za ovih nekoliko dana, koje sam provela u Županji

Mateja Džanić (u sredini)

na pripremama i probama, stekla sam nove prijatelje i nova iskustva. Lijepo je sudjelovati na ovakvim manifestacijama, prezentirati svoje narodno ruho i svoju kulturu. Sigurno ću se prijavljivati i ubuduće na ovakve priredbe, jer naša je nošnja drugačija od ostalih i bila bi velika šteta kada bismo ju oblačili samo za lokalne zabave«, kaže Mateja Džanić.

Titulu najljepšeg »Šokačkog cvita« ove godine ponijela je djevojka iz Vrpolja, a njezine pratilje su iz Draža i Nuštra.

S. Č.

» KNJIŽEVNO PRELO« U SUBOTICI

Knjiga umjesto krumpirače

S idejom da, umjesto hrane za tijelo, u pokladno vrijeme ponudi i nešto malo drukčije – »hranu za dušu«, Hrvatska čitaonica iz Subotice je prošloga petka, 12. veljače, u HKC-u »Bunjevačko kolo« priredila »Književno prelo«. Kao i u prijašnje tri godine, ova pokladna večer okupila je veliki broj posjetitelja.

Ovom su prigodom predstavljene nove knjige u izdanju Hrvatske čitaonice: »Cviče i kamen« *Balinta Vujkova* i »Zimske mirakule« *Nedeljke Šarčević*.

Nedeljka Šarčević

Zlatko Romić

Prelo je okupilo veliki broj posjetitelja

O prvoj autorskoj bajci Balinta Vujkova iz 1938. godine govorio je novinar i lektor ovoga izdanja *Zlatko Romić*. »Vrijednost ove knjige se ogleda u kasnijim plodovima rada Balinta Vujkova«, ocijenio je on. »Ti plodovi su najprije bili vidljivi 1951. godine objavljivanjem 'Bunjevački narodni pripovjedača', 13 godina nakon objavljivanja 'Cviča i kamena' i šest godina nakon završetka Drugog svjetskog rata. Za tih šest godina Balint Vujkov je uspio jasno profilirati svoju ideju što želi čuti, vidjeti i objaviti. Od te knjige iz 1951. pa do posljednje, naknadno objavljene 'Jabuke s dukatima', sve do svoje smrti 1987. godine, uspio je sakupiti približno 2.000 pripovjedača i bajki.«

O knjizi »Zimske mirakule«, koju je kao i prijašnju »Disnator i prelo« ilustrirala naivna slikarica *Cilika Dulić*, govorila je autorica *Nedeljka Šarčević*. Ona ističe kako su njezine knjige mali doprinos podsjećanju na stare zimske događaje i običaje. »Knjige su pisane veoma davno, potaknute pričama mogega supruga i nekim mojim doživljajima. Drago bi mi bilo da se moje knjige nađu u mnogim obiteljima i uz još neku priču budu prenesene našim potomcima«, rekla je autorica.

Stihove iz »Zimskih mirakula« pisanih na dijalektalnoj ikavici ovdašnjih Hrvata kazivali su najmlađi recitatori Hrvatske čitaonice. Ravnateljica Hrvatske čitaonice *Katarina Čeliković* je rekla kako

joj ovakva izdanja, ali i kazivanja u izvedbi najmlađih, daju nadu da ikavica ovdašnjih Hrvata nije i neće biti potpuno zaboravljena. »Kad je ikavica toliko topla da je meni kajkavki tako lijepa, ne znam zašto se njome ne biste ponosili. Ako Dalmatinci mogu tako lipo pivat zašto i vi to ne biste radili«, poručila je Katarina Čeliković.

Publika je imala priliku premijerno pogledati predstavu »Novi doktor« *Marjana Kiša* u izvedbi glumaca Male scene Hrvatske čitaonice. Predstava govori »o čudnim pacijentima koji žive tu među nama«. Tijekom večeri nastupio je i orkestar »Klasovi« iz Subotice, kojeg čine mladi tamburaši pod vodstvom prof. *Mire Temunović*.

D. B. P.

Iz predstave »Novi doktor«

U SOMBORU ODRŽANO 74. PO REDU VELIKO BUNJEVAČKO-ŠOKAČKO PRELO

Oplemenjivanje tradicije

Našu baštinu trebamo dograđivati, oplemenjivati, te je prenositi na svoje potomstvo, rekao je, među ostalim, otvarajući prelo predsjednik HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora Šima Raič

»M^{irno spava bačka ravnica. Salaši pokriveni snigom. Najlipše vrime u godini da se skupi familija, da se čovik s čovikom prodivani. Vrime druženja, zabava i prela. Vrime ruva, tamburica i igranki. Ej, kad zašušti svila, pa zabile šlingeraji, zveče zvečke, srce igra od radosti. Tamburice, ko ti splete žice tanke, dal od kose divojačke, il viline, il momačke.«}

Ovim su riječima *Bojana Jozić* i *Dejana Jakšić* u subotu, 13. siječnja, u Hrvatskom domu u Somboru otvorile veliku manifestaciju

OBOGAĆIVANJE PRELA

Članovi HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora, organizatori ove manifestacije, i ovoga su se puta potrudili da prelo bude svečano i za pamćenje. Nakon kratkog uvoda, nazočne je pozdravio predsjednik društva *Šima Raič*.

Govoreći o povijesti Bunjevačko-šokačkog prela u Somboru, *Šima Raič* je podsjetio na davnu 1937. godinu.

»Prošle su 74 godine od 12. veljače te davne 1937. godine, kada je u našem društvu organizirano prvo ovakvo slavlje. Kao i ranijih godina, naše društvo i ove godine održava prelo posljednje subote koja prethodi Čistoj srijedi, odnosno Pepelnici, što znači da ovo slavlje prethodi nastupajućem korizmenom zaštišju. Prihvatimo osnovnu zamisao o ovom specifičnom običaju našeg naroda na kome se trebamo družiti, razgovarati, veseliti se i u zajedništvu osvješčivati i obogaćivati sebe za nova pregnuća u očuvanju i njegovanju bogate kulturne baštine, koju su nam ostavili naši preci. Tu baštinu trebamo dograđivati, oplemenjivati, te je prenositi na svoje potomstvo«, naglasio je predsjednik društva, a potom nazočne pozvao da uživaju uz *Šimu Jovanovca* i tamburaški sastav »Kristali«, kao i uz tamburaški sastav »Panonika« i prigodni program kojeg je društvo priredilo.

LIJEPO UGOĐEN PROGRAM

Program je započeo pjesmom »Iz kamena« koju je otpjevala mješovita pjevačka skupina društva pod vodstvom pročelnice *Vesne Čuvardić*, a potom je *Matija Danić* predstavio sadržaj novog broja lista »Miroljub«, a svi gosti prela dobili su po primjerak. Sjećanja na neka prošla vremena u pjesmu je pretočila *Katarina Firanj*. Ona je pročitala preljsku pjesmu »Jedno davno prelo«, a umjetnički voditelj folklorne sekcije *Šima Beretić* pripremio je mlade folklorashe koji su se u najboljem svjetlu predstavili spletom bunjevačkih narodnih igara. Lijepo ugođen program režirala je pročelnica dramske sekcije *Marija Šeremešić*.

»Zaigraše divojke i momci«, baš kao što kaže stih pjesme »Bunjevačko prelo« *Zvonka Bogdana*. Zaigraše na pozornici, ali zaigraše i okupljeni u velikoj dvorani Hrvatskog doma, a na noge ih je podigao veliki zabavljač *Šima Jovanovac* uz pomoć županijskih »Kristala«. Dva tamburaška sastava su se smjenjivala na pozornici do jutra, tako da glazba nije niti prestajala. Na koncu, poslije ovoga, može se reći posljednjeg veselja pred korizmeno vrijeme, svi su se razišli svojim kućama, a i ovo Veliko bunjevačko-šokačko prelo, 74. po redu, ostat će kao i sva druga do sada zauvijek zabilježeno u sjećanju nazočnih.

Zlatko Gorjanac

MAŠKARE U GOLUBINCIMA

Pirati s Kariba ovogodišnji pobjednici

Prošli je vikend u Golubincima protekao u znaku karnevala i maskara. Drugu godinu zaredom, uz tradicionalni maskenbal, Hrvatsko kulturno-

prosvjetno društvo »Tomislav« iz Golubinaca organiziralo je i karneval. Maskenbal je održan u subotu, 13. veljače, a karneval sutradan, u nedjelju.

Maskenbal je održan u sportskoj dvorani osnovne škole u Golubincima. Na početku programa predsjednik Mjesne zajednice Golubinci *Staniša Opačić* predao je ključeve mjesta gospodaru, tj. gospodarici ovogodišnjih maskara *Anici Čačić*, koja je i službeno proglasila otvorenje maskenbala i Dana mačkara u Golubincima. Uz bogat zabavni program binom su prodefilirali lavovi, pingvin, pijetao Sofronije, Snježana sa svojim patuljcima, roda na krovu, Meksikanac, uspavana ljepotica itd. Izabrane su i nagrađene najbolje i najorginalnije maske. Treće mjesto zauzela je Alisa u zemlji čuda, drugo mjesto mađioničar, a prvo pirati s Kariba koji su ovog vikenda posjetili Golubince. Nazočne je te večeri zabavljao tamburaški sastav HKPD-a »Tomislav«. Kao gosti, u programu su sudjelovali članovi Škole modernog plesa Fenix iz Osijeka.

U nedjelju, 14. veljače, dogodilo se ono što su u upravi HKPD-a »Tomislav« i priželjkivali, a to je da su maskare masovno izašle na

ulice, u karnevalskom obliku. Ulicama su uz mnogobrojne maske s prethodne večeri prodefilirali: anđeli, tigrovi, crvenkapice, gljive, sladoledi, cvjetici, vještice, mađioničari, medvjedi, svatovi, kraljevi s dvorskim ludama, muške čene iz Ečke, pajaci, svemirci... I, naravno, pobjednička maska prethodne večeri – pirati s Kariba. Na karnevalu je sudjelovalo preko 30 organiziranih skupina predvođenih mažoretkinjama iz KUD-a »Mažoret« iz Sonte, koje je pratio puhački orkestar DVD-a iz Rume.

Ni loši vremenski uvjeti nisu pokvarili ugođaj maskara ovih dana u Golubincima. Kao i prethodne večeri, kada je školska dvorana bila prepuna gledatelja, tako su i plato ispred katoličke crkve sv. Jurja i središte Golubinaca bili prepuni gledatelja, kako Golubinčana tako i mještana okolnih mjesta. Nekoliko ekipa TV i novinskih kuća pratilo je ovogodišnje golubinačke maskare, čiju organizaciju su pomogli mnogi sponzori, a treba osobito istaknuti potporu Mjesne zajednice Golubinci.

Ivan Radoš

»KRANJČEVIĆ« U ČEPINSKIM MARTINCIMA

Bećarci kao začin

Folklorna sekcija HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega u subotu je, 13. veljače, nastupila u Čepinskim Martincima u Republici Hrvatskoj na Martinačkom sijelu. Osim Berežana i domaćina KUD-a »Čepinski Martinci«, svoje su običaje, plesove i igre pokazala kulturno-umjetnička društva iz Čepina, Bizovca, kao i Zavičajna udruga Gibarac. Berežani su se predstavili spletom šokačkih igara i pjesmom, a sve je začinjeno lijepo odabranim bećarcima.

Z. G.

TRADICIONALNA, OSMO PO REDU POKLADNA MANIFESTACIJA U VAJSKOJ

Radosna povorka maškara i maskenbal

Organizaciji HKUPD-a »Dukat« Vajska – Bođani u Vajskoj je u subotu, 13. veljače, održan maskenbal, osmi po redu do sada. Manifestaciju pokladnih običaja ova udruga priređuje od svog osnutka i ona je već postala svojevrsni simbol djelovanja ovoga društva u lokalnoj zajednici.

Kao što je uobičajeno, program je započeo u 15 sati ispred Vatrogasnog doma, kada je u šetnju ulicama Vajske krenula maskirana povorka. Nakon defilea pokladna je manifestacija nastavljena u prostorijama Vatrogasnog doma. Osim domaćina, ovom radosnom događaju nazočili su predstavnici udruga iz Vajske, te HKUPD-a »Matoš« iz Plavne.

Ove je godine dan bio pravi zimski, s puno snijega, pa je

povorka maškara krenula bučno i veselo. Glazba, pjesma i svirka »Matoševih« tamburaša, te zvuci bakaruša, zvana i drugih rekvizita, privukla je pozornost mnogih promatrača. U povorci su bili maskirani ne samo djeca, nego i mnogi odrasli. Tako su viđene razne maske – princeze, vještice, kauboji, klaunovi, mačak, Meksikanac, liječnik, a jedan se muškarac prebudio u žensku osobu, pa je to sve skupa pridonijelo dobrom raspoloženju sudionika i promatrača.

Nakon šetnje kroz selo maškare su se okupile u Vatrogasnom domu, gdje je održan maskenbal. Uz zabavu, jelo, piće i ples, organizator je za najmlađe, a i za one malo starije, priredio natjecanje u povlačenju konopa, u brzom jedenju čokola-

dica, pronalaženju skrivenog predmeta, plesu s narančama, a bila je i utrka u vrećama. Organizirani su i tombola i izbor najljepšeg plesaćkog para, a goste je cijelu večer zabavljao vokalni solist *Dragan Plavšić - Bacila* iz Bača.

Predsjednik HKUPD-a »Dukat« *Pavle Pejčić*, koji je bio glavni pokretač i sudionik manifestacije, podsjetio nas je kako je ova udruga osnovana s ciljem obnavljanja i oživljavanja različitih običaja iz naše bogate, ali skoro zaboravljene tradicije, te afirmiranja narodne

nošnje, pjesme, plesa, maškara. Raduje nas da su u manifestaciji na prvom mjestu bila djeca i da su se ove godine okupila u znatno većem broju nego ranije.

Budućnost je ove udruge upravo u okupljanju djece i aktiviranju nedavno pokrenutog dramskog odjela. Ne manje značajno u radu »Dukata« je i okupljanje na ovakvim manifestacijama ljudi iz različitih udruga i različitih nacija, a na kojima nalaze svoje mjesto i najmlađi i najstariji.

Z. Pelajić

MASKENBAL U SLANKAMENU

Vrijedne nagrade za najbolje maske

Maškare, kako se u Slankamenu zove, drugi je naziv za poklade i pokladne običaje. Običaji se prenose s koljena na koljeno stoljećima i svjedoče o postojanju kulture Hrvata na ovim prostorima.

U nedjelju, 14. veljače, u organizaciji i pod pokroviteljstvom Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Stjepan Radić« iz Novog Slankamena i ove je godine održan maskenbal na kojem je sudjelovalo 35 sudionika pod maskama, koji su se natjecali za vrijedne nagrade, te oko 30 sudionika pod maskama koji ne žele nagrade ali se dugi niz godina maskiraju i održavaju tradiciju maskenbala u Slankamenu. Voditeljica programa bila je nastavnica *Ksenija Čonić*, a program su upotpunili mladi tamburaši društva kao i gosti iz Golubinaca.

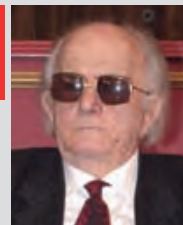
Osim mnogobrojnih mještana Novog i Starog Slankamena, manifestaciju su pratili i gosti iz

Golubinaca, Indije, Stare Pazove i ostalih okolnih mjesta. Ispred pokrajinske Vlade manifestaciji je

nazočio zamjenik pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine *Mato Groznica*, koji je rekao kako će pokrajinska Vlada i ubuduće podržavati ovakve manifestacije koje pokazuju i odražavaju multikulturalnost u Vojvodini.

Specijalnu nagradu za višedesetljetno sudjelovanje na maskenbalu osvojila je *Julka Galić*. Njoj je ovo bio 60. nastup na ovoj manifestaciji. Vrijedne nagrade kao što su stol za računalo, mesoreznica, servis za ručavanje... osvojilo je 15 najbolje maskiranih, a ostali su dobili utješne nagrade. Druženje uz glazbu na balu pod maskama potrajalo je do kasno u noć, a spretne slankamenske domaćice pripremile su i počastile sve nazočne raznim vrstama kolača.

Ivan Gregurić

KRONOLOGIJA OD 13. DO 19. VELJAČE

13. VELJAČE 1759.

Izaslanstvo varoši Sveta Marija (Szent Mária, Subotica), u sastavu: *Tomo Rudić, Josip Vizin, Petar Josić i Josip Mamužić*, u Gödöllőu je kod predsjednika Kraljevske komore Ugarske, *Antuna Grašalkovića*, ishodilo reviziju spora našeg grada sa Bačkom županijom, te za četiri tisuće forinata godišnje otkupili prava na ubiranje gradskih dažbina u naturi.

13. VELJAČE 1891.

Rođen je *Mate Vuković Matko*, sindikalni i partijski aktivist, vođa velikog štrajka poljodjelskih radnika 1936. godine, sudionik ilegalnog NOP-a u jesen 1941. Nakon višemjesečne torture, na smrt je pretučen u zloglasnom fašističkom istražnom zatvoru »Žuta kuća« 31. listopada 1941. Istražitelju nije htio reći – ni svoje ime!

13. VELJAČE 2005.

Umrlo je *Antun Vojnić Purčar*, suradnik ljevičarskih listova i časopisa, novinar, fotograf, odvjetnik. Od 1945. do 1948. je glavni i odgovorni urednik »Hrvatske riječi«, prvih poslijeratnih, prvo, dnevnih, a potom tjednih novina. Napisao je knjižicu »Oslobođenje Subotice«, koja je odmah po izlasku zabranjena. Smijenjen je s dužnosti 1948. godine, tijekom prve veće čistke u zemlji uvjetovane političkim sukobom između KPJ i Ureda za informacije (Informbiroa, točnije Kominforma) – savjetodavnog organa komunističkih partija Francuske, Italije, Poljske, SSSR-a, Mađarske i Jugoslavije, utemeljenog 1947. sa sjedištem u Beogradu.

14. VELJAČE 1753.

Na temelju potvrda Turopoljske županije u Bačkoj županiji je proglašeno plemstvo *Stjepana i Franje Volarića*.

14. VELJAČE 1890.

Rođen je *Josip Vuković Đido*, pjesnik, publicist, političar, čelnik

subotičke organizacije Hrvatske seljačke stranke između dva rata i zastupnik u pojedinim predstavničkim tijelima. Uz borbene, rodoljubne i domoljubne pjesme, pisao je i satire. Prve stihove objavio je u »Nevenu« *Mije Mandića*. Umrlo je 4. ožujka 1951. godine.

14. VELJAČE 1912.

U Spiškoj Suboti u Slovačkoj rođen je *Tibor Sekelj*, pisac, publicist, prevoditelj, svjetski putnik, istraživač, govorio je i pisao na devet, a razumio je dvadeset i šest jezika. Bio je magistar muzeologije, ravnatelj subotičkog Gradskog muzeja (1972.-1976.), više desetljeća visoki dužnosnik Međunarodnog esperanto pokreta. Objavljeno mu je tridesetak djela na svim važnijim svjetskim jezicima.

15. VELJAČE 1776.

Na temelju potvrda Zagrebačke županije, potomci stare plemićke obitelji, *Jure i Matija Orčić*, tada žitelji Subotice, proglašeni su plemićima. Njihovi potomci žive pretežito u Đurđinu, Subotici, Zagrebu i drugdje.

15. VELJAČE 1933.

Tih dana se pojavio prvi broj omladinskog časopisa za književnost i kulturu »Bunjevačko kolo«. Tijekom svog kratkog, trogodišnjeg izlaza odigrao je značajnu ulogu u razvijanju umjetnosti lijepe riječi u nas. Afirmirao je cijeli niz mladih, darovitih hrvatskih i drugih spisatelja, likovnih umjetnika

i kulturnih djelatnika. Uređivali su ga *Balint Vujkov, Blaško Vojnić Hajduk i Marko Peić*. Izdavači su bili: *Albe Rudinski, Julije Tumbas i dr. Lazar Matijević*.

16. VELJAČE 1939.

Rođen je *Petko Vojnić Purčar*, profesor, književnik, sineast, autor više od dvadesetak djela različitog žanra. Dobitnik je nekoliko prestižnih priznanja: »Ninove nagrade za roma 1977.«, »Oktobarske nagrade Novog Sada«, a nedavno mu je predsjednik RH *Stjepan Mesić*

uručio odlikovanja Reda Danice Hrvatske s likom Marka Marulića. Isto odličje dobila je i njegova supruga, književnica i sveučilišna profesorica u mirovini dr. *Jasna Melvinger*.

16. VELJAČE 1963.

Umrlo je dr. *Mijo Mirković* (Mate Balota), sveučilišni profesor, književnik, akademik. Karijeru je započeo u Subotici između dva rata na Pravnom fakultetu (1928.-1941.), a potom nastavio u Beogradu i Zagrebu. Objavio je niz značajnih radova ekonomskog karaktera, ali i nekoliko poetskih i proznih djela. Rođen je 22. rujna 1898.

17. VELJAČE 1913.

Rođen je *Matiša Zvekanović* istaknuti duhovnik, biskup Subotičke biskupije. Poslije mature okončao je studij teologije u Sarajevu, a nakon što je zaređen župnik je u Đurđinu, Aleksandrovu, Bačkom Monoštoru i Subotici. Za biskupa je posvećen 25. veljače 1956., a za

rezidencijalnog biskupa 8. veljače 1966. Umrlo je 24. travnja 1991.

17. VELJAČE 1936.

Rođen je *Josip Stantić*, financijski ekspert, glazbenik, skladatelj, etnomuzikolog. Poslije Ekonomskog fakulteta, uz rad magistrira 1977., a 1983. doktorira s tezom: »Plansko upravljanje financijama u složenim sistemima«. Obnašao je više odgovornih dužnosti od kojih izdajamo mjesto ravnatelja Zavoda za ekonomiku i gospodarski razvoj. Potom je viši znanstveni suradnik Ekonomskog fakulteta, a od 1977. do umirovljenja 1994. pomoćnik generalnog direktora »Agrosa« za financije, računovodstvo i informatiku. Bio je učenik, suradnik i sljedbenik Pere Tumbas Haje, s kojim je objavio zbirku skladbi pod naslovom: »Noć na Paliću«. Autor je četrdesetak pjesama pisanih u duhu vojvođanske izvorne glazbe, osobito bunjevačke.

17. VELJAČE 2003.

Objavljen je jubilarni 100. broj katoličkog mjesečnika »Zvonik«, čiji je prvi broj tiskan u jesen 1994. godine. Izdavač je bio ured Župe svetog Roka u Subotici.

18. VELJAČE 1770.

Đaci subotičke Gramatikalne škole, pod redateljskom rukom profesora *I. Kázméra* izveli su igrokaz »Anastazije, car Istoka«. Potkraj školske godine prikazali su i igrokaz »Asirski kralj Šaharib«, a u rujnu »Mladost«. Autor ovih komada pisanih u dijaloškoj formi, vjerojatno je bio prof. Kázmér.

18. VELJAČE 1895.

Rođen je *Ivan Malagurski Tanar*, nastavnik, prozaik, dramatik, kulturni djelatnik, prvi urednik časopisa »Klasje naših ravni«. Najzapaženije djelo mu je povijesni igrokaz »Tri stoljeća«, napisan u četiri čina, prikazan tijekom velike proslave 250.-te obljetnice od dolaska jedne grupe bunjevačkih Hrvata u Suboticu. Umrlo je 12. lipnja 1947. godine.

Zavod za kulturu predstavljen u Đurđinu

ĐURĐIN – Na poziv đurđinskog župnika *Lazara Novakovića* u nedjelju, 14. veljače, na redovitoj mjesečnoj tribini u vjeronaučnoj dvorani predstavljen je Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Ravnatelj Zavoda *Tomislav Žigmanov* je ukratko opisao misiju i djelovanje tijekom prve godine rada te institucije, te opisao kulturnu scenu Hrvata u Vojvodini. O suradnji s udrugama, internetskom portalu te o knjigama koje je Zavod objavio govorila je menadžerica kulturnih aktivnosti *Katarina Čeliković*. Ona je istaknula važnost dogovora i suradnje, kao i direktnog kontakta s udrugama koje se javljaju Zavodu. Voditeljica tribine bila je *Marijana Ivković Ivandekić*.

Otvoren obnovljeni dvorac u Iloku

ILOK – U utorak na svečanosti u srednjovjekovnoj jezgri Iloka, na kojoj su otvoreni obnovljeni dvorac obitelji *Odescalchi*, stalni novi postav Muzeja grada Iloka i Muzej na otvorenome – dvor kneževa iločkih, premijerka *Jadranka Kosor* pozvala je na daljnju obnovu i očuvanje hrvatske kulturne baštine »jer je njezina obnova i prezentacija važan doprinos očuvanju europske kulturne raznolikosti«, piše Hina.

Riječ je o objektima obnovljenima u sklopu projekta Vlade RH i Razvojne banke Vijeća Europe »Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok-Vukovar-Vučedol«, čija je provedba počela 2005. i ukupno stoji 226,2 milijuna kuna. Vlada Hrvatske u tome sudjeluje s 25 posto, a Razvojna banka Vijeća Europe sa 75 posto.

Obnovljene spomenike te novi postav iločkoga muzeja, osnovanog 1952. godine, čiji je stalni postav smješten na dva kata dvorca *Odescalchi*, otvorila je premijerka *Jadranka Kosor*, koja je zatim s iločkim gradonačelnikom *Miroslavom Janićem* potpisala i ugovor o darovanju dijela tog dvorca gradu Iloku.

Vladimir Nikolić izlaže u Galeriji dr. Vinka Perčića

SUBOTICA – Izložba »Voice-over« multimedijalnog umjetnika *Vladimira Nikolića* bit će otvorena večeras (petak, 19. veljače) u Galeriji »dr. Vinko Perčić« u 20 sati. Izložba će se moći pogledati do 3. ožujka svakog radnog dana u terminima od 10-14 sati, te od 16-19 sati.

U četverokanalnoj, multimedijalnoj (video, audio i foto) instalaciji »Voice-over« (2008.-2009.) Nikolić se, na

sebi svojstven način naivno-ciničkog subjekta, bavi preispitivanjem i analizom vlastitog odnosa prema naslijeđu avangardi 20. stoljeća, kao i prema samom statusu umjetnika u suvremenom sustavu umjetnosti, navodi se u najavi izložbe.

Vladimir Nikolić (1974.) živi i radi u Beogradu. Samostalno je izlagao u Bologni, Marseilleu, Beogradu, Bukureštu i Požegi (Srbija), te sudjelovao na skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu.

Folklorni koncert u HKC-u »Bunjevačko kolo«

SUBOTICA – Cjelovečernji koncert dječjeg folklornog ansambla HKC-a »Bunjevačko kolo« i gostujućeg ansambla »Ethno« iz Zagreba bit će održan u subotu, 20. veljače, u svečanoj dvorani Centra (Preradovićeva br. 4). Koncert počinje u 19:30, a ulaz je slobodan.

»Metastaze« na ovogodišnjem Festu

BEOGRAD – Projekcijom filma »Morfijum« ruskog reditelja *Alekseja Balabanova* večeras (petak, 19. veljače) u Beogradu počinje 38. međunarodni filmski festival »Fest«, koji će do 28. veljače u šest programskih cjelina ponuditi 64 filma iz tridesetak zemalja.

U okviru natjecateljskog programa »Europa izvan Europe«, među ostalim, bit će prikazan i hrvatski film »Metastaze« u režiji *Branka Schmidta*. U ovoj poratnoj drami, čiji su akteri četvorica novozagrebačkih nogometnih navijača, glavne uloge tumače: *Rene Bitorajac*, *Franjo Dijak*, *Rakan Rushaidat* i *Robert Ugrina*. Film je na programu u srijedu, 24. veljače, od 20:30 u Dvorani Kulturnog centra Beograda, a može se pogledati i sutradan, 25. veljače, u istom prostoru u terminu od 11:30.

Zimski dvobroj »Matice«

ZAGREB – Sredinom veljače iz tiska je izašao zimski dvobroj »Matice« koja po običaju donosi obilje zanimljivih priloga iz domovine i svijeta. List piše o Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu, kapitalnom objektu hrvatske kulture otvorenom svečano potkraj prošle godine, te donosi tekstove o Zimskoj školi hrvatskoga folkloru, u organizaciji HMI, koja se tradicionalno održava u Crikvenici, završetku kapitalnog projekta Hrvatske opće enciklopedije, izložbi crkvenog blaga bokeljskih Hrvata, predstavlja knjigu o običajima gradišćanskih Hrvata... Među ostalim, možete pročitati i nekoliko vijesti o događanjima koja se tiču Hrvata u Srbiji.

Uz to, tu su i zanimljivi intervjui i portreti poznatih iseljenika, kao primjerice – parlamentarac *Josip Juratović* iz Njemačke, arhitekt *Thierry Paul* iz Engleske, dr. *Jozef Klačka*, hrvatski znanstvenik iz Slovačke... Dvobroj predstavlja i nove knjige, te donosi vijesti iz svijeta zabave i športa.

Srpski filmovi na »ZagrebDoxu«

ZAGREB – U Zagrebu će od 28. veljače do 1. ožujka biti održan VI. međunarodni festival dokumentarnih filmova »ZagrebDox«, uz značajno sudjelovanje dokumentarnih filmova i autora iz Srbije.

U svim festivalskim programima bit će prikazano 140 filmova, od kojih su mnogi dobili brojne nagrade na prestižnim svjetskim festivalima.

Osim 41-og filma koji će biti prikazani u međunarodnoj i 24 u regionalnoj konkurenciji, od čega je pet iz Srbije, s tim da je film *Srdana Šarenca* »Selo bez žena« snimljen u srpsko-hrvatsko-francuskoj koprodukciji, na festivalu će biti prikazano i sedam filmova u okviru Kontroverznog Doxa, među kojima je i »Dugo putovanje kroz historiju, historiju i povijest« *Željka Mirkovića*.

Među značajne događaje Puhovski je uvrstio i prikazivanje filma »Bajaga – muzika na struju« *Miloša Jovanovića* o 25 godina rada Bajage i instruktora, u okviru programa Glazbeni globus, navodeći kako se očekuje i dolazak Bajage na festival.

U okviru programa Y(o)u nostalgija bit će prikazano 12 polusatnih epizoda serije »Robna kuća« *Igora Stoimenova*.

Predstavljanje devetog sveska Leksikona u Subotici

SUBOTICA – Hrvatsko akademsko društvo iz Subotice organizira predstavljanje devetoga sveska »Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca« koje će biti održano u idući petak, 26. veljače, u Velikoj vijećnici Gradske kuće. Početak je u 18 sati.

Svezak će predstaviti: prof. emeritus Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku dr. sc. *Stanislav Marjanović* i izvanredni prof. Pravnoga fakulteta u Osijeku dr. sc. *Josip Vrbošić*.

Prigodni glazbeni program izvest će Tamburaški orkestar Glazbene škole u Subotici pod ravnanjem prof. *Mire Temunović*.

KNJIŽEVNIM TRAGOVIMA: UZ KNJIGU MILOVANA MIKOVIĆA »ISPITIVANJE IZDAJE«

Potruga bez placebo efekta

Metafora »Jude« je glavni gradivni materijal u strukturi ovoga djela, a Miković križajući stihotvorno trenutke izdaje, bilježi kako i nakon izdaje »raspareno Ja ne drži korak«, a ostaje »zebnja iz dana u dan«

Piše: Zvonko Sarić

S tare li sadržaji, iskustva jezika i poetike nekih knjiga stihopisne produkcije? Ima li knjiga čiji jezični znaci vremenom postaju devalvirani, knjiga čija tekstualna potentnost pjesničkih pisama nije odoljela vremenu i koje više ne privlače ničiju pozornost? Naravno, postoje i takve knjige i to nije ništa čudno, niti novo. Isto tako, nije novost da mlađe generacije iznova otkrivaju i čitaju djela pjesnika starijih generacija, čije stvaralaštvo nije bilo ukalupljeno u matricu jednakovrsne ponude određenog vremena, koju presuduje aktualni socijalni kontekst.

Pjesnička produkcija koja pulsira vjerodostojnim poetskim svjedočenjima nalazi put do čitatelja, bez obzira na protok vremena, iako takve pjesničke knjige nemaju u zaleđu marketing koji pjesnika drži aktualnim. Pa ipak, danas su rijetki čitatelji knjiga koje su odležale dulje ili kraće vrijeme na policama, a kako i ne bi bili malobrojni, u ovo vrijeme, kada je način poimanja svijeta sveden na senzibilitet potrošački usmjerenog društva. Sjecikese, hulje i žbiri oduvijek su nastojali proizvesti okolnosti u kojima je nemoguće razlučiti privid od zbilje, a uspješno instalirani kulturni modeli u postmodernoj epohi uspješno su utrli put takvim nastojanjima i takvom svijetu koji je stigao.

OZNAKOVLJAVANJE PROSTORA NOVE ČITATELJSKE OSJEĆAJNOSTI

Naravno, postoji mogućnost da svaka bude čitana iznova i iznova, ali tek kada u tekstualnoj asocijativnoj mreži interpersonalnog komuniciranja s pjesnikom ostvarimo pretpostavku koja podrazumijeva zajedničko traganje za istinom i kada iz tog dijaloga nastane nova vrijednost, tada znamo kako poetika tog djela ne stari. Ponovnim čitanjem knjige poezije *Milova-*

na Mikovića »Ispitivanje izdaje«, koja se pojavila s datumskom oznakom – 1989. godina (»Osvit«, Subotica), pokazalo se kako ovaj umjetnički tekst oznakovljava i na početku ove 2010. godine, dakle 20 godina nakon što je zbirka »Ispitivanje izdaje« izašla iz tiska, prostor nove čitateljske osjećajnosti čije je mjesto prakse izvan polja senzibiliteta reproduktivno usmjerenog društva.

Pristupat ćemo ovom djelu i dalje s dvije operativne pozicije: analizirajući čitateljsko tekstualno iskustvo i aktualni društveni

kontekst. Književno djelo je dio javnog prostora koji je proširen do neslučenih granica, a javni prostor danas ispunjavaju politika, ekonomija, kultura, mediji, kao i oni dijelovi koji su nekada mogli biti okarakterizirani kao »privatni prostor«.

Glede do sada iskazanoga treba precizno locirati da se ovo djelo, kako u vrijeme objavljivanja, tako i dan-danas, nalazi u kontekstu šunda postmoderne epohe koja broji svoje posljednje trenutke presuditelja kao vještog proizvođa mehanizama tržištara, trgovaca i

bankarskih poglavara.

Upravo je jedan od razloga čitateljskog užitka u ovom djelu taj, što je Mikovićeve tekstualna praksa potentno mjesto, koje omogućuje jezičnim znakovima komunikacijski čin, kao osnova za dinamiku produktivne čitateljske prakse, a ne tek reproduktivnog sudjelovanja u tekstualnim standardima. Miković svojoj tekstualnoj potrazi ne pristupa tek detektivskom gestom čuvenoga kljuna imenom Dick Tracy iz popularne računalne igrice »Ruke u vis« u jedno lagodno prijedopodne leđene Coca-Cole, niti se Miković opredjeljuje za potragu u maniri remiksa režije neke od melodrama *Douglassa Sirk*a, potrazi koja bi bila pogodna za predah uz bronhi bombone. Nije ovdje riječ o uhićenju, presudi i kažnjavanju, kao ni o remiksu jednog od klišeja europske dramske tradicije o unaprijed ukalkuliranoj katastrofi melodrame u kojoj je sve unaprijed predodređeno da ide krivo, nego o propitivanju čina izdaje i osobe »Jude« za kojega, kao i uvijek, ima posla na pretek u svim vremenima.

Miković potencira promišljanje o neprolaznosti »Jude« i njegove igre, tj. izdaje. Uz osobnu tekstualnu potragu pjesnika, tekst potencira i kreativno navezivanje čitatelja u promišljanju ovoga tematskog kompleksa, čime će čitatelji, sudjelujući o ovoj potrazi, i sami formirati nova značenja ovoga teksta, označavajući tako zajedno s pjesnikom prostor nove čitateljske osjećajnosti.

»JUDA« STIŽE NA FACEBOOK

U agendi teksta Miković označuje prisustvo »Jude« u raznim vremenskim razdobljima: »Juda je prezauset / sređuje spine / prišiva epote / raspoređuje topovnjače«, i u vrijeme – »dok se žari leto / a na obalama zri žito / kroz koje bešumno jaše Franc Ferdinand«, ali i

u vrijeme kada »Juda ne vidi i ne čuje ševe«, jer »u njegovim ušima zuje kompjuteri«, a izdaja se vječitopriprema kao primamljivo, obećavajuće i zanosno oslobođenje na prvu loptu, onako na volej, za »poslušno tupa lica / što jutrom mrve na posao«. Izdaja, koja će ih u minula vremena natjerati »da izbljuju strah i poslušnost«, kao obećavajući alibi za šampione revolucija, koji na kraju te lijepe varke ostaju ugašenih pogleda, dok smrt »sanja raznobojno: »rimski crno / berlinski smeđe / moskovski crveno«, i izdaja, sada već svedena samo na razmaknute zavjese za voajere, koji otkrivaju prizore sadržaja popularne kulture koje promiču povlaštene diskurse koji određuju »istinu«. U vremenu mahnite potrošnje u post-kulturnom svijetu globaliziranih tokova informacija (novca), »Juda« će se možda naći i na oglasnim jumbo-plakatima, u raznim reklamama, televizijskim emisijama i naravno na Facebooku s tvrdnjom kako je danas nemoguće vjerovati u metanarative, velikodušno nudeći alibi za novu izdaju, objašnjavajući kako ne postoji središnja tema kojom se može objasniti svijet.

Miković zna da »Judi« uvijek »istorija hrli u susret«, pa tako i

u ovo vrijeme »razboritog nehaja klovnerije«, kada »Juda« servira svoj omiljeni trik: »laž progovara istinom / jedno Mi a ne jedno Ja«, znajući da zlatnika ima i dok traje »karneval zakržljalo / lažne neposrednosti« i dok se čuje »nemilosrdna razgovetnost / zvonjave zvončica / na ludinoj glavi«. Opušten i bez mnogo napora u kontekstu postmoderne kulture, kao rezultata slika koje je stvorila masovna ili popularna kultura, zadovoljan što je stvarnost posredovana jezikom mas-medija, gdje se u stvorenom »hiperrealitetu« pitanja o valjanosti i jasnoći ne postavljaju, jer se diskursi o univerzalnim temeljima istine i središnjim načelima ne čuju, »Juda« se može zabavljati na svoj način, izvrgavajući ruglu sve što mu se prohtije, što Miković dokumentira u pjesmi »Juda priprema ulogu Mesije«: »prema sopstvenom naumu / od folkloru i avangarde / sastavlja strip bombe / njima će izmeniti svet / za vedre mudre lepe / Judin narod budućnosti«.

PRAKSA LAŽI

Miković se ovim stvaralačkim činom otisnuo u pustolovinu traganja u pokušaju odgonetanja vječ-

nog pitanja o činu izdaje. »Juda« je metafora, a potraga kreće od »Judinog rođenja« kada je »vodenjak puko u podne / od prvog zvuka zvona«, a »krvave utrobe / u samrtnom ropcu / zapenjenih usta / majka ga prokle«. No, ništa zato, »pre no što je zaplakao / okupiše se vile slastičarke / radi hitne konsultacije«. Miković u ovome djelu, u izgradnji svog pjesničkog pisma, nerijetko ironično zaokružuje momente iz »Judinog« života. »Juda« će se i zaljubiti, pa tako i »spušta usne na čovečanstvo«, a kako je vrijeme odmicalo »Juda« je »uništavajući ponizno / trag deteta na pesku«, razmišljao o dijalektici trajanja »sve dok nije stigao / do ogleдалa / i naoštrio nož«. I čemu će »Juda« reći ne? Reći će i sljedeće, gradeći program svoje ponude: »Neću umesto opravdanog gneva / da širim veselost u bedi«, a pjesnik ubrzo razotkriva i »Judin« stav: »ogavni su mi samilost i milosrđe / neću da budem ljubavnik siromaštva / skromnosti i vrline«.

U metaforu »Jude« Miković upisuje pokaze prakse laži koja nastaje u svakodnevnim relacijama ljudskih Ja-Ti odnosa, a nastojeći se preobraziti iz Mi u samo-Ja, taj nekadašnji i sadašnji čovjek koji je spreman izdati

za šaku srebrnjaka, pa makar i činom izdaje, prihvaćajući okupaciju varke kako u jednom Mi ne može postojati njegovo Ja, sve do kapitulacije zaboravlja na vrlo jednostavnu činjenicu da naše Ja ne može postojati u vakuumu, bez onog Drugog, bez ljudskog Ja-Ti odnosa. Metafora »Jude« je glavni gradivni materijal u strukturi ovoga djela, a Miković križajući stihotvorno trenutke izdaje, bilježi kako i nakon izdaje »raspareno Ja ne drži korak«, a ostaje »zebnja iz dana u dan«. Naravno, mogućnost izbora uvijek postoji, a u vrijeme postmoderne epohe, kada je na djelu subverzija subjekta i dekonstrukcija istine i znanja, kada se Ja ne vidi kao jedinstveno usred gubitka središnjeg načela, jer se univerzalni temelj istine i morala dekonstruira radi površinskih slika i lokalnih značenja, »Juda« će zadovoljno završiti »postupak karnevalizacije i oprati ruke«.

Ispitivanje izdaje je još jedan od upisa pjesničke razlike Milovana Mikovića, a što se tiče »Jude« i čitateljskog sudjelovanja u ovoj tekstualnoj potrazi – samo dišite duboko, jer često »bura polomi katarke jednog jedrenjaka / i nasuče ga u plićak«.

PROJEKT ZKVH-A I HNV-A

Započelo istraživanje o nastavi na hrvatskom jeziku

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata je prošloga tjedna ugostio dr. sc. *Petra Vukovića*, docenta Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji u Subotici radi istraživanje u okviru projekta »Hrvatski jezik u vojvođanskim školama«. Spomenuti projekt realizira Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata u suradnji s Hrvatskim nacionalnim vijećem, a uz suglasnost Pokrajinskog tajništva za obrazovanje.

Docent Petar Vuković istražuje u kojoj mjeri nastava na hrvatskome u vojvođanskim školama osam godina nakon pokretanja postiže svoje osnovne ciljeve te na temelju toga kako osmisliti strateški plan za njezino daljnje razvijanje.

Petar Vuković

Metodologija istraživanja, što ju je osmislio docent Vuković, temelji se na teoriji jezičnoga upravljanja, koju od kraja 1980-ih razvijaju ponajprije *Jiří Neustupný* i *Björn Jernudd*. Samo se istraživanje sastoji iz dvaju dijelova: u prvom se prate i snimaju realne nastavne situacije, a u drugom se vode tzv. susljedni intervjui, tj. razgovori s nastavnicima i učenicima. Predmet intervjua bili bi opaženi jezični i komunikacijski problemi, tj. kako ih sudionici nastave percipiraju, kako ih vrednuju, kako planiraju njihova rješenja i kako ta rješenja izvode, piše portal

Uredništva na hrvatskom jeziku Radio Subotice.

Na temelju interpretacije tako dobivenih podataka doći će se do odgovora u kojoj mjeri nastava na hrvatskome omogućuje učenicima ovladavanje hrvatskim standardnim jezikom, a zatim i predložiti neka rješenja za strateško planiranje njezina daljnjega razvijanja.

Podsjetimo, nastava na hrvatskom jeziku u vojvođanske – u prvom redu subotičke škole uvedena je školske 2002./03. godine, a školske 2007./08. započela je i srednjoškolsko (gimnazijsko) obrazovanje Hrvata na materinjem jeziku.

D. B. P.

MARIO BARA/TOMISLAV ŽIGMANOV, »HRVATI U VOJVODINI U POVIJESTI I SADAŠNJOSTI – OSNOVNE ČINJENICE«, ZAVOD ZA KULTURU VOJVODANSKIH HRVATA, 2009.

Kompendij kao polazišna točka

Za one koji su očekivali neko kapitalno izdanje valja spomenuti da se radi o sažetom i popularno napisanom prikazu povijesti, te aktualne pozicije ovdašnjih Hrvata

Nakon »Zaboravljenog rječnika – govora golubinačkog kraja« *Ilije Žarkovića*, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata je svoju izdavačku djelatnost nastavio objavljivanjem knjige »Hrvati u Vojvodini u povijesti i sadašnjosti: osnovne činjenice«, čiji su autori povjesničar Mario Bara i publicist Tomislav Žigmanov. U relativno dugom naslovu na precizan je način definirano sve ono što ćete susresti među njezinim koranicima, odnosno obujam sadržaja i način obrade teme koja je predmetom ove publikacije. Drugim riječima, za one koji su – imajući u vidu naslov – očekivali neko kapitalno izdanje, valja naglasiti da se radi o, kako su ga i sami izdavači okarakterizirali, »svojevrsnom kompendiju« o Hrvatima u Vojvodini. Prema »Rječniku stranih riječi« termin kompendij znači: izvadak, kratka sadržina; udžbenik u izvodu, priručna knjiga, priručnik, podsjetnik. Dakle, pred nama je djelo od oko stotinjak stranica, informativno i popularno napisano, te likovno dobro opremljeno štivo o povijesti i aktualnom trenutku ove nacionalne zajednice.

OD SREDNJEG VIJEKA DO RASPADA SOCIJALIZMA

Prvi dio knjige, čiji je autor znanstveni novak s Instituta za migracije i narodnosti u Zagrebu Mario Bara, donosi pregled povijesti Hrvata od srednjeg vijeka, preko novog vijeka, sve do sredine 20. stoljeća. Osim ukaza na procese migracija, autor posebnu pozornost posvećuje društvenom i gospodarskom položaju i prilikama. U zasebnom dijelu elaboriraju se preporodna gibanja u vojvođanskim Hrvatima, osobito kroz prizmu djelovanja na području kulture. Veća cjelina odnosi se na život Hrvata u Vojvodini u 20. stoljeću, od Kraljevine SHS, preko Drugog svjetskog rata, pa do vremena socijalizma, a završava se prikazom prilika koncem 80-ih godina prošlog stoljeća i

raspadom socijalizma. Sam prikaz ukazuje da se radi o razmjerno heterogenoj zajednici, koja se zbog različitih povijesnih okolnosti, na područje današnje Vojvodine nastanila u različitim razdobljima, najčešće pod subetničkim imenima i s raznolikim dijalektalnim zna-

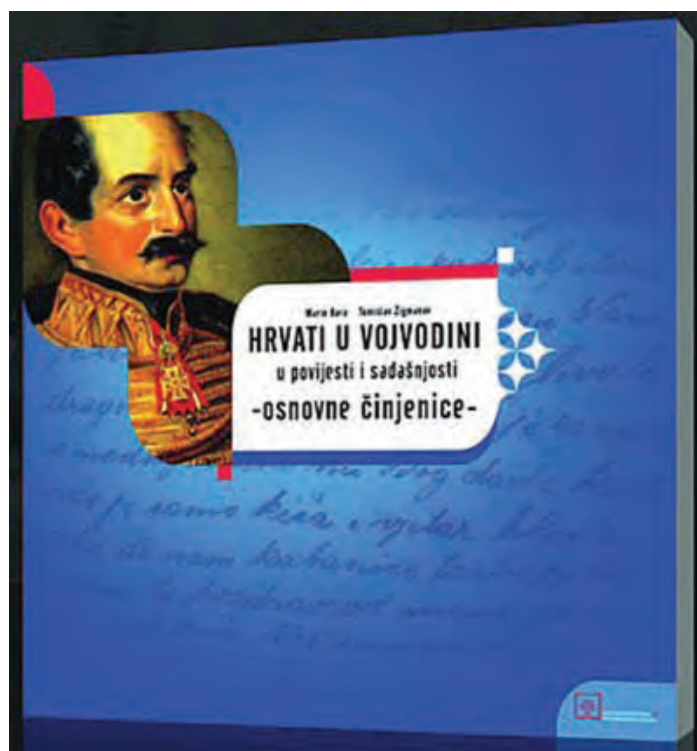
Knjiga je obogaćena kratkim životopisima znamenitih vojvođanskih Hrvata: od baruna *Josipa Rudića Aljmaškog*, bana *Josipa Jelačića*, narodnog preporoditelja i biskupa *Ivana Antunovića*, svećenika i književnika *Ilije Okrugića Srijemca*, književnika *Antuna*

cu (bački, srijemski, bunjevački, šokački...), ovaj kompendij predstavlja u tom kontekstu prvu integralnu publikaciju o povijesnom trajanju pripadnika ovoga naroda u pokrajini od naslova »Povijest Hrvata u Vojvodini: od najstarijih vremena do 1929. godine« autora *Petra Pekića*, što ju je 1930. godine objavila Matica hrvatska Zagreb.

Objavljivanjem ovoga djela nadomješćuje se praznina, kako u samoj zajednici, tako i u javnosti domicilne i matične države, kada su u pitanju dostupni sadržaji o Hrvatima u Vojvodini. Onima koji su se već ranije interesirali za temu iz života vojvođanskih Hrvata kompendij neće donijeti puno novina, dok za one neupućene on može biti koristan informator, ali i polazište za daljnje produbljivanje svojih interesa o ovoj temi, budući da potencijalnom čitatelju nudi i izabranu bibliografiju knjiga i članaka o Hrvatima u Vojvodini. Uz to, valja napomenuti da je on neka vrsta kompasa aktualne hrvatske prisutnosti na tlu pokrajine, jer, među ostalim, donosi i popis svih trenutačno aktivnih hrvatskih institucija, ustanova, organizacija i udruga s osnovnim podacima o njima. U istom kontekstu, valja podsjetiti kako je sredinom prošle godine objavljen informator »Rusini u Srbiji«, zajednički projekt Rusinskog nacionalnog vijeća, Zavoda za kulturu vojvođanskih Rusina i NIU »Rusko slovo«, koji sadrži najznačajnije podatke o kulturnom i društvenom životu pripadnika te nacionalne manjine.

Knjiga »Hrvati u Vojvodini u povijesti i sadašnjosti: osnovne činjenice« tiskana je u tiraži od 2.000 primjeraka. Određen broj primjeraka knjige već je isporučen onima koji su se na nju ranije pretplatili, a ostali je, za sada, mogu nabaviti u sjedištu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata (Harambašićeva 14) u Subotici po cijeni od 499 dinara.

D. Bašić Palković

čajkama. Stoga, osim o povijesti među njima najbrojnijih bačkih, te srijemskih Hrvata, prikaz se dotiče povijesti i sudbine pripadnika hrvatskoga naroda s teritorija Banata.

AKTUALNA MANJINSKA POZICIJA

U drugom dijelu knjige, posvećenom sadašnjosti, publicist i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov prikazuje demografske značajke, društveni položaj, političku organiziranost i pitanje ostvarivanja ljudskih i manjinskih prava pripadnika hrvatske manjine u Vojvodini od vremena raspada SFRJ do danas.

Gustava Matoša (čiji je otac rođen u Plavni, a djed u Kačmaru), publicista i skladatelja *Josipa Andrića*, znanstvenika i akademika *Gaje Alage* (rođenog u Lemešu), *Paška Rakića* (jednog od najcitiranijih hrvatskih znanstvenika u svijetu, inače rođenog u Rumi), do suvremenika (pri čijem je odabiru kriterij bio taj da to budu samo oni koji žive i rade u Vojvodini) – nagrađivanih književnika *Petka Vojnića Purčara* i *Jasne Melvinger*.

NAKON 80 GODINA

Iako je u međuvremenu bilo više knjiga koje su obrađivale teme iz života vojvođanskih Hrvata, ali samo u odnosu na njihovu teritorijalnu ili subetničku odredni-

JEZIČNI SAVJETNIK

Duga i kratka množina imenica

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Zasigurno često dvojimo kako izgovarati nominativ množine imenica koje imaju kraći i dulji oblik.

Većina jednosložnih imenica ima dugu množinu: ban - banovi, čup - čupovi, jež - ježevi, cvijet - cvjetovi i dr. Manji broj jednosložnih imenica ima kratku množinu: crv - crvi, gost - gosti, đak - daci... Te nam imenice ne stvaraju probleme jer ne ćemo reći: *čupi, *bani ili *crvovi, *gostovi...

Neke jednosložne imenice obično imaju dugu množinu, ali se gdječad, osobito u pjesničkom jeziku, upotrebljavaju i s kratkom množinom: bogovi - bozi, brjegov - brjezi, duhovi - dusi, rogov - rozi, valovi - vali, vukovi - vuci...

Trosložne i višesložne imenice

imaju samo kratku množinu: čitate - čitatelji, predsjednik - predsjednici.

I kraći i dulji nominativni oblik množine imaju sljedeće riječi:

znak - znakovi - znaci
zvuk - zvukovi - zvuci
brk - brkovi - brci
pojas - pojasevi - pojasi...

Imenice čija osnova završava na nepčani suglasnik (*j, lj, nj, č, š, đ, đ, š, ž*) i na *c* u množini imaju umetak - ev ispred nastavka -i.

Stoga je pravilno reći: kralj - kraljevi, panj - panjevi, kraj - krajevi, stric - stričevi, zec - zečevi, ...

Međutim pogreške najčešće nastaju pri izgovoru nominativnog oblika množine imenica **sir, nos, štos, mlaz, mraz** i dr. Kako navedene imenice ne završavaju na *c* ili palatal, ne smijemo im dodati nastavak -evi.

Nije pravilno reći: sirevi, nosevi, štoševi, mlazevi, mrazevi i dr.

Nego: sirovi, nosovi, štosovi, mlazovi, mrazovi i dr.

POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Ranko Marinković

Priređuje: Miranda Glavaš-Kul

član HAZU-a od 1983., a član Društva hrvatskih književnika od 1948. U dva je mandata bio vijećnik HDZ-a u Skupštini grada Zagreba. Umro je u Zagrebu 2001. godine.

Marinkovićev književni opus raznovrstan je i bogat. Obuhvaća poeziju, književne i kazališne kritike, eseje, drame, pripovijetke i romane. Suradivao je u Krljezinu »Pečatu« i manje poznatim časopisima. U ožujku 1939. godine u zagrebačkome HNK-u izvedena mu je prva drama »Albatros«. Poslije Drugoga svjetskog rata počinje njegovo glavno stvaralačko razdoblje u kojem će napisati mnogobrojne novele objavljene u zbirkama »Proze« (1948.), »Ni braća, ni rodaci« (1949.), »Oko božje« (1949.) i »Pod balkonom« (1953.). Godine 1953. objavljena mu je znamenita zbirka »Ruke«. Novele iz spomenutih zbirki donose slike života iz provincijske otočne sredine s psihološkim portretima bizarnih tipova. Najbolje

su novele »Ruke«, »Zagrljaj«, »Andeo«, »Prah« i »Mrtve duše«. Praizvedba Marinkovićeve drame »Glorija« 1955., u režiji *Bojana Stupice*, bila je prava senzacija jer se izdigla iznad cjelokupnoga tadašnjeg hrvatskog dramskog stvaralaštva. Ona problematizira sukob pojedinca s dogmatizmom i krutim društvenim normama.

»Kiklop«, jedan od najboljih romana u suvremenoj hrvatskoj književnosti, pojavio se 10 godina poslije (1965.). U njemu Marinković prikazuje tjeskobnu zagrebačku atmosferu uoči Drugoga svjetskog rata služeći se analitičkim opisima psihičkih stanja likova, suptilnom ironijom, pa i crnim humorom. Jednooko mitsko čudovište Kiklop simbolizira nadolazeći rat. Likovi u romanu su intelektualci koji provode dane po gradskim kavanama vodeći neplodne intelektualističke rasprave. Manijom straha i smrti opsjednut je glavni lik Melkior Trešić, novinar kojega progoni Kiklop, simbol ljudožderstva. Glavni će lik

svoj potpuni slom doživjeti četveronoške pužuci u Zoopolis. Melkiorovo završno puzanje u Zoopolis je konačna kapitulacija čovjeka koji uviđa da čovječanstvo umire, da pobjeđuje životinjsko, animalno i po tome čovjek više pripada životinjama u zoološkom vrtu, nego čovječanstvu. Kad je njegov roman »Kiklop« prenesen na filmske i TV ekrane, djela su mu postala tražena i čitana kao nikad prije. Svoj opus zaokružio je 1993. godine djelom simbolična naslova »Never more« (Nikad više). Kao da se u miru sljedećih sedam godina, danju skrbeći za obitelj, a uvečer igrajući šah, Ranko Marinković želio pripremiti za odlazak na Vis, otok svoga rođenja. Dobitnik je više književnih nagrada. Vjesnikovom nagradom za književno stvaralaštvo »Ivan Goran Kovačić« nagrađeni su mu romani »Kiklop« i »Never more«. Marinkovićeva djela prevedena su na mnoge jezike.

Viški Voltaire *Ranko Marinković* rođen je 22. veljače 1913. godine. Pučku je školu završio je u rodnome mjestu, a gimnaziju u Splitu i Zagrebu. U Zagrebu je završio i Filozofski fakultet. Tijekom Drugoga svjetskoga rata uhićen je u okupiranome Splitu te interniran u logor Ferramonteu (Kalabrijia). Godine 1943., nakon pada Italije, prebacuje se u Bari, a zatim u sinajski zbjeg El Shatt.

Poslije rata radio je u republičkom Ministarstvu prosvjete, Nakladnom zavodu Hrvatske, a od 1946. do 1950. bio je direktor Drame zagrebačkoga HNK-a. Godine 1951. postaje profesorom na zagrebačkoj Akademiji za kazališnu umjetnost, na kojoj je radio do umirovljenja. Bio je redoviti

Pravednost se Božja očitovala po vjeri

Poruka pape *Benedikta XVI.* za korizmu 2010., donosi temu »Božja se pravednost očitovala po vjeri u Isusa Krista (usp. Rim 3, 21 – 22)«. Papa na početku poruke tumači značenje izraza »pravednost«, koji u običnom govoru znači »dati svakome njegovo – dare cuique suum«, prema poznatu izrazu koji je skovao Ulpijan, rimski pravnik iz trećeg stoljeća. Papa primjećuje kako ono što čovjek treba, ne može mu se zajamčiti zakonom. Da bi osoba uživala život u punini, nužno je nešto dublje, što joj može pripasti samo besplatno: mogli bismo reći da čovjek živi od one ljubavi koju jedino Bog može saopćiti, budući da ga je on stvorio na svoju sliku i priliku. Materijalna su dobra jamačno korisna i nužna, ali »razdiobna« pravednost ne daje ljudskom biću sve ono »njegovo« na koje polaže pravo. Ono naime treba Boga kao što treba kruh i više od toga, piše Papa. U nastavku poruke Papa odgovara na pitanje odakle dolazi nepravda. Mnoge suvremene ideologije, ako dobro pogledamo, polaze od pretpostavke da nepravda dolazi »izvana«. Prema njima, da bi zavládala pravda dovoljno je ukloniti izvanjske uzroke koje priječe njezino ostvarenje. Taj način razmišljanja – opominje Isus – je naivan i kratkovidan. Nepravda, plod zla, nema isključivo izvanjske korijene; njezin uzrok leži u ljudskom srcu, gdje se nalaze klice jednoga tajanstvena suživota sa zlom. Čovjeka je učinilo slabim nešto duboko u njemu, što ga onesposobljava učiti u zajedništvo s drugim. Otvoren po svojoj naravi slobodnoj bujici dioništva s drugim, primjećuje u sebi neku čudnu gravitacijsku silu, koja ga tjera zatvoriti se u sama sebe, postavljati se iznad i afirmirati se nauštrb drugih: to je egoizam, posljedica istočnoga grijeha, primjećuje Papa. Da bi se oslobodio toga sebičnog nagnuća i otvorio se ljubavi, nastavio je Papa, čovjek mora izaći iz one opsjene samodostatnosti, iz onoga

Papa Benedikt XVI.

dubokog stanja zatvorenosti, koje predstavlja sam uzrok nepravde. Potreban je, drugim riječima, dublji »izlazak« od onoga što ga je Bog učinio s Mojsijem, oslobodjenje srca, koje samo slovo zakona ne može ostvariti. Postoji li dakle za čovjeka nada pravednosti?, pita se zatim Papa te odmah odgovara potvrdno, to je Kristova pravednost. To je prije svega pravednost koja dolazi od milosti, gdje nije čovjek taj koji daje zadovoljtinu, koji ozdravlja sama sebe i druge. Činjenica da se »okajanje« događa u Isusovoj »krvi« znači da nisu čovjekove žrtve te koje ga oslobađaju od tereta grijeha, već gesta ljubavi Boga koji se otvara sve do kraja, sve dotle da pušta da u nj uđe »prokletstvo« koje pripada čovjeku, da bi ovomu zauzvrat prenio »blagoslov« koji pripada Bogu, piše Sveti Otac. Vjera, piše nadalje Papa, sve je drugo samo ne neka jednostavna, lagodna, obična zbilja: potrebna je poniznost da bi se prihvatilo da trebam Drugoga koji će me osloboditi onoga »mojeg«, da bi mi dao »svoje«. To se osobito događa u sakramentima pokore i euharistije. Zahvaljujući Kristovu djelovanju, otvaraju nam se vrata »veće« pravednosti, a to je pravednost ljubavi, pravednost onoga koji se u svakom slučaju osjeća sve više dužnikom no vjerovnikom, jer je primio više no što je mogao očekivati. Upravo osnaženi tim iskustvom, vjernici čute u sebi neki nutarnji poticaj pridonijeti oblikovanju pravednih društava, gdje svi primaju ono što im je potrebno da bi živjeli sukladno dostojanstvu vlastitom ljudima i gdje je pravednost oživljena ljubavlju, piše papa Benedikt XVI. u svojoj poruci za korizmu koju zaključuje željom da vrijeme korizme bude za sve vjernike vrijeme istinskog obraćenja i intenzivna upoznavanja otajstva Krista, koji je došao ispuniti svaku pravednost.

(IKA)

DUHOVNA OBNOVA SVEĆENIKA U SOMBORU

Pod okriljem slugе Božjega

Usomborskom Karmelu u utorak, 16. veljače, održana je tradicionalna duhovna obnova svećenika Subotičke biskupije pod okriljem slugе Božjega o. *Gerarda Tome Stantića*. Kako prenosi IKA sudjelovalo je pedesetak svećenika i redovnika, tri trajna đakona, kao i subotički biskup dr. *Ivan Penzeš*. Svećenici su imali predavanja, euharistijsko klanjanje i prigodu za ispovijed. Duhovna obnova završila je misom koju je predvodio biskup Penzeš u koncelecijaciji s okupljenim svećenicima. Podsjećajući u propovijedi kako u istočnoj liturgiji biskup dvaput moli okupljene da mu oprostite, biskup je zamolio svećenike za oprostjenje i istaknuo kako je upravo spremnost na opraštanje vrlo bitna za samo svećeničko zajedništvo, kao i za pastoralno djelovanje svećenika. Zahvalivši predavačima na lijepim i konkretnim poticajima, pozvao je svećenike da osobito u ovoj Svećeničkoj godini porade na svojoj svetosti, jer je to nužni temelj i za posvećenje povjerenih im vjernika, što im je prvotna dužnost. Na kraju mise svi su se okupili pred grobom slugе Božjega o. *Gerarda Tome Stantića* gdje je biskup predvodio molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim, kao i molitvu za uslišanje nakana koje se upućuju Bogu po njegovu zagovoru. Vicepostulator kauze za beatifikaciju o. *Gerarda* o. *Mato Miloš* biskupu i svećenicima zahvalio je na tom

susretu i na svemu što čine za promicanje štovanja toga slugе Božjega. Istaknuo je kako u novije vrijeme postupak u Rimu dobro napreduje te da ima tri prijave za čudo, koje sada Komisija mora ispitati. Također je pozvao svećenike da učine sve kako bi što više vjernika čitalo Glasilo o. *Gerarda*, koje je prošle godine pokrenuto da bi se vjernici što više i što bolje upoznali s njegovim svetim životom.

Predavanje na hrvatskom jeziku ove je godine održao karmelićanin o. *Franjo Podgorelec*, a na mađarskom jeziku svećenik Subotičke biskupije *Lászlo Posa*.

Priredila: Ž. V.

Zaručnički tečaj

Zaručnički tečaj, namijenjen svima koji se planiraju vjenčati ove godine, kao i mladima koji žele slušati predavanja, a stariji su od 18 godina, počinje 1. ožujka. Tečaj će se održavati u vjeronaučnoj dvorani katedrale sv. Terezije Avilske u Subotici, u Harambašićevoj ulici br. 7. Početak je svakoga dana u 19,30 sati.

KORIZMA – SUSRET

Slijedimo glas savjesti

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

U tijeku vremena ponovno jedan početak. Doduše svake godine se ponavlja, ali svake godine je potreba biti nov. Počinje korizma. Vrijeme za vjernike osobito privilegirano. Vrijeme u komu se čovjek pokušava više sabrati i okrenuti prema »sebi«. U kom smislu? Na svakodnevnu toaletu duše spadao bi i taj vid samokontrole da smo svaki dan »pri sebi«. Međutim, brzina načina života čini nas pomalo udaljenima od te sabranosti pa tek tu i tamo primijetimo pređeni put »u prazno«. Koliko je takvih praznina u našem danu pa i našem životu?

Da nije davati račun darovatelju života, možda bi ovi propusti i bili prihvatljivi. Ali što se više približava vrijeme »davanja računa« tim više raste tjeskoba: a što ću s promašenim vremenom? Stoga dobro dođe korizma kao privilegirano vrijeme sabranije, kvalitetnije i dublje molitve. Nebrojeno puta treba ponoviti da molitva nije samo izgovaranje riječi – najmanje je to – nego je molitva susret i razgovor s onim koji nas jedini do kraja poznaje, prihvaća i razumije: Bog. Stoga je ovo vrijeme pojačane kvalitetne molitve samo po sebi put susreta. Kada se kao rasipni sinovi nađemo u Očevu zagrljaju posve drugačije doživljavamo vrijeme i svoj život kao vrednotu. Stoga će nekoliko puta ove korizme odzvanjati riječ: vratite se sinovi izgubljeni. Molitva ima smisla baš ovakva obraćenička, povratnička i istinita. Ona izražava našu želju susresti blago lice milosrdnog Suca. Kako je ugodno u tom licu prepoznati lice Oca. Ako naša molitva ne dovede do tog obraćeničkog susreta i pomirničkog zagrljaja, ostajemo u prostoru i vremenu izgubljeni i osamljeni.

PREPOZNAJMO U ČOVJEKU BRATA

Primjećujem oko sebe da je sve više ljudi koji su u vrevi života ipak sami, a u poslu sve više izgubljeni. Put nije u reformi izvana nego obraćenju iznutra: vratiti se samom sebi. Na Pepelnicu je nad nama izgovorena riječ uz malo pepela: obratite se i vjerujte evanđelju. Radosna vijest je u tome što nas Bog želi sretnijima, boljima.

Povratak samome sebi putem molitve i sabranosti nužno otvara horizonte našim bližnjima. Korizma je privilegirano vrijeme dobrih djela. Ta dobra djela toliko su danas upitna da bi trebalo posebne studije pisati o tome što znači dobro djelo. Pogledajte oko sebe i napišite listu imena ljudi koji vas okružuju, a da im je motiv nešto drugo na vama osim što ste im korisni.

Bilo je čudnih vremena u povijesti, možda i strašnijih od ovih, ali je sigurno da egoizam nikada

U korizmi, u koju smo

ušli, slušamo poziv

na obraćenje, slijede

dimo glas savjesti i

težnju prema susreću

u Očevu zagrljaju. Ako korizma ne

pomogne i našoj okoli-

stini, možda će biti susret

ali će izostati milosrdni zagrljaj.

nije bio toliko izražen kao filozofija života danas. Tjeskoba koja je oko nas, prešla je u nas. Ili bolje, možda je izišla iz nas. I tom tjeskobom pritišćemo svoje bližnje do te mjere da i ne mogu prihvatiti našu osobnost onakvu kakva je, nego samo nešto što mogu od nas dobiti korisnoga i eventualno vriednoga. Dobro djelo je upravo obratni postupak. Vidjeti pored sebe čovjeka, prepoznati u njemu brata i pokušati pomoći upravo u toj njegovoj praznini ili samoći ili neimaštini. Ako žara ljubavi nema u našem srcu, ne možemo primijetiti od čega naš brat pati, što očekuje i što bi mu stvarno pomoglo. Ako nam prođe korizma a da nismo pomogli da gladan bude barem nekad nahanjen, gol zaodjeven, žalostan utješten, a siromah obradovan, nismo ništa učinili.

POKORA KAO VID ODRICANJA

U kršćanstvu su dobra djela sastavni sadržaj dnevnoga reda i rada. Ne može se kršćaninom deklarirati tko to nije prvo dokazao. Papa *Benedikt XVI.* kada govori o miru, vrlo razložno upozorava da mir nije odsustvo oružja nego da je temelj mira solidarnost sa siromasima. Siromaštvo je najveći problem modernoga svijeta, zato bogati ne mogu biti sretni, a zbog njihove nesreće i praznine – unatoč obilja – ostaje nemir u tolikim dušama većine čovječanstva. Mir je djelo pravde, rečeno je vrlo davno. A pravednost koju mi ispovijedamo je ljubav.

Konačno, korizma je i vrijeme pokore. I ovaj je pojam danas upitan. Što znači pokora? Već je davno *Pavao VI.* napisao da je prava post i pokora prihvatiti s ljubavlju i mirom svagdašnji križ i nositi ga s radošću. Danas bi to rekli civilizacijski: kvaliteta življenja. Bez odricanja i to mnogih i različitih, nema dana. Baš zbog dinamike u kojoj živimo i okolnosti koje nas pritišću, ostaje nam trajni izazov odgovoriti na sve to »strpljivo noseći svoj križ«. Pokora kao vid odricanja je popravljanje naših loših navika i svojevrstan vid obraćenja. Jasno da odricanje, napose u materijalnim dobrima, ima smisla samo onda ako su ta sredstva upućena drugima. Zamislite izazov da svaki dan netko u vašoj kući može pojesti jedan skromni ručak. Ako bi se to ostvarilo, po sebi bi prosjačenje ovoga časa u našem gradu prestalo. Vjerujemo li u istinitost »pomoći samo jednog čovjeka?« Kad bi to ostvarili, osjetili bi milost obraćenja.

U korizmi, u koju smo ušli, slušamo poziv na obraćenje, slijedimo glas savjesti i težnju prema susretu u Očevu zagrljaju. Ako korizma ne pomogne i našoj okoli- i našim bližnjima, možda će biti susret ali će izostati milosrdni zagrljaj.

Prijedlog za nedjeljni ručak

TOPLO PREDJELO - PIKANTNA RIBLJA JUHA

Potrebno za 4 osobe: 2 žlice ulja, 1 glavica luka, 2 krumpira, 1 mrkva, 1 peršin, 1,5 l vode, 1 vrećica Fanta za riblju juhu, 500 g fileta od soma, 1 vezica celerova lista, 50 ml bijelog vina. Po želji možete dodati papar i ostale začine.

Priprema: Na zagrijanom ulju popecite sitno nasjeckanu glavicu luka, dodajte krumpir narezan na kockice, pa zajedno pirjajte oko 5 minuta. Prelijte mlakom vodom i umiješajte sadržaj vrećice Fanta za riblju juhu i paprikaš. Dodajte ribu narezanu na odreske, malu vezicu celerova lista i kuhajte 25 minuta. Pred kraj kuhanja izvadite celer, dodajte bijelo vino i još kratko prokuhajte.

Savjet: kako bi dobili kašastu smjesu - luk, mrkvu, peršin i krumpir možete naribati, a celerov list zamijeniti korijenom, te ga također naribati s ostalim povrćem.

GLAVNO JELO - PASTRVA S POVRĆEM

Potrebno za 4 – 6 osoba: 1 kg pastrve, 2-3 žlice vegete, 1 limun, 3 žlice pšeničnog oštrog brašna, 50 ml ulja, 200 g luka, 1 staklenka salse, 4 češnjaka, 1 žlica nasjeckanog peršina, 50 ml maslinova ulja, 100 ml bijelog vina.

Potrebno za prilog od povrća: 450 g zamrznutih zelenih mahuna, 100 g mrkve, 200 g cvjetače, 200 g brokule, 5 žlica maslinova ulja, 2 žlice vegete.

Priprema: Pastrve očistite, operite, pospite vegetom i prelijte ih naciđenim limunovim sokom. Ostavite neka u tom soku odstoje 15 – 20 minuta. Pastrve uvaljajte u brašno i popecite na zagrijanom ulju sa svake strane 3-4 minute, izvadite iz tave i stavite na toplo mjesto. U istoj tavi popecite na listiće narezani luk, dodajte salsu, nasjeckani češnjak i peršin. Preko povrća poredajte pripremljenu pastrvu, dodajte narezani limun, prelijte maslinovim uljem i bijelim vinom. Pastrve lagano pirjajte još 10-15 minuta. U posoljenu kipuću vodu stavite mahune, očišćenu mrkvu, cvjetice cvjetače i brokulu. Kuhajte desetak minuta, ocijedite i stavite u tavu. Prelijte maslinovim uljem, pospite vegetom i kratko zagrijte. Pečene pastrve poslužite s pripremljenim povrćem.

DESERT - MUFFINI S CAPUCCINOM

Potrebno: 250 g oštrog brašna, 80 g šećera, ½ vrećice praška za pecivo, 3 žličice instant cappuccina, ½ žličice soli, ½ žličice cimeta, 1 vanilin šećer, 200 ml mlijeka, 1 jaje, 70 g rastopljenog maslaca, 80 g usitnjene čokolade.

Priprema: Brašnu dodajte šećer, prašak za pecivo, instant cappuccino, sol, cimet, vanilin šećer i sve skupa promiješajte. Mlijeku dodajte jaje i maslac te također promiješajte. Mješavini brašna dodajte pripremljeno mlijeko i sve zajedno dobro sjedinite.

Na kraju dodajte čokoladu. Smjesu izlijte u 12 košarica za muffine ili namašćene kalupe za muffine, te pecite u pećnici zagrijanoj na 200 stupnjeva oko 30 minuta.

Savjet: Prije pečenja muffine možete posuti čokoladnim komadićima, nasjeckanim lješnjacima ili bademima.

... i još po nešto...

Obiteljsko p

Kersko prelo u sportskoj dvorani OŠ

I zabava i osjećaj

Šesto po redu Kersko prelo, održano je 13. veljače po prvi puta u sportskoj dvorani OŠ »Ivan Milutinović« u Subotici, u kojoj se okupilo 145 odraslih i 30-ero djece koje je cijelu večer zabavljao ansambl »Hajo«.

Kersko prelo, koje je održano u organizaciji Pastoralnoga vijeća župe sv. Roka, ovoga puta osim zabave imalo je i humanitarni karakter, a 30.000 dinara koliko je sakupljeno kupnjom tombola, darovano je župniku mr. Andriji Anišiću za obnovu župne dvorane. Prema riječima Lazara Cvijina koji je zajedno s tridesetak suradnika i članova župnoga Pastoralnoga vijeća organizirao ovo prelo, namjera je da i sljedećih godina ono ima humanitarni karakter, kako bi se pomogli različiti projekti ili pak oni koji su u potrebi. Tu je inicijativu podržao i župnik Anišić istaknuvši kako je osim zabave važno pokazati da imamo osjećaja za potrebe drugih kojima je naša pomoć ponekad prijeko potrebna.

Prela u Subotici

Obiteljsko, župsko prelo, održano 13. veljače u Caritasovu domu u Subotici, okupilo je oko 100 uzvanika. I ovoga puta veliku većinu činila su djeca, njih čak 44. Organizatori ovoga prela su kao i prijašnjih godina bile obitelji Kate i Pere Horvatski, Nene i Vlade Tumbas, Ljubice i Ante Vojnić Tunić, te obitelj Senke i Vlade Horvatski, dok su u pomoć pritekale i druge obitelji iz subotičke župe Isusova Uskrsnuća.

Kako i priliči, na prelu su goste zabavljali mladi tamburaši »Klasovi« i sastav »Korona«, a nisu izostali niti fanci, darovi za svu djecu, kao i tom-bola za odrasle.

Ž. V.

Š »Ivan Milutinović« u Subotici

j za potrebe drugih

Tijekom večeri izvedena je i kratka predstava »Kad se radi o tuđoj pameti«, za koju je tekst napisala župljanka ove župe, pjesnikinja Đula Milodanović, a glumili su članovi župne zajednice. Osim uživanja u tamburaškoj glazbi, jelu i piću koje je posluživalo tridesetak mladih ove župe, nazočni su kupnjom tombole zahvaljujući generalnom sponzoru

Poduzeću »Bane« vlasnika Branka Vacija, kao i brojnim drugim sponzorima i darovateljima, mogli dobiti vrijedne darove.

Među brojnim gostima, Kerskom prelu je osim ravnatelja OŠ »Ivan Milutinović« Ivana Stipića čijim je razumijevanjem te uz podršku Školskoga odbora ustupljena školska dvorana na korištenje, nazočio i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata Tomislav Žigmanov.

Željka Zelić

OČUVAJMO UGROŽENE VRSTE

Dječje poklade u osječkom Donjem gradu

Pregršt je pokladnih događanja diljem Šokadije ovih dana, a lijepu su sliku upotpunili i mališani Dječjeg vrtića »Mak« iz Osijeka svojom 13. pokladnom povorkom. Naime, ovaj vrtić već godinama njeguje i promiče lijepu tradiciju i bogatu šokačku baštinu, pa ih uvijek uoči poklada željno očekuju žitelji Donjega grada, napose roditelji, bake i djedovi, tete i strine. Tako su i ove godine, unatoč snijegu i niskim temperaturama, prošetali Trgom bana Josipa Jelačića, donjogradskom

tržnicom i pokraj Dječjeg kazališta »Branka Mihaljevića« lijepo kostimirani, vedri i veseli.

»Ove smo godine željeli skrenuti pozornost naših sugrađana na ugrožene ptičje i životinjske vrste i biljke, pa su naši mališani bili maskirani kao sove, vrapčići, sjenice, leptirići, rode, božikovina i druge nama bliske vrste, ali ima i onih daljih, pa su najmlađi kostimirani kao pingvini«, rekla nam je voditeljica vrtića Ružica Mikulić.

I još da dodamo, svi su kostimi izrađeni od novinskog papira i drugih otpadnih materijala, i nakon vesele povorke sve će uredno biti reciklirano, tako da su se i osječki mališani uključili u akciju prikupljanja staroga papira i tako pridonose očuvanju okoliša.

S. Žebić

MASKENBAL U LEMEŠU

Još se samo djeca raduju maškarama

Kako bi se pokladni običaji i karneval u Lemešu očuvati od zaborava, učiteljice Marija Bagi i Katalin Rippli-Litvai, sa svojim učenicima su organizirale maskenbal. One su s djecom izradile maske, palile su lutku od slame simbolično tjerajući zimu i sve loše. Možemo reći i da je ovo multikulturalna suradnja jer jedan odjel sluša nastavu na srpskom (na žalost u Lemešu nema hrvatskog odjela), a drugi na mađarskom jeziku. Djeci je prijalo druženje i zabava, dok je nama starijima, to dokaz da se može mnogo toga uraditi s malo mašte i dobre volje.

Lucija Tošaki

Poklade su za nama

Drugi čitatelji Hrkova kutka sve vas lijepo pozdravljam prvih dana korizmenog vremena. Za nama su poklade, zabave, karnevali i maskenbali. Vrijeme je posta, molitve i odricanja, no ipak, s obzirom da je protekli vikend bio ispunjen pokladnim zabavama, još vam u ovome broju Hrvatske riječi donosimo kako je sve to izgledalo.

Održan je i naš zajednički karneval, Hrkov maskenbal, koji je ove godine okupio nešto manje djece od očekivanoga broja, zbog iznimno loših vremenskih uvjeta. Puno snijega i neočišćene ceste mnoge je spriječilo da dođu, pa su ove godine izostala djeca iz Sonte, Bačkog Monoštora i Plavne. Po prvi puta s nama su bili i gosti iz župe Presvetog Srca Isusova iz Šida. Okupilo se ukupno oko 200 djece koja su bila prurušena u svoje omiljene likove. O svemu ovome možete više čitati u našem zajedničkom podlistku »Hrcko«.

Nisu se svi proteklog vikenda družili samo pod maskama i u zabavi, neki od vas su se družili i s knjigom, znanjem i prijateljima. Prošlog petka održan je Ekološki kviz »Lijepa naša«, koji se ove godine održavao u OŠ »Matija Gubec« u Tavankutu. Svim sudionicima, a osobito pobjednicima, od srca čestitamo!

POKLADI U ĐURĐINU

Maskenbal: U petak, 12. veljače, OŠ »Vladimir Nazor« u Đurđinu pretvorila se u pravu bajku. Bilo je tu: princeza, vještica, Snjeguljica, patuljaka te raznih junaka iz crtanih filmova i bajki. Naime, toga je dana održan maskenbal za učenike nižih razreda. Djeca su oduševljeno došla u školu kako bi prijateljima pokazala svoje kreativne maske. Svatko je imao priliku prošetati i pokazati svoj kostim, dok su ostali oduševljeno promatrali i čekali svoj red. Najsimpaticijsa su, naravno, bila djeca iz vrtića, a bilo je doista lijepo vidjeti radost i na licima onih starijih.

Maskenbal su pratili i roditelji, a sve maske

ocjenjivao je žiri koji je izabrao najbolju, najkreativniju, najsmješniju i najstrašniju. U žiriju su bile sve učiteljice i odgojiteljice i one su imale uistinu težak zadatak. Iako su svi bili izuzetno lijepi, diplome su dodijeljene samo najuspješnijima.

S. K.

Valentinovo: Učenici viših razreda OŠ »Vladimir Nazor« iz Đurđina, u povodu Dana zaljubljenih, skupa s nastavnicom hrvatskog jezika *Tanjom Stantić* izradili su licitarska srca. Jesu li svoje radove nekom darovali, neka ostane tajna!

T. S.

DAN ŠKOLE »MATKO VUKOVIĆ« IZ SUBOTICE

Veselo, uz pjesmu i ples

Dan OŠ »Matko Vuković« obilježen je 12. veljače, kada smo mi učenici sudjelovali u predstavi i prigodnom programu održanom u sportskoj dvorani škole.

Ravnateljica škole *Marija Crnković* pozdravila je goste, a na početku programa nastupio je školski zbor koji je pripremila nastavnica glazbene kulture *Radmila Pakaški*. Učenici

su nazočnima govorili o životu *Matka Vukovića*. Tamburaški sastav »Klasovi« odsvirao je nekoliko lijepih pjesama,

a s njima je kao vokalni solist nastupio učenik drugog razreda *Luka Skenderović* i otpjevao pjesmu »Luka sine«, dok je *Kristina Vojnić Purčar* otpjevala pjesmu »Šumi, šumi, javore«. U programu je bilo plesova iz raznih dijelova svijeta, mogli smo čuti i prekrasne zvuke violine i saksofona, a nisu izostale niti šale koje smo čuli od učenika petih razreda i slatko se nasmijali.

Korina Francišković, 6. h, OŠ »Matko Vuković« Subotica

EKOLOŠKI KVIZ »LIJEP NAŠA« OVE GODINE ODRŽAN U TAVANKUTU

Pobjednici idu u Pulu

Eколоški kviz »Lijepa naša« ove je godine održan u OŠ »Matija Gubec« u Tavankutu. Na ovome pokrajinskom (županijskom) natjecanju, organiziranom u petak, 12. veljače, sudjelovali su učenici viših razreda iz pet osnovnih škola.

Natjecanje se organizira na županijskoj i državnoj razini. Organizatori su Udruga »Lijepa naša«, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske i Agencija za odgoj i obrazovanje, a ovo je treća godina kako se kviz organizira i u vojvođanskim osnovnim školama u kojima se nastava odvija na hrvatskom nastavnom jeziku.

MASKENBAL U VRTIĆU

Još je jedan maskenbal održan u petak, 12. veljače, u Dječjem vrtiću »Marija Petković« u Subotici. Premda su još uvijek mala, djeca iz ovog vrtića odabrala su svoje omiljene likove iz bajki i stvarnog života te se uz pomoć roditelja i odgojiteljica preporučila. Pod maskom ili bez nje oni su se također dobro zabavili, plesali, pjevali i veselili se.

Na ovogodišnjem natjecanju sudjelovalo je 7 ekipa iz 5 osnovnih škola: OŠ »22. oktobar« iz Bačkog Monoštora, OŠ »Ivan Milutinović« iz Subotice, OŠ »Vladimir Nazor« iz Đurđina, OŠ »Matko Vuković« iz Subotice i domaćini OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta.

Svaku ekipu predstavljala su po 4 učenika i to po jedan od 5. do 8. razreda osnovne škole. Program županijskoga natjecanja sastojao se od: pisanog dijela (test), PowerPoint prezentacije (prikaz ostvarenog praktičnog rada učenika pod motom »Istražili smo – uradili smo – predlažemo«) i usmenog dijela. Zadana područja su dio nastavnih sadržaja predmeta: priroda, biologija, kemija, geografija i vjeronauk.

Prema naputku o organiziranju i provedbi pokrajinskog (županijskog) natjecanja Ekološkog kviza »Lijepa naša« povjerenstvo kviza dodijelilo je svim natjecateljima, mentorima i školama zahvalnice za sudjelovanje i potporu natjecanju. Nagrade za prvo, drugo i treće mjesto primile su sljedeće natjecateljske ekipe (škole): prvo i drugo mjesto pripalo je OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta, koji su imali dvije ekipe - »Čista soba« i »Slamnat i šešir« - dok je treće mjesto pripalo OŠ »Matko Vuković« iz Subotice.

Učenici nagrađenih škola plasirali su se na državno natjecanje, koje će biti održano od 12. do 14. (petak - nedjelja) ožujka 2010. godine u Puli, Republika Hrvatska. Prvi put na državnom natjecanju sudjelovat će i učenici Gimnazije »Svetozar Marković« iz Subotice koji pohađaju nastavu na hrvatskom nastavnom jeziku.

Nikola Stantić, 8. a, OŠ »Matija Gubec« Tavankut

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Vrijeme kada se kruh nije kupovao

Sonta, selo u srcu bačko-ga Podunavlja, pretežno je naseljena Hrvatima-Šokcima. Pod imenom Terra Zund selo je prvi put spomenuto u XII. stoljeću, a sve do Mohačke bitke 1526. godine bilježilo je stalni gospodarski uspon.

Poslije bitke ovi su krajevi opustošeni, a sporadično se počelo doseljavati pučanstvo iz drugih krajeva, poglavito Šokci iz Bosne.

GRADNJA AMBARA

Stari Sončani, slabo obrazovani, u većini su bili nadničarska sirotinja. Zemlje baš i nije bilo puno, iz generacije u generaciju, nakon smrti oca, djeca su je dijelila na paklije, tako da su se ionako sitni posjedi i dalje usitnjavali. Roditelji bi, radeći na toj zemlji i uz dodatno nadničanje, jedva prehranjivali obitelji. Kruh se nije kupovao, kućanice su ga pekle u svojim zidanim pećima. Nije se kupovalo niti brašno, na meljavu se s ponosom nosilo vlastito žito. Mljelo se najviše u Doroslovu, gdje je postojao nadaleko poznati mlin, rjeđe u Stapar, Svilojevu i Sent Ivanu, današnjoj Prigrevici.

Kako se žito poslije žetve nije prodavalo, a lakše se čuvalo od brašna, trebalo ga je smjestiti negdje u suho. Za tu su se namjenu gradila drvena spremišta – ambari. Naziv ambar potječe od turske riječi anbar, koja označava skladište. Ovisno o svojem materijalnom statusu, domaćin bi osigurao potrebno drvo. Najbolja bi bila hrastovina, no rabilo se svako

tvrd drvo, a siromašniji domaćini gradili su ambare i od čamovine, pa čak i od crvene vrbe. Ambar je građen bez temelja. Osnova, odnosno kostur od debljih greda postavljao se na okomito ukopane trupce, tako da je pod ambara bio uzdignut od tla oko pola metra, kako bi se žito zaštitilo od noćne vlage, odnosno jutarnje rose, a isto tako i od jakih ljetnih pljuskova, koji su u dvorištima često izazivali prave male poplave. Na podni kostur užljebljivale su se okomite grede s već izdubljenim žljebovima, koje su se pričvršćivale pantima. U žljebove su se slagale i učvršćivale deblje daske, tzv. fosne. Nakon dovoljne visine izgradnje zidova postavljale bi se vezne grede i rogovi. Na rogove bi se ukucavale letve i ambar bi se pokrивao biber-crijepom.

BEČARENJE I HUNCUTARIJE

Svi ovi radovi bili bi izvedeni bez uporabe tada skupocjenih čavala, materijal bi se učvršćivao pomoću žljebova, a ukoliko je bilo neophodno i drvenim klinovima. Crijep »biber« je stari građevinski crijep, s jedne strane zaobljen a s druge, ravne strane, ima izbočinu kojom se drži za krovnu konstrukciju. Na »kibli«, trokutastom prednjem dijelu ispod krova, ugrađivala bi se vrata kroz koja bi se u ambar ubacivalo, a kasnije po potrebi i izvlačilo žito. Pokraj vrata, ispod samoga krova, ostavljao bi se jedan puno manji otvor, koji je služio stalnom prozračivanju, kako se ni u kojim

vremenskim uvjetima ne bi stvarala kondenzacija.

Ovi otvori bili su idealni za maštovite dječje igre. U igri žmurke, ambar je bio omiljeno mjesto za skrivanje, a u igri ratova, neosvojiva utvrda. Vrata bi se zatvarala, ali je otvor za prozračivanje bio sigurna osmatračnica, kroz koju se budno pratio svaki pokret suparničkih »postrojbi«. Za one malo starije dobi, momke i djevojke, pa i za one koji bi se, iako su imali svoje zakonite supružnike, znali pomalo »bečariti«, ambar je

bio idealno mjesto. Žito je bilo udobna podloga za »huncutarije«, a kroz mali otvor budno se pratila situacija u dvorištu, te se na taj način izbjegavalo svako neugodno iznenađenje.

Nažalost, vrijeme je pregazilo ove građevine, u selu je tek nekoliko ambara uspjelo »preživjeti« do današnjih dana. »Tuguju« za prošlim vremenima, nema više oko njih dječje graje, a niti huncuti više nisu što su bili. Čak se ni žito u njima više ne čuva.

Ivan Andrašić

Ambar za žito iz 1883. godine

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

**POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA
U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.**

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Bač zimi

19. veljače 2010.

U NEKOLIKO REDAKA

Sivilo

Snijeg koji padne na ovim našim prostorima jako kratko zadrži svoju bijelu boju, jer ubrzo, zbog blata i prašine, počinje siviti. Nije nam dosta što nam je svakidašnjica već prečesto i sama siva po sebi, nego nam još i snijeg ima istu boju...

FOTO KUTAK

Slatki tulipani

KVIZ

Zimska olimpijada

Koje su godine održane prve Zimske olimpijske igre?
Je li bilo hrvatskih sudionika prvih ZOI?
Koji su sve sportovi bili na popisu prvih Zimskih olimpijskih igara?
Koje su godine i koje po redu bile ZOI u Sarajevu?
Tko je osvojio prvu zimsku olimpijsku medalju u povijesti za Jugoslaviju?
Koliko je zlatnih olimpijskih medalja osvojila Janica Kostelić?

1924. godine u Chamonixu.
Jest. Pod zastavom kraljevine SHS nastupila su i dva Hrvata - Dušan Zinaja i Marko Pandaković u disciplini skijaškog trčanja.
Bob, brzo klizanje, curling, hokej, umjetničko klizanje, skijaško trčanje, nordijska kombinacija i skijaški skokovi.
1984. godine održane su XIV. ZOI.
Skijaš Jure Franko, srebro u vleslalomu (Sarajevo 1984.).
Četiri. Tri u Salt Lake Cityju (2002.) i jednu u Torinu (2006.).

VICEVI

Pita mali Ivica svoga razrednika:

- Možete li mi pojasniti što je to brak?
- Vidi, kako bih ti to najjednostavnije kazao, to ti je jedna kovačnica u kojoj muž i žena kuju svoju sreću! - zaneseno odgovori profesor.
- Aha, zato je kod mojih susjeda uvijek tako bučno.

Pita učiteljica djecu:

- Kada se beru jabuke?
- Kad susjedi nisu doma! - odgovori Ivica.

- Teta Ana, jeste li vi najjači u našoj obitelji? - zapita Ivica svoju tetu.
- Otkud ti to moj Ivce? - iznenadi se ona.
- Pa moj tata kaže da vrtite cijelu rodbinu oko malog prsta!

AEROSPORT

Izvanredna konferencija AK »Ivan Sarić«

SUBOTICA – Povod za organiziranje izvanredne konferencije Aero kluba »Ivan Sarić« iz Subotice su nove prilike koje su nastale u sportskom zrakoplovnom svijetu na teritoriju Srbije, pa su na ovom okupljanju članova kluba razmatrane mogućnosti daljnjeg opstanka i bitisanja kluba u buduć-

nosti. Došlo je do kadrovskih promjena, pa je izabrano i novo vodstvo kluba na čelu s novoizabranim predsjednikom *Norbertom Pletlom*.

KOŠARKA

Poraz od Partizana

SUBOTICA – Košarkašice Spartaka poražene su na domaćem terenu u 17. kolu Prve A lige od vodeće ekipe prvenstva beogradskog Partizana (65-78). Otpor »golubica« je trajao sve do završne četvrtine susreta, kada

je kvaliteta i veći izbor igračica presudio u korist gošći. Najefikasnije u redovima Spartaka bile su *Orozović* s 23 i *Ajduković* s 13 postignutih poena. U 18. kolu ŽKK Spartak u subotu, 20. veljače, gostuje kod posljednje plasirane ekipe Radničkog iz Kragujevca

Pobjeda u Odžacima

ODŽACI – Lider prvenstva Srpske lige za košarkaše subotički Spartak zabilježio je još jednu pobjedu, ovoga puta na gostovanju u Odžacima protiv istoimene domaće momčadi (81-65) i nastavio svoj niz nepobjedivosti.

NOGOMET

Stade Tunisien – Spartak ZV 1:0

TUNIS – Nogometaši jedinog subotičkog superligaša Spartaka Zlatibor vode doživjeli su poraz u pripremnom prijateljskom susretu protiv momčadi Stade Tunisien (1:0), koja se nalazi na 4. mjestu Super lige Tunisa.

Kolektivna ostavka vodstva

SUBOTICA – Predsjednik Skupštine *Akos Ujhelyi*, predsjednica Izvršnog odbora *Marta Takacs* i generalni tajnik kluba *Aleksandar Vitković* podnijeli su 15. veljače neopozive ostavke na mjesta koja su obnašali u ženskom nogometnom klubu Spartak. U službenom priopćenju iznijeli su kako klub nema nikakvih dugovanja prema trećim licima, a da je klub u proteklom razdoblju ostvario zavidne rezultate i nakon jesenskog dijela prvenstva zauzima visoko treće mjesto na tablici Prve ženske nogometne lige Srbije.

ODBOJKA

Crvena zvezda ponovno bolja

BEOGRAD – Lider prvenstvene tablice Mini lige za odbojkašice beogradska Crvena zvezda pobijedila je ŽOK Spartak (3-1) u drugom kolu natjecanja za plasman od 1-4 mjesta u Prvoj ligi Srbije. U susretu koji ništa ne utječe na stanje na tablici, jer su Beograđanke već osigurale prvu a Subotičanke drugu poziciju, prikazana je izjednačena odbojka samo u prva dva seta, ali je nakon 1-1 Crvena zvezda zaigrala sigurnije i na kraju slavila pobjedu. Sljedeći susret »golubice« igraju u subotu, 20. veljače, protiv Vizure na svom terenu u gradskoj Dvorani sportova.

STOLNI TENIS

Spartak II slavio u Temerinu

TEMERIN – Stolnotenisači druge momčadi subotičkog Spartaka izborili su pobjedu na gostovanju u Temerinu (4-2) u okviru prvenstvenog susreta 10. kola Druge lige. Dva poena donio je *Robert Takarić*, a po jedan *Csaba Kukli* i *Karolj Posa*. Spartak II zauzima prvo mjesto na tablici s devet pobjeda i samo jednim porazom.

VATERPOLO

Poraz od Singidunuma

BEOGRAD – Težak poraz (16-6) doživjeli su vaterpolisti subotičkog Spartaka na gostovanju kod beogradskog Singidunuma u 10. kolu Prve B lige Srbije. Idući prvenstveni susret Subotičani će na svom bazenu igrati protiv Šapca, a vrijeme susreta bit će naknadno određeno.

PROŠLE NEDJELJE U SUBOTICI ODRŽAN TRADICIONALNI STOLNOTENISKI TURNIR HARANGOZOV MEMORIJAL

Naslovi za Subotića i Tapai

Dovršetkom izgradnje stolnoteniske dvorane u sklopu gradske sportske dvorane, Subotica će ponovno vratiti svoju nekadašnju reputaciju izvorišta najboljih stolnotenisača u državi, smatra predsjednik Stolnoteniskog saveza Srbije Zoran Kalinić

Piše: Dražen Prčić

Loši vremenski uvjeti, uz već uobičajenu besparicu, ipak nisu omeli organizatore 35. Harangozovog memorijala da i ove godine upriliče lijepu stolnotenisku smotru igračica i igrača pred kojima je budućnost ovog sporta. U samo jednom natjecateljskom danu odigran je cijeli natjecateljski program, a najbolji i najspremniji stigli su do same završnice i pokala namijenjenih nauspješnijim sudionicima turnira.

Naslov pobjednika u muškoj konkurenciji za 2010. godinu osvojio je **Dragan Subotić**, koji je u finalnom susretu svladao (4-1)

Zolta Szela. Pobjednica u ženskoj konkurenciji je **Éva Tapai** koja je u neizvjesnom finalu nakon velike borbe bila bolja od **Marije Galonja** (4-3). U konkurenciji muških parova pobjedu je slavio par **Lorenzo Lupulesku, Bojan Crepulja** pobjedom protiv para **Uroš Gorić, Zoran Savić** (3-2), dok je naslov kod ženskih dublova pripao paru **Aliz Đurčik, Aleksandra Radonjić** nakon glatke pobjede protiv para **Dijana Holok, Amelija Lupulesku** (3-0).

Polufinale pojedinačno muškarci: Subotić – Lupulesku 4-2, Szela – Crepulja 4-2.

Polufinale pojedinačno žene: Tapai – Radonjić 4-1, Galonja – Todorović 4-2.

Za kratak komentar ovogodišnjeg Harangozovog memorijala i budućnosti domaćeg stolnog tenisa zamolili smo proslavljenog stolnoteniskog asa i predsjednika Stolnoteniskog saveza Srbije **Zorana Kalinića**.

»Ovim 35. po redu memori-jalnim Harangozovim turnirom nastavljamo lijepu tradiciju koja je davno započeta još prvim odigranim turnirom koji se nekada igrao u pojedinačnoj, ali i u momčadskoj konkurenciji. Za ovaj turnir sam posebno vezan jer sam na njegovom prvom izdanju skupa s **Belom Mesarošem** igrao u finalu momčadske konkurencije protiv glasovitog para **Šurbek, Stipančić**, koji je tada bio drugi-treći par svijeta. Vjerujem da će Subotica, dovršetkom izgradnje stolnoteniske dvorane u sklopu gradske sportske dvorane, ponovno vratiti svoju nekadašnju reputaciju izvorišta najboljih stolnotenisača u državi i nastaviti tradiciju dobrih rezultata i na velikoj stolnoteniskoj sceni. Također, izgradnjom stolnoteniske dvorane i turnir će

dobiti na većoj vrijednosti i slično tenisačkim turnirima bit ćemo u prilici organizirati i jaču konkurenciju u kojoj će svi susreti biti mnogo pregledniji i pristupačniji za praćenje, a samim tim ponovno biti u prilici organizirati jedno jako međunarodno natjecanje.«

NA VELIKOM MEĐUNARODNOM STOLNOTENISKOM TURNIRU U DUGOM SELU

Naslov za Marka Gabrića

Mladi Subotičanin koji nastupa za momčad Sesveta osvojio prvo mjesto u konkurenciji mlađih kadeta

Pobjedom u finalnom susretu konkurencije mlađih kadeta (igrači rođeni 1997. i mlađi) protiv **Benjamina Potkrajca** (3-0) na međunarodnom stolnoteniskom turniru »Đuro Dubenik« odigranom proteklog vikenda u Dugom Selu (Hrvatska), **Marko Gabrić** je osim osvojene titule prvaka osigurao i pravo nastupa na državnom prvenstvu Hrvatske i plasman na turnir TOP 12 najboljih igrača u svojoj starosnoj konkurenciji. Na velikom međunarodnom turniru na kojemu je sudjelovalo 520 igrača i igračica iz Hrvatske, BiH, Slovenije i

Crne Gore, mladi subotički stolnotenisač koji nastupa za momčad Sesveta zabilježio je svih 7 pobjeda u pojedinačnoj konkurenciji mlađih kadeta, dok je u momčadskom natjecanju njegova momčad, u kojoj osim njega igraju još i njegov brat **Luka** i **Luka Andrašić**, osvojila treće mjesto u kadetskoj konkurenciji. Državno prvenstvo Hrvatske za mlađe kadete na programu je 2. svibnja u Zagrebu, a dva tjedna kasnije u glavnom gradu Hrvatske igrat će se i turnir TOP 12 u istoj starosnoj konkurenciji.

D. P.

POGLED S TRIBINA

Jakov Fak

Podsjećanja radi, prošli »pogled« bivio se pričom o hrvatskoj sportskoj kvaliteti, a tekst je završio: »Godina je tek počela i ovaj briljantni niz će, zasigurno, dopuniti još neko ime iza kojeg će biti zabilježen svjetski vrijedan rezultat. Nije u pitanju kvantiteta, nego čista sportska kvaliteta«. I onda, prvoga dana Zimskih olimpijskih igara u Vancouveru, zahvaljujući bronci *Jakova Faka* u biatlonskoj utrci sprinta na 10 km, Hrvatska već ima medalju. Samo malo bolji poznavatelji sporta sjetili su se tijekom svečanog defilea olimpijaca na otvorenju igara, kako je nositelj hrvatske zastave stasiti 22-godišnji Mrkopljanin prošle godine osvojio broncu na Svjetskom prvenstvu u Južnoj Koreji i zbog tog jedinstvenog uspjeha u povijesti sporta koji je u Hrvatskoj gotovo nepoznat, dobio tu veliku sportsku počast. Ali od tada, sve do nedjelje 14. veljače, rezultatski ga nije bilo nigdje, pa ga ni prognoze stručnjaka nisu svrstavale ni u jedan red potencijalnih favorita za neko odličje. Imao je više slabu nego prosječnu sezonu u natjecanju Svjetskog kupa, bez ijednog vrijednog rezultata, i u Kanadu je stigao vjerojatno jedini vjerujući u svoj potencijal. Nakon nedjelje i osvajanja prvog hrvatskog olimpijskog odličja na ZOI (prva bronca), koje ne pripada riznici alpskog skijanja i obitelji *Kostelić* (*Janica* 4 zlata + 2 srebra, *Ivica* 1 srebro), svi su počeli vjerovati kako je mala zemlja na obali Jadranskog mora zbilja nepresušno izvoriste vrhunskih sportaša. Jakov Fak iz Mrkoplja vrlo indikativno je dokazao ovu činjenicu, a svoju državu svrstao na popis osvajača medalja u Vancouveru 2010. D.P.

NOGOMET

Poklepović novi trener Hajduka

Na »vruću« klupu splitskog prvoligaša, nakon iznenadnog napuštanja kluba talijanskog trenera *Edoarda Reje*, odlukom Hajdukovog Nadzornog odbora sjeo je *Stanko Poklepović*, poznati hrvatski nogometni stručnjak. Popularni 72-godišnji »Špaco« je tijekom svoje dugogodišnje trenerske karijere već vodio Hajduk u dva navrata (bio prvi prvak Hrvatske 1992. godine), te Osijek (osvojio kup), Budućnost, Ferencváros, Celje i nekoliko iranskih i saudiarabijskih momčadi.

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karadordev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

KOŠARKA

Nova pobjeda Cibone

»Vukovi s Tuškanca« upisali su novu pobjedu na svoj bodovni konto u regionalnoj NLB košarkaškoj ligi svladavši na gostovanju momčad Budućnosti (72-62) i nakon 21. kola sigurno drže vrh tablice s 38 osvojenih bodova. Nažalost, ostala tri hrvatska predstavnika u proteklom kolu nisu zabilježila bodovni uspjeh. Zadar i Zagreb su poraženi na domaćim parketima od Hemofarma (70-75), odnosno Širokog (71-81), dok je Cedevita doživjela gostujući poraz protiv Olimpije (82-68).

HOKEJ

Posljednje kolo

Susretima 54. kola regionalne hokejaške EBEL lige završava se regularni dio prvenstva u kojemu se deset momčadi borilo za osam mjesta, koje vode u doigravanje za naslov prvaka. Hrvatski predstavnik

Medveščak je već odavno izborio sigurni plasman u play off, a s koje će pozicije krenuti ovisi upravo od susreta posljednjeg kola kojeg danas (19. veljače) igra na svom ledu protiv izravnog konkurenta, mađarske Albe. Medveščak trenutačno zauzima 8. mjesto s 55 osvojenih bodova, a Alba je šesta s 56 bodova.

RUKOMET

Siloviti Zagreb CO

Hrvatski predstavnik u rukometnoj Ligi prvaka Zagreb CO odlično je otvorio nastavak sezone u najelitnijem europskom klupskom natjecanju i na domaćem parketu zagrebačke Arene »pomeo« (31-22) gostujuću momčad danskog FCK Handbolda. Najbolji u redovima »zagrebaša« bili su vratar *Gorazd Škof* i lijevo krilo *Manuel Štrlek*, zahvaljujući čijoj odličnoj partiji je hrvatski prvak stigao do 10. osvojenog boda i nalazi se na trećem mjestu skupine C.

SANELA SUTUROVIĆ, KOŠARKAŠICA

Slijede nam dva odlučujuća susreta

Mlada ekipa ŽKK Spartak bori se za ostanak u Prvoj A ligi

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Mlade košarkašice ženske ekipe subotičkog Spartaka, bez većeg iskustva igre na velikoj ligaškoj sceni, iz kola u kolo Prve lige vode veliku bitku prema krajnjem cilju zacrtanom ove sezone – ostanku u društvu najboljih. Jedna od najmlađih je *Sanela Suturović* (1992.), rođena Čantavirka, koja igra na poziciji organizatorice igre. U kraćem razgovoru vođenom neposredno uoči jednog od večernjih treninga u subotičkoj dvorani sportova, porazgovarali smo o njenoj dosadašnjoj igračkoj karijeri.

»Košarkom sam se počela baviti u rodnom Čantaviru, u sedmom razredu u školskoj košarkaškoj sekciji. Nakon jedne prijateljske utakmice protiv vršnjakinja iz Spartaka, trener protivničke momčadi me je pozvao da dođem trenirati u Suboticu i od tada sam članica subotičkog prvoligaša.

Inače i moja mama je nekada trenirala i igrala košarku, pa me je još svojevremeno pitala bih li se i ja željela oprobati u sportu njene mladosti. Pristala sam, zavoljela košarku i nastavila njezinim stopama«, prepričava Sanela svoj ulazak u košarkaške vode.

SPARTAK

Dolaskom u subotički Spartak Sanela je isprva putovala iz Čantavira na treninge, a danas stanuje u najvećem gradu na sjeveru Bačke gdje pohađa i srednju Ekonomsku školu.

»Do ulaska u prvu ekipu prošla sam sve igračke selekcije u klubu, a moj prvi trener po dolasku u klub bio je *Mile Najdeski* uz kojeg je i započelo moje igračko usavršavanje. Poziv u prvu ekipu, na početku ove ligaške sezone, dosadašnji je vrhunac moje kratke igračke karijere«.

Po godinama starosti ženska ekipa KK »Spartak« je vjerojatno najmlađa u elitnom razredu, a povrh svega trener *Slobodan Lukić* ima na raspolaganju vrlo oskudan igrački kadar jer su u proteklom godinama mnoge kvalitetne igračice napustile klub.

»Nije nam lako igrati u Prvoj A ligi Srbije i boriti se s vrlo mladom i neiskusnom ekipom za ostanak među najboljim ženskim ekipama u državi. Igram na poziciji pleja i ponekad imam i malo straha i početničke treme kada se u žaru igre nađem licem u licem protiv igračica koje imaju deset i više prvoligaških sezona u nogama. Ali, što je tu je, stisnem zube i nastavim igrati. Nedostaje mi malo više samopouzdanja u igri, ali kada ga steknem više – bit će i bolje igre«.

TRENING

Uvrštavanjem na popis igračica koje konkuriraju za mjesto u prvoj ženskoj ekipi, Sanela je došla pod nadzor iskusnog stručnjaka Lukića i uz dobar rad vremenom bi njezin košarkaški talent trebao doći do punog izražaja.

»Treniramo svakoga dana po dva puta, prije podne i navečer, a svaki trening s našim trenerom mi zbilja puno znači. Uvijek je to prilika da se nauči i uvježba nešto novo. Svakodnevno naporno radimo u želji da osiguramo ostanak u ligi i dat ćemo sve od sebe da u tome i uspijemo na koncu ove sezone«.

PRVENSTVO

Nakon očekivanog poraza na domaćem parketu protiv favorizirane ekipe beogradskog Partizana, lidera domaćeg košarkaškog prvenstva, igračice ŽKK Spartak očekuje težak nastavak natjecanja u elitnom ligaškom društvu. Slijedi gostovanje kod Radničkog u Kragujevcu, a potom i susret protiv ekipe Kovina, izravnih rivala za ostanak.

»U sljedeća dva ligaška susreta moramo pobijediti izravne rivale i na taj način se bodovno osigurati na mjestu koje bi nam jamčilo igranje u Prvoj A ligi i sljedeće prvenstvene sezone«.

ŠKOLA

Sanela pohađa srednju Ekonomsku školu u Subotici, bankarski smjer i svakodnevno dva puta trenira, pa je ponekad malo teže uskladiti svakodnevne školske i sportske obveze.

»Ponekad je to zbilja nezgodno i naporno, ali uz dobru volju i organizaciju vremena može se stići na obje strane. Istina, i umor je dvostruko veći, ali volim košarku pa mi nije teško izdržati«.

Najbolja igra protiv ekipe Radivoja Koraća

Svojom najboljom igrom u kratkoj prvoligaškoj karijeri Sanela Suturović smatra onu u domaćoj utakmici protiv beogradske momčadi Radivoja Koraća.

BUDUĆNOST

Talenta ima, vrijedno i marljivo radi, a jednoga bi dana to moglo biti i nagrađeno profesionalnim ugovorom u nekoj inozemnoj momčadi.

»Voljela bih postati profesionalna košarkašica, naravno uz završetak adekvatne školske naobrazbe, i jednoga dana možda zaigrati i u nekoj od jačih europskih liga«.

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine,
- Kasko osiguranja motornih vozila i radnih mašina plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje robe u transportu i osiguranje nezgode
- Putna zdravstvena osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike porodice "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D.O. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406
E-mail: mios@tippnet.co.yu
Radno vreme: od 8 do 16 časova

PETAK
19.2.2010.
HRT 1

05.50 - Najava programa
 05.55 - Trenutak spoznaje
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 08.35 - Vijesti
 09.10 - Dolina sunca
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Kineski zabranjeni grad: Moć lijepe konkubine, dok. serija
 11.15 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Oprezno s anđelom
 13.20 - McLeodove kćeri 5
 14.10 - Vijesti s prijevodom za gluhe
 14.40 - Glas domovine
 15.05 - Drugo mišljenje
 15.35 - Znanstvena petica
 16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
 16.20 - Hrvatska uživo
 17.50 - Iza ekrana
 18.21 - Kod Ane
 18.35 - Dolina sunca
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Predsjednik Franjo Tuđman - Stvaranje hrvatske države: Budućnost Hrvatske u našim je vlastitim rukama, dok. serija
 21.05 - Dvoboj kod Diabla, američki film
 22.50 - Lica nacije
 23.45 - Vijesti
 00.00 - Poslovne vijesti
 00.15 - Drugi red partera, emisija o kazalištu
 00.50 - Obasjani vatrom, argentinsko-španjolski film
 02.35 - Vip Music Club LP
 05.05 - Oprezno s anđelom

HRT 2

05.55 - ZOI Vancouver 2010. - hokej na ledu: Slovačka - Rusija, prijenos
 08.25 - TV vrtić - Povećalo: Tajni dnevnik patke Matilde
 --- - Život u obitelji vodenkonja: Bombardon
 --- - Brum: Brum i nestašni pas
 09.00 - Lockie Leonard, serija
 09.25 - Vip Music Club
 10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
 13.30 - Vip Music Club
 14.05 - Puni krug
 14.20 - Izazovi: Moji

medvjedići, hrvatski dok. film za mlade
 14.35 - TV vrtić - Povećalo: Tajni dnevnik patke Matilde
 --- - Život u obitelji vodenkonja: Bombardon
 --- - Brum: Brum i nestašni pas
 15.10 - Kod Ane
 15.25 - Drugi red partera, emisija o kazalištu
 15.55 - ZOI Vancouver 2010. - snowboard, snimka
 16.25 - ZOI Vancouver 2010. - hokej na ledu, snimka
 17.25 - ZOI Vancouver 2010. - umjetničko klizanje, snimka
 17.55 - Košarkaški kup Hrvatske, prijenos finala
 20.05 - ZOI - OLIMP
 20.25 - ZOI Vancouver 2010.: Alpsko skijanje - Super G (M), prijenos (do 21.40)
 21.40 - ZOI - OLIMP + pregled dana
 22.15 - Vijesti na Drugom
 22.30 - Sud i kazna 20: Sirens, mini serija
 00.00 - T-Mobile In Music Festival, snimka
 01.20 - ZOI Vancouver 2010. - hokej na ledu: Češka - Latvija, prijenos
 04.00 - ZOI Vancouver 2010.: Umjetničko klizanje - ples obavezno, uključanje u prijenos
 05.05 - ZOI Vancouver 2010. - hokej na ledu: Bjelorusija - Švedska, snimka
 06:25 Naši najbolji dani, serija

nova

07:10 Jackie Chan
 07:35 Mali zmajčići
 07:50 Žabljak patrola
 08:15 Ezo TV, tarot show
 09:40 Tata i zetovi, serija
 10:10 Odavde do vječnosti
 11:10 Magična privlačnost
 12:10 IN magazin
 13:00 Naša mala klinika, serija
 14:00 Provjereno, informativni magazin
 15:00 Odavde do vječnosti, serija
 16:00 Magična privlačnost
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 Naša mala klinika, serija
 18:25 IN magazin
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Meteor, igrani film
 23:10 Pljačka, igrani film
 00:45 U klinču, igrani film
 02:35 Vidoviti Milan, tarot show
 03:35 Meteor, igrani film
 06:20 Kraj programa

RTL

07.25 Pink Panther
 07.40 Miffy, animirana serija
 07.55 Malcolm u sredini, humoristična serija
 08.25 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
 09.10 Astro show, emisija
 11.15 Pod istim krovom, humoristična serija
 11.45 Dadilja, serija
 12.15 Kralj Queensa, serija
 12.45 Ekkluziv, magazin
 13.00 Večera za 5, lifestyle emisija (dvije epizode)
 13.55 Drugo lice, telenovela
 14.40 Heroji iz strasti, serija (dvije epizode)
 16.15 Malcolm u sredini, serija
 16.40 Princ iz Bel-Aira, serija
 17.10 Pod istim krovom, serija
 17.35 Dadilja, serija
 18.00 Kralj Queensa, serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija (dvije epizode)
 20.00 Marinac iznad zakona, igrani film, akcijski triler
 21.40 Jedanaesti sat, igrani film, akcijski
 23.20 Vijesti
 23.30 Vrst 3, igrani film, znanstveno-fantastični
 01.20 Marinac iznad zakona, igrani film, akcijski triler
 02.55 Astro show, emisija

SUBOTA
20.2.2010.
HRT 1

05.50 - Najava programa
 05.55 - Reprizni program
 07.00 - Znanstvena petica
 07.30 - Iza ekrana
 08.00 - Vijesti
 08.10 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Rio Conchos, američki film
 10.00 - Vijesti
 10.15 - Kućni ljubimci
 10.50 - Veterani mira, emisija
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Oprezno s anđelom
 13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
 14.05 - Duhovni izazovi
 14.35 - Reporter: Lovac na nasilnike
 15.45 - Euromagazin
 16.20 - Vijesti
 16.30 - Kulturna baština
 16.45 - Vesdin, dok. film
 17.20 - Eko zona
 17.50 - Svirci moji, glazbena emisija
 18.40 - Luda kuća 5, humoristična serija
 19.15 - LOTO 7/39

19.30 - Dnevnik
 20.05 - Dnevnik plus: Razgovor sa Stefanom Füleom, povjerenikom EU za proširenje
 20.20 - Evergreen (7.)
 22.20 - Vijesti
 22.45 - Filmski vikend fantastike: Alien: Osmi putnik, američki film
 00.45 - Filmski maraton: Krivi čovjek, kanadski film
 02.20 - Filmski maraton: Posljednji ples, singapurski film
 04.05 - Skica za portret
 04.10 - Reporter: Lovac na nasilnike
 05.15 - Oprezno s anđelom

HRT 2

05.55 - ZOI Vancouver 2010. - hokej na ledu: Finska - Njemačka, prijenos
 08.35 - Najava programa
 08.40 - Vrijeme je za Disneyja: 101 dalmatinac
 --- - Vrijeme je za Disneyja: Legenda o Tarzanu
 09.30 - TV vrtić
 09.40 - Danica
 09.45 - Ninin kutak: Slikanje vodenim bojama
 09.50 - Čarobna ploča 2 (21.)
 10.05 - Izazovi: Moji medvjedići, hrvatski dok. film za mlade
 10.20 - Navrh jezika
 10.30 - Pripovjedač
 10.55 - Kokice
 11.20 - Briljanteen
 12.05 - Hrvatski pisci na TV ekranu - A.Kovačić: U registraturi
 12.50 - Auto-magazin
 13.20 - 4 zida
 14.00 - ZOI Vancouver 2010. - skijaško trčanje, snimka
 14.20 - ZOI Vancouver 2010. - umjetničko klizanje, snimka
 15.00 - ZOI Vancouver 2010. - hokej na ledu, snimka
 15.55 - HNL: Hajduk - Slaven Belupo, prijenos
 17.55 - Rukomet: Liga prvaka (muški): CO Zagreb - Fyllingen, prijenos
 19.30 - ZOI Vancouver 2010.: Alpsko skijanje - Super G (Ž), uključanje u prijenos
 20.20 - ZOI Vancouver 2010.: Skokovi - velika skakaonica, prijenos
 22.10 - HNL - emisija
 23.15 - ZOI Vancouver 2010.: Skijaško trčanje (M) 15 km + 2, uključanje u prijenos
 00.00 - ZOI - pregled dana

RTL Nedjelja,
21. veljače, u 17:35 sati.
Discovery: Preživjeti
divljinu - Sahara

Bear Grylls došao je u pustinju Sahara, jedno od najvreljih i najubitačnijih mjesta na planeti. S pustinje Atlas, iz Maroka, spustio se u Saharu, koja zauzima četvrtinu afričkoga kontinenta i proteže se na 11 zemalja. Svake godine pogiba mnoštvo ljudi koji se odvažuje na smion korak pokušaja prelaska

00.15 - Putov vjere: Taoizam - put do besmrtnosti, dokumentarna serija
 01.00 - 25'
 01.25 - ZOI Vancouver 2010. - hokej na ledu: Latvija - Slovačka, prijenos
 04.00 - ZOI Vancouver 2010.: Alpsko skijanje - Super G, snimka
 05.15 - ZOI Vancouver 2010.: Bob (M) - dvosjed, snimka

nova

06:20 Ezo TV, tarot show
 08:20 Bumba, crtana serija
 08:35 Superheroj Spiderman
 09:00 Graditelj Bob
 09:15 Winx, crtana serija
 09:40 Dora istražuje
 10:05 Tko je Samantha?, serija
 10:35 Frikovi, serija
 11:35 Čarobnice, serija
 12:35 Nestali, serija
 13:35 Tulum 3, igrani film
 15:20 Gle tko to govori 2, igrani film
 17:00 Vijesti
 17:10 Nad lipom 35, show
 18:10 Lud, zbunjen, normalan
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Mit, igrani film
 22:15 Legionar, igrani film
 00:10 Pravda iza rešetaka, igrani film
 01:50 Vidoviti Milan, tarot show
 02:50 Pljačka, igrani film
 04:15 UFC: Cro Cop vs. Ben Rothwell, prijenos
 07:15 Kraj programa

RTL

06.40 Heroji iz strasti, serija
 07.30 Miffy, animirana serija
 08.10 Pink Panther, crtana serija (dvije epizode)

ove pustinje. Ova nemilosrdna divljina čovjeka doslovce može skuhati, ako ne zna što radi. Ako se ovdje izgubite, dvije stvari koje će vam se najvjerojatnije dogoditi su dehidriranje i toplinski udar, a obje mogu nastupiti u roku od svega nekoliko sati.

08.40 Bakugan, crtana serija
09.20 Skrивene poruke, serija
09.50 Columbo: Columbo odlazi na giljotinu, serija
11.25 Roditelji, igrani film, humorna drama
13.40 Premier liga: Everton - Manchester United, prijenos
15.45 Selidba, film, komedija
17.25 Zvijezde Ekstra: 20 nasljednica milijarderi, zabavna emisija
18.30 Vijesti
19.10 Hrvatska traži zvijezdu, glazbeni show
20.00 World Trade Center, igrani film, drama
22.10 Neprijatelj pred vratima, igrani film, ratni
00.25 Ubojstvo po brojevima, igrani film, triler
02.25 Jedanaesti sat, igrani film, akcijski

**NEDJELJA
21.2.2010.**

HRT 1

05.45 - Najava programa
05.50 - Eko zona
06.20 - Glas domovine
07.00 - Euromagazin
07.30 - Duhovni izazovi
08.00 - Vijesti
08.10 - Arvo Pärt: Kanon pokajanja - Ubor HRT-a pod ravnanjem Tončija Bilića
09.25 - Opera box
10.00 - Vijesti
10.15 - Ružmarin i majčina dušica - specijal, serija
12.00 - Dnevnik
12.17 - Syngenta Agro, mali savjeti za poljoprivrednike
12.25 - Plodovi zemlje
13.20 - Split: More
13.50 - Živjeti zdravije

14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Mir i dobro
15.40 - Vijesti
15.55 - Fluke, američki film
17.35 - Lijepom našom: Samobor (1/2)
18.35 - U istom loncu, kulinarski show
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.10 - Tko želi biti milijunaš?
21.10 - Odmori se, zaslužio si 4 - TV serija
21.50 - Paralele
22.25 - Vijesti
22.40 - Vijesti iz kulture
22.50 - Filmski vikend fantastike: Alien 2, američki film
01.05 - Ružmarin i majčina dušica - specijal, serija
02.15 - Fotografija u Hrvatskoj
02.45 - Lijepom našom: Samobor (1/2)
03.40 - U istom loncu, kulinarski show
04.20 - Plodovi zemlje
05.10 - Split: More

HRT 2

05.55 - ZOI Vancouver 2010.: - hokej na ledu: Njemačka - Bjelorusija, prijenos
08.30 - Najava programa
08.35 - Paulino ljeto, serija
09.00 - Prijatelji
10.00 - Nora Fora, TV igra
10.50 - Biblija
11.00 - Zadar: Misa, prijenos
12.05 - Gol, britansko-američki film
14.00 - Garfield, američki film
15.20 - U potrazi za Ivanom, dokumentarni film
16.25 - ZOI Vancouver 2010.: - hokej na ledu, snimka
18.30 - ZOI - OLIMP
18.55 - ZOI Vancouver 2010.: Veleslalom (M), prijenos 1. vožnje
20.15 - Atletika, Miting u Splitu, prijenos
20.50 - ZOI - OLIMP
21.05 - ZOI Vancouver 2010.: - hokej na ledu: Rusija - Češka, prijenos
22.30 - ZOI - OLIMP
22.40 - ZOI Vancouver 2010.: Veleslalom (M), prijenos 2. vožnje
23.45 - ZOI - OLIMP + pregled dana
00.00 - ZOI Vancouver 2010.: Bob - dvosjed, uključenje u prijenos
00.50 - ZOI Vancouver 2010.: - hokej na ledu: Rusija - Češka, snimka kraja utakmice
01.40 - ZOI Vancouver 2010.: - hokej na ledu: Kanada

- SAD, prijenos
04.10 - ZOI Vancouver 2010.: Umjetničko klizanje - original ples, prijenos
04.45 - ZOI Vancouver 2010.

nova

07.40 Bumba, crtana serija
07.55 Superheroj Spiderman
08.20 Graditelj Bob
08.35 Winx, crtana serija
09.00 Dora istražuje
09.25 Tko je Samantha?, serija
09.55 Ulica sjećanja, humoristična serija
10.55 Automotiv
11.20 Magazin Lige prvaka
11.50 Novac
12.20 Eli Stone, serija
13.20 Kevin Hill, serija
15.20 Gle tko to govori 2, igrani film
17.10 Vijesti
17.30 Moj otac, igrani film
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 UFC: Cro Cop vs. Ben Rothwell
21.30 Ljudi u crnom 2, film
23.15 Red Carpet
00.35 Televizijska posla, serija
01.05 Ljudi u crnom 2, film
02.40 Opsjednutost, film
04.10 Red Carpet
05.20 Televizijska posla, serija
05.50 Kraj programa

RTL

06.50 Grupna terapija, humoristična serija
07.20 Miffy, animirana serija
08.00 Pink Panther, crtana serija (dvije epizode)
08.30 Bakugan, crtana serija
08.55 Najbolje godine, serija (dvije epizode)
10.00 Jedna od dečiju, serija
10.25 Jezikova juha, reality show
11.20 Columbo: Velike obmane, serija
13.00 Analiziraj ovo, igrani film, komedija
14.50 Poruka u boci, igrani film, ljubavna drama
17.00 Odred za čistoću, dokumentarna emisija
17.35 Discovery: Preživjeti divljinu - Sahara, dokumentarni film
18.30 Vijesti
19.05 Ekluziv, magazin
20.00 TV Event: Novo, novo vrijeme, dok. film
21.50 Novo, novo vrijeme - Deset godina poslije, dokumentarni film
22.35 Zakon braće, film, serija (dvije epizode)
00.15 Neprijatelj pred vratima, igrani film, ratni

**PONEDJELJAK
22.2.2010.**

HRT 1

05.40 - Najava programa
05.45 - Mir i dobro
06.15 - Drugo mišljenje
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Dolina sunca
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Kineski zid: Mongolski osvajači, dok. serija
11.10 - Treća dob, emisija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Oprezno s anđelom
13.20 - McLeodove kćeri 5
14.10 - Vijesti
14.40 - Normalan život
15.35 - Mijenjam svijet: Ekspedicija u magli
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
17.40 - Najslabija karika, kviz
18.20 - Kod Ane
18.35 - Dolina sunca
19.30 - Dnevnik
20.10 - Strani igrani film
22.00 - Potrošački kod
22.40 - Otvoreno
23.35 - Vijesti
23.50 - Poslovne vijesti
00.05 - Na rubu znanosti
01.00 - Zvezdane staze: Voyager 7, serija
01.50 - Priče Ruth Rendell: Zidovi voćnjaka, mini-serija
02.40 - Priče Ruth Rendell: Koprena je pala
03.30 - U tuđoj koži 2, serija
04.20 - Skica za portret
04.35 - Potrošački kod
05.05 - Oprezno s anđelom

HRT 2

06.00 - ZOI Vancouver 2010.: - hokej na ledu: Švedska - Finska, prijenos
08.30 - TV vrtić:
--- - Nogalo
--- - Vitaminix
--- - Braća Koale
08.50 - Čarobna ploča 2 (22.)
09.05 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
09.30 - Vip Music Club
10.05 - Evergreen (7.)
12.30 - Vip Music Club
13.05 - Ton i ton (1/10)
13.20 - Etika (1/10)
13.35 - TV vrtić:
--- - Nogalo
--- - Vitaminix
--- - Braća Koale
13.55 - Čarobna ploča 2 (22.)
14.10 - Kod Ane
14.25 - Zvezdane staze:

Voyager 7, serija
15.10 - Na rubu znanosti
16.00 - ZOI Vancouver 2010.: - hokej na ledu: Kanada - SAD, snimka
18.00 - Vijesti na Drugom
18.20 - Županijska panorama
18.55 - ZOI Vancouver 2010.: Skokovi - momčadski
20.15 - TV Bingo Show
21.10 - Bitange i princeze 5, humoristična serija
21.50 - Vijesti na Drugom
22.10 - Dr. House 5, serija
23.00 - ZOI - pregled dana
23.15 - ZOI Vancouver 2010.: Skokovi - momčadski, snimka
00.05 - U tuđoj koži 2, serija
00.50 - Kraj programa
04.00 - ZOI Vancouver 2010.: Umjetničko klizanje - ples slobodno, prijenos

nova

06.25 Naši najbolji dani, serija
07.10 Jackie Chan
07.35 Mali zmajčići
07.50 Žablja patrola
08.15 Ezo TV, tarot show
09.40 Tata i zetovi, serija
10.10 Odavde do vječnosti
11.10 Magična privlačnost
12.10 IN magazin
13.00 Naša mala klinika, serija
14.00 Najbolje godine, serija
15.00 Odavde do vječnosti
16.00 Magična privlačnost
17.00 Vijesti Nove TV
17.25 Naša mala klinika, serija
18.25 IN magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Najbolje godine, serija
21.00 E.T., igrani film
23.10 Vijesti
23.25 Nestali, serija
00.25 Seinfeld, serija
00.55 Post mortem, serija
01.55 Vidoviti Milan, tarot show
02.55 E.T., igrani film
04.45 Post mortem, serija
05.30 Seinfeld, serija
05.55 IN magazin
06.25 Kraj programa

RTL

07.10 Pink Panther
07.25 Miffy, animirana serija
07.40 Malcolm u sredini, serija
08.30 Astro show, emisija
10.35 Princ iz Bel-Aira, serija
11.05 Pod istim krovom, serija
11.35 Dadilja, serija
12.05 Ekluziv, magazin
12.55 Večera za 5, lifestyle emisija (dvije epizode)
13.50 Drugo lice, telenovela
14.40 Heroji iz strasti, serija (dvije epizode)
16.15 Malcolm u sredini, serija

16.40 Princ iz Bel-Aira, serija
 17.10 Pod istim krovom, serija
 17.35 Dadilja, serija
 18.00 Kralj Queensa, serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5 (produžena verzija), lifestyle emisija
 20.00 James Bond 007: Operacija Svemir, igrani film, akcijski
 22.10 Kickboxer 4, film
 23.50 Vijesti
 00.00 Vlak smrti, film, akcijski
 01.40 Astro show, emisija

UTORAK
23.2.2010.

05.50 - Najava programa
 05.55 - Normalan život
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 - Dolina sunca
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Kineski zid: Obrana zmaja, dok. serija
 11.10 - Danny na moru 2, dokumentarna serija
 11.40 - Kulturna baština
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Oprezno s anđelom
 13.20 - McLeodove kćeri 5
 14.10 - Vijesti
 14.40 - Među nama
 15.35 - Korizmena sjećanja, emisija pučke i predajne kulture
 16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
 16.20 - Hrvatska uživo
 17.40 - Najslabija karika, kviz
 18.20 - Kod Ane
 18.35 - Dolina sunca
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Globalno sijelo
 20.45 - Pustinje svijeta: Zelena Sahara, dok. serija
 21.20 - Poslovni klub
 22.00 - Otvoreno
 22.55 - Vijesti
 23.10 - Poslovne vijesti
 23.25 - Drugi format
 00.20 - Zvezdane staze: Voyager 7, serija
 01.10 - Zločinački umovi 3
 01.55 - Pregovarači, serija
 02.40 - Danny na moru 2, dokumentarna serija
 03.10 - Pustinje svijeta, dokumentarna serija
 03.40 - Korizmena sjećanja, emisija pučke i predajne kulture
 04.10 - Globalno sijelo
 04.40 - Poslovni klub
 05.10 - Oprezno s anđelom

06.45 - Najava programa
 06.50 - Šaolinski obračun, crtana serija
 07.10 - Legenda o Tarzanu, crtana serija
 07.35 - TV vrtić:
 --- Danica
 --- Gusarske priče
 --- Matylda
 --- Profesor Baltazar
 08.10 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
 08.35 - Hollyni junaci, serija
 09.00 - Lockie Leonard, serija
 09.25 - Vip Music Club
 10.00 - Dear Liar, američki film
 12.05 - Dokuteka - Koraci: Ogoljeli otok, dokumentarni film
 12.40 - Prijatelji 8, humoristična serija
 13.00 - Koga briga?
 13.30 - TV vrtić:
 --- Danica
 --- Gusarske priče
 --- Matylda
 --- Profesor Baltazar
 14.05 - Kod Ane
 14.20 - Zvezdane staze: Voyager 7, serija
 15.05 - Drugi format
 15.55 - ZOI Vancouver 2010. - umjetničko klizanje, snimka
 16.40 - ZOI Vancouver 2010. - skijaško trčanje, snimka
 16.55 - ZOI Vancouver 2010. - skijaški skokovi, snimka
 18.00 - Vijesti na Drugom
 18.20 - Županijska panorama
 18.50 - Vip Music Club
 19.25 - Doctor Who 2, serija
 20.05 - Doctor Who 2, serija
 20.50 - ZOI Vancouver 2010. - hokej na ledu, prijenos
 23.15 - ZOI - pregled dana
 23.35 - Vijesti na Drugom
 23.55 - Zločinački umovi 3
 00.40 - Pregovarači, serija
 01.25 - ZOI Vancouver 2010. - hokej na ledu, prijenos
 04.00 - ZOI Vancouver 2010.: Umjetničko klizanje - kratkoprogram (Ž), prijenos

06.25 Naši najbolji dani, serija
 07.10 Jackie Chan
 07.35 Mali zmajčići
 07.50 Žablja patrola, crtana serija
 08.15 Ezo TV, tarot show
 09.40 Tata i zetovi, serija
 10.10 Odavde do vječnosti
 11.10 Magična privlačnost, serija

12.10 IN magazin
 13.00 Naša mala klinika, serija
 14.00 Najbolje godine, serija
 15.00 Odavde do vječnosti, serija
 16.00 Magična privlačnost, serija
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.25 Naša mala klinika, serija
 18.25 IN magazin
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.00 Najbolje godine, serija
 20.40 Liga prvaka: Stuttgart - Barcelona, prijenos
 22.45 Vijesti
 23.00 Mr. Bean, serija
 23.30 Sažeci Lige prvaka
 00.00 Nestali, serija
 01.00 Seinfeld, serija
 01.30 Post mortem, serija
 02.30 Vidoviti Milan, tarot show
 03.30 Najduže noći, film
 04.55 Post mortem, serija
 05.40 Seinfeld, serija
 06.20 Kraj programa

07.25 Pink Panther, crtana serija
 07.40 Miffy, animirana serija
 07.55 Malcolm u sredini, humoristična serija
 08.25 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
 09.10 Astro show, emisija
 11.15 Pod istim krovom, humoristična serija
 11.45 Dadilja, humoristična serija
 12.15 Kralj Queensa, humoristična serija
 12.45 Ekkluziv, magazin
 13.00 Večera za 5 (produžena verzija), lifestyle emisija
 13.50 Drugo lice, telenovela
 14.40 Heroji iz strasti, serija (dvije epizode)
 16.10 Malcolm u sredini, humoristična serija
 16.40 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
 17.05 Pod istim krovom, humoristična serija
 17.30 Dadilja, humoristična serija
 18.00 Kralj Queensa, humoristična serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5 (produžena verzija), lifestyle emisija
 20.00 Jezikova juha, reality show
 21.00 Hrvatska traži zvijezdu, glazbeni show
 22.05 Pazi, lopta!, igrani film, komedija
 23.45 Vijesti
 23.55 Savršeno oružje, serija
 00.40 Grad uragana, kriminalistička serija

01.30 Astro show, emisija

SRIJEDA
24.2.2010.

05.50 - Najava programa
 05.55 - Među nama
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 - Dolina sunca
 10.00 - Vijesti
 10.09 - Vrijeme danas
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Dvostruki agent Duško Popov - tragom Jamesa Bonda, dok. film
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Oprezno s anđelom
 13.20 - McLeodove kćeri 5
 14.10 - Vijesti
 14.40 - Ekumena, religijski kontakt program
 15.35 - Alpe Dunav Jadran
 16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
 17.00 - Hrvatska uživo
 17.35 - Najslabija karika, kviz
 18.15 - Kod Ane
 18.30 - Dolina sunca
 19.15 - LOTO 7/39
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - A sad u Europu
 21.00 - Mamutica 2, kriminalistička serija
 21.50 - Proces
 22.30 - Otvoreno
 23.25 - Vijesti
 23.40 - Poslovne vijesti
 23.45 - Vijesti iz kulture
 23.55 - e-Hrvatska
 00.30 - Znanstvene vijesti
 00.50 - P.D.James: Original Sin, mini-serija
 03.20 - Proces
 03.50 - A sad u Europu
 04.35 - Alpe Dunav Jadran
 05.05 - Oprezno s anđelom, telenovela

06.00 - ZOI Vancouver 2010. - hokej na ledu, prijenos
 08.25 - TV vrtić:
 --- Ninin kutak
 --- Vitaminix
 --- Honzik i Samuel
 08.45 - Čarobna ploča 2 (18.)
 09.00 - Lockie Leonard, serija
 09.25 - Vip Music Club
 10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
 13.40 - Vip Music Club
 14.15 - Koga briga:
 14.45 - TV vrtić:
 --- Ninin kutak
 --- Vitaminix

--- Honzik i Samuel
 15.05 - Kod Ane
 15.20 - e-Hrvatska
 15.55 - Znanstvene vijesti
 16.10 - ZOI Vancouver 2010. - hokej na ledu, snimka
 17.10 - ZOI Vancouver 2010. - bob, snimka
 17.40 - ZOI Vancouver 2010. - biatlon, snimka
 18.00 - Vijesti na Drugom
 18.20 - Županijska panorama
 18.50 - ZOI Vancouver 2010.: Alpsko skijanje - veleslalom (Ž), prijenos 1. vožnje
 20.05 - Nogomet, LP - emisija
 20.35 - Nogomet, LP: Inter - Chelsea, 1. poluvrijeme
 21.30 - Vijesti na Drugom
 21.40 - Nogomet, LP: Inter - Chelsea, 2. poluvrijeme
 22.40 - ZOI Vancouver 2010.: Alpsko skijanje - veleslalom (Ž), uključanje u prijenos 2. vožnje
 23.05 - Nogomet, LP - emisija i sažeci
 23.45 - ZOI Vancouver 2010. - pregled dana
 00.00 - ZOI Vancouver 2010. - hokej na ledu, snimka
 01.25 - ZOI Vancouver 2010. - hokej na ledu, prijenos
 04.00 - ZOI Vancouver 2010.: Alpsko skijanje - veleslalom (Ž), snimka

06.25 Naši najbolji dani, serija
 07.10 Jackie Chan
 07.35 Mali zmajčići
 07.50 Žablja patrola
 08.15 Ezo TV, tarot show
 09.40 Tata i zetovi, serija
 10.10 Odavde do vječnosti
 11.10 Magična privlačnost
 12.10 IN magazin
 13.00 Naša mala klinika, serija
 14.00 Najbolje godine, serija
 15.00 Odavde do vječnosti, serija
 16.00 Magična privlačnost, serija
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.25 Naša mala klinika, serija
 18.25 IN magazin
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.00 Najbolje godine, serija
 21.00 Lud, zbunjen, normalan
 22.00 Doktor s Beverly Hillsa, serija
 23.05 Vijesti
 23.20 Nestali, serija
 00.20 Seinfeld, serija
 00.50 Post mortem, serija
 01.50 Vidoviti Milan, tarot show
 02.50 Modesty, igrani film
 04.10 Najduže noći, igrani film

05:35 Seinfeld, serija
06:00 IN magazin
06:25 Kraj programa

07.25 Pink Panther
07.40 Miffy, animirana serija
07.55 Malcolm u sredini, humoristična serija
08.25 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
09.10 Astro show, emisija
11.15 Pod istim krovom, humoristična serija
11.45 Dadilja, serija
12.15 Kralj Queensa, serija
12.45 Ekkluziv, magazin
13.00 Večera za 5 (produžena verzija), lifestyle emisija
13.50 Drugo lice, telenovela
14.40 Heroji iz strasti, serija (dvije epizode)
16.10 Malcolm u sredini, humoristična serija
16.40 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
17.05 Pod istim krovom, humoristična serija
17.30 Dadilja, serija
18.00 Kralj Queensa, serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5 (produžena verzija), lifestyle emisija
20.00 CSI: NY, kriminalistička serija
21.00 Mentalist, kriminalistička serija
21.45 L.A. Dragnet, kriminalistička serija
22.30 Najgori neprijatelj, kriminalistička serija

23.20 Vijesti
23.30 Pazi, lopta!, igrani film, komedija
01.00 Astro show, emisija

**ČETVRTAK
25.2.2010.**

05.50 - Najava programa
05.55 - Ekumena, religijski program
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Dolina sunca
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Ekspedicija Jangee: Rođenje zmaja, dokumentarna serija
10.41 - Ekspedicija Jangee: Buđenje zmaja, dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - Oprezno s anđelom
13.20 - McLeodove kćeri 5
14.10 - Vijesti
14.40 - Trenutak spoznaje
15.35 - Panthera spelaea, dokumentarni film
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.20 - Hrvatska uživo
17.40 - Najslabija karika, kviz
18.20 - Kod Ane
18.35 - Dolina sunca
19.30 - Dnevnik
20.10 - Tko želi biti milijunaš?
21.10 - Dossier.hr
22.00 - Pola ure kulture
22.35 - Otvoreno

23.30 - Vijesti
23.45 - Poslovne vijesti
00.00 - Indeks
00.30 - Priče Ruth Rendell: Kad krene po zlu, mini-serija
03.00 - Oprah show
03.55 - Dossier.hr
04.40 - Pola ure kulture
05.05 - Oprezno s anđelom

05.55 - ZOI Vancouver 2010. - hokej na ledu, prijenos
08.25 - Najava programa
08.30 - TV vrtić:
-- -- - Danica
-- -- - Profesor Baltazar
-- -- - Zauvijek prijatelji
-- -- - Luckaste pačje pustolovine
09.05 - Lockie Leonard, serija
09.30 - Vip Music Club
10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
13.45 - Prijatelji 8, serija
14.10 - Kokice
14.40 - TV vrtić:
-- -- - Danica
-- -- - Profesor Baltazar
-- -- - Zauvijek prijatelji
-- -- - Luckaste pačje pustolovine
15.15 - Kod Ane
15.30 - Indeks
16.00 - ZOI Vancouver 2010. - veleslalom (Ž), snimka
17.00 - ZOI Vancouver 2010., snimka
18.00 - Vijesti na Drugom
18.20 - Županijska panorama
18.50 - Vip Music Club

19.25 - Doctor Who 2, serija
20.15 - EL, nogomet - emisija
21.00 - EL, nogomet - 1. poluvrijeme
21.55 - Vijesti na Drugom
22.05 - EL, nogomet - 2. poluvrijeme
23.00 - EL, nogomet - emisija i sažeci
23.45 - ZOI Vancouver 2010. - pregled dana
00.00 - Vip Music Club LP
02.00 - Kraj programa
04.00 - ZOI Vancouver 2010.: Umjetničko klizanje - slobodni program (Ž), prijenos

06:25 Naši najbolji dani, serija
07:10 Jackie Chan
07:35 Mali zmajčići
07:50 Žablja patrola
08:15 Ezo TV, tarot show
09:40 Tata i zetovi, serija
10:10 Odavde do vječnosti
11:10 Magična privlačnost
12:10 IN magazin
13:00 Naša mala klinika, serija
14:00 Najbolje godine, serija
15:00 Odavde do vječnosti
16:00 Magična privlačnost
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 Naša mala klinika, serija
18:25 IN magazin
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Najbolje godine, serija
21:00 Provjereno, informativni magazin
22:00 Navy CIS, serija
23:05 Vijesti
23:20 Nestali, serija

00:20 Seinfeld, serija
00:50 Post mortem, serija
01:50 Vidoviti Milan
02:50 Točka bez povratka, film
04:50 Naši najbolji dani, serija
05:35 Seinfeld, serija
06:00 IN magazin
06:25 Kraj programa

07.25 Pink Panther
07.40 Miffy, animirana serija
07.55 Malcolm u sredini, serija
08.25 Princ iz Bel-Aira, serija
09.10 Astro show, emisija
11.15 Pod istim krovom, serija
11.45 Dadilja, serija
12.15 Kralj Queensa, serija
12.45 Ekkluziv, magazin
13.00 Večera za 5 (produžena verzija), lifestyle emisija
13.50 Drugo lice, telenovela
14.40 Heroji iz strasti, serija
16.10 Malcolm u sredini, serija
16.40 Princ iz Bel-Aira, serija
17.05 Pod istim krovom, serija
17.30 Dadilja, serija
18.00 Kralj Queensa, serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5 (produžena verzija), lifestyle emisija
20.00 CSI: Miami, serija
20.45 Uvod u anatomiju, serija (dvije epizode)
22.25 Kućanice, serija (dvije epizode)
00.10 Vijesti
00.20 CSI: NY, serija
01.00 Mentalist, serija
01.45 L.A. Dragnet, serija
02.30 Astro show, emisija

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 petkom od 14,40 sati.

»TV Hrvatska riječ« nedjeljom od 12,30 na YU ECO televiziji

Polusatna emisija »TV Hrvatska riječ«, u produkciji NIU »Hrvatska riječ«, emitira se svake nedjelje od 12 i 30 sati na kanalu RTV YU ECO.

Glas Hrvata

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

KRONIKA

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku »Kronika« u produkciji »Cro Medije« prikazuje se subotom od 16,30 sati na drugom programu Radiotelevizije Vojvodine i nedjeljom na subotičkoj kabelskoj televiziji K23 s početkom u 13,15 sati, kao i na somborskoj Televiziji »Spektar« u istom terminu.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

PRIZMA

Emisija na hrvatskom jeziku »Prizma« emitira se svake druge subote u 16,30 na RTV2 a repriza utorkom u 12.10 sati. E-mail emisije je: prizma@rtv.co.yu

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

• Najava programa • Večernji dnevnik • Agencijske vijesti iz zemlje • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Populame melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Putokazi' (srijedom) • 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »Razgovor s povodom« (ponedjeljkom) • »DW Aktualno« - regionalni magazin Radija Deutsche Welle (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena«

- emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

104, 4 Mhz

SHEMA ZA DANE VIKENDA: Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, Vojvodanski tjedan, Kronologija, zabavna glazba • 18,30 'Deutsch - warum nicht?' - tečaj njemačkog jezika Radija Deutsche Welle • 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba • 20,00 'Stazama agrara', narodna glazba • 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana • 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba) • 18,30 'Deutsch - warum nicht?' - tečaj njemačkog jezika Radija Deutsche Welle • 19,30 »Putnici kroz vrijeme« - emisija za djecu Hrvatskoga radija • 20,00 'Ljudi zine' - talk show Bele Franciskovića • 20,30 Narodna glazba • 20,55 Odjava programa

KRIŽALJKA

www.kvisekoteka.hr

	AMERIKA KOLUMBU HAWAII JA MESU CO- OKU (MN.)	PJESNIŠ- VO EPIČARA	ANTIČKI IGROKAZ	VLASNICI MLINOVA	ANTIČKO IME NINA (ENONA)	OPĆA IMENICA (MNOŽ.)	... DOBRE NADE	VISAŠICA HELLEBAUT	MJESTO U VOJVODINI (anagram: ČEKA)	KOJE NEMA NERAVNINA	VLAT TRAVE	OTOKAR KERSOVANI	NAORANA BRAZDA
POZNATA BRITANSKA GLUMICA (“ZRNO UTJEHE”)													
PADAVI- ČARKA													
POLOVICA ČETVRTINE (MNOŽ.)							LATINSKI: VODA (FON.) FASADNA NASJENICA					OKRUGLO SLOVO AONCI, AONJANI	
GÖRAN KARAN			NAS REDATELJ, LUKAS ZATON, UVALA				... EL SADAT UGASLI VULKAN U TURSKOJ						
DREVNO INDIJSKO GUDACKO GLAZBALO (obrnuto: ATA+NAVARO)								ORGAN VIDA ANONIMUS					ČVORAVE BATINE
SUSTAV APARATA									STARI SLAVEN “AVOID VERBAL ORDERS”				
MJESTO KOD PULE (anagram: FILO)					ILANOVA IMENJACA PROFESIO- NALNI ŽI- VOTNI PUT					“IZVRŠNI ODBOR” INDIJSKI OCEAN (KRAČE)			
ENGLJSKI: MORE				MEHANIČKI DEFEKTI POENI								... KAO LJUBAV CVIJET NARCIS (MNOŽ.)	
“KAZNENI ZAKONIK”			GLUMICA LING VIZUALNI DOJAM STRUKTURE				PLAĆENI OGLAS U NOVINAMA CERITI SE						
NOGOME- TAŠ KA- RANKA						“KRAPIN- SKA TEKS- TILNA INDU- STRIJA VELIKO				ZAO DRUG GRČI IZ ATIKE			
KOŽNI OJEDI, UTRLJINE								SAVEZNA AMERIČKA DRŽAVA “LONG RAN- GE INPUT”					
PJESMA JASNE ZLOKIČ S ALBUMA JA SAM TI JEDINI DRUG													CINIČAN ČOVJEK
KALIJ		HIPOTET- SKI STA- NOVNICI SVMIRA DESKRIPCIJA										VINKO COCE ŠARAN IZ ISTOIMENE AZIJSKE RIJEKE	
OKRETATI OKO OSI, OBRTATI									DRAŽI STOČNA BOLEST, SLINAVKA / ...				
“INSTITUT ZA POVI- JEST UM- JETNOSTI”				RASTAVNI VEZNIK “ODBOJ- KAŠKI KLUB”				VRAČ “VELEMAJ- STOR”					
NADIMAK MIROSLAVA BLAŽEVIĆA					OBĐANITI SE, SVA- NUTI ITALIJA								
POVLAŠTE- NA SULTA- NOVA ŽENA						PRISTAŠA EMPIRIZMA							

RJEŠENJE KRIŽALJKE:

germa ardon, epileptičarka, osmine, akva, o, gk, noja, anvar, ravanata, anl, fojl, ilana, io, sea, kvarovi, lj, kz, bal, anonsa, aton, kit, dug, ojedine, tako je slatko, k, svemir, vc, rotirati, čar, ipu, ali, šaman, čiro, osvanu, asaki, empirik.